

Kölcsey
Ferenc
Városi
Könyvtár
Dunakeszi

MADÁRLÁTTA

Hespné Házos Mária emlékkönyv

Dunakeszi, 2012

**Szerkesztette:
Lőrincz Róbert**

A borítón Tónió rajza látható

**Megjelent
Hesp Tamás és a
Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár
kiadásában**

ISBN 978-963-89193-1-1

BEVEZETŐ

Hesp Edéné, Mária néni öt éve nincs már köztünk. Mégis úgy érezzük, hogy itt van velünk, mosolyog ránk, és az idei karácsonyra is megajándékoz bennünket legújabb versével. Szeretett verset írni és szeretett verset mondani is. Az írás élménye és az ajándékozás öröme kötötte össze barátaival és a közönségével. Három verseskötete jelent meg, a könyvespolcainkon ott sorakoznak a dedikált példányok.

Életének utolsó évében kezdett hozzá irodalmi munkásságának áttekintéséhez. Egy olyan kötet megjelentetését tervezte, amely válogatott versei mellett visszaemlékezéseket, önéletrajzi írásokat is tartalmaz, és kiterjedt levelezéséből is közre kívánta adni a számára legfontosabbakat. Nyolcvanévesen is újat szeretett volna nyújtani, mint életében mindig.

Sajnos a kötet csak részben készült el, a sors közbeszólt, az életmű félbemaradt. Mária néni fia, Hesp Tamás a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtárnak adományozta az édesanyja irodalmi munkásságához kötődő dokumentumokat. Mária néni halálának 5. évfordulóján megjelenik a megálmodott mű, a megálmodott címmel. Fogadják szeretettel a Madárlátta című kötetet, melynek szerkesztését Lőrincz Róbert könyvtáros fejezte be. A megjelenést Hesp Tamás nagylelkű anyagi támogatása tette lehetővé, ily módon is emléket állítva szeretett édesanyjának.

Dunakeszi, 2011. december

Csonka Mária

VOLT EGYSZER EGY ÉLETEM...

Egyszer volt, hol nem volt,

VOLT EGYSZER EGY ÉLETEM...

...és abban annyi minden történt, hogy még a felére sem emlékszem. De a világjárásaimra igen. Sőt annyira, hogy le is írtam, el is mondtam már sokfelé, hogy mások is hallják.

Volt, hogy Londonba repültem – Isztambulig gurultam, volt, hogy Lipcse adott szállást karácsony hetére, csodáltam a moszkvai metró állomásainak különböző díszítéseit, cseh várakat és Varsó templokait.

Ettem angol tengerparton ráksalátát, Padovában pizzát, Uzsgorodban borscsot, a Poljanán puliszkát, Bécsben sacher-tortát és Gödöllőn kaptam olyan bográcsgulyást, hogy megállt benne a kanál.

Volt, hogy elterveztem: ide utazom, – oda is elmegyek, de trombózissal pihentem vagy begipszelt lábbal kellett itthon maradnom.

Volt úgy, hogy üdülésre fizettem be, – de öthétig ettem a kórházi kosztot ingyen...

Volt úgy, hogy köszöntem, de nem köszöntek vissza – itthon. Voltam delegáció tagja úgy, hogy nem győztem a kézfogásokat, öleléseket viszonzni, – külföldön.

Egyik úti beszámolóm címe bővebben így szólt: „*Madárlátta morzsák Hesp Edéné tarisznyájából*”

Hitmélyítő konferenciákon „*Morzsaszedés*” címen tartunk élményeinkről beszámolót... Én most ennek az életnek morzsáit szedem elő, és íme: „*Láss csodát!*” – penészes egy sem lesz közötté.

HELYETTEM ÍRTÁK

Isten különös kegyelméből, hirtelen támadt késztetésre – mintha diktálná Valaki – írom verseimet. Letisztázásra nem szorul, az eredetiről készült fénymásolat is olvasható és javítgatás nélküli folyamatos kézírást mutat. Örömmel gépelem, sokszorosítatom, küldhetem bártnak, testvérnek sokfelé. Így abban az örömben lehet részem, hogy gazdagon kamatoznak gondolataim, hiszen idegenektől is kaptam már köszönetet és biztatást, hogy írjak csak és mondjam, küldjem bátran, mert „*Helyette írtam meg – és bizonyára sokak helyett – ezeket az érzéseket*”...

„*Helyettem írták*” – sorozatot sugároz a rádió is, ha én is részese lehetek ilyen élménynek, az leírhatatlanul felemelő érzés. Hogy most itt állhatok, annak bizonyossága, hogy helyettem, helyettünk évezredekkel ezelőtt megélték, sőt megírták a szavakkal ki sem fejezhető érzéseket: Az ember esendő, Istent kereső mivoltát, sőt a Kegyelem áldásaiban részesülő istenfiú boldog bizonyosságát a Bibliában. Helyettem a 40. zsoltárban Dávid király írja:

- 2 Várva vártam az Urat,
és ő lehajolt hozzám,
3 Kiemelt a pusztulás verméből,
a sárból és iszapból.
Sziklára állította lábamat,
biztossá tette lépteimet.
4 Új éneket adott a számba,
Istenünknek dicséretét.

Mottó: 11 Igazságot nem rejtegetem szívem mélyén,
hanem beszélek hűségedről és szabadításodról.
Nem titkolom el szeretetedet és hűségedet
a nagy gyülekezet előtt.

Úgy érzem, ez lehetne előszava egy még kiadatlan gyűjteménynek.

**(Elmondtam az Észak-Pest Megyei Presbiterek Konferenciáján,
1990. szeptember 9-én.)**

Az 1992-ben Életjel címen megjelent verseskötetem ajánlója:

AJÁNLÁS ÉS KÖSZÖNTŐ

Tudom, ennek a füzetnek nincs szüksége, hogy valaki külön ajánlja, hiszen jobbára úgyis eljut, és azokhoz jut el, akik Hespnet ismerik és szeretik, akik valamilyen módon sütkéreztek már az ő melegében és fényében. Mert nekem úgy tűnik, mintha kifogyhatatlan energiaforrás volna és törődésével, figyelmességével az egész világ felé fordulna.

Ha jelzőket választanék, legelőbb az anyai szó kínálkozna. Meggyőződése, hogy a világhoz való viszonyát az anyasága határozza meg. De még a verseihez, prózai szövegeihez is anyaként kötődik. S hogy ez mit jelent? Először is természetes adakozást. Tehát nem az önfeláldozás pózát, nem az öntetszelgést, hanem az örömteli adást. Amikor az ember úgy gondoskodik, hogy az neki is jó. Aztán jelenti a gondosságot. Igen, a gondoskodásnak is különböző formája lehet. Van, aki épp csak „elintézi”, „letudja” a rábízott feladatot, s van, aki egész önmagát adja, a lénye legjobb lehetőségeit. Mária szövegei nem erőszakkal, nem önkínzással, de fegyelemmel, a pontosság, a gondosság igényével készülnek. Ahogyan eteti, vagy fürdeti az anya a gyereket – itt remekül megfér a játék, a móka akár, hiszen a komolyság és a komolykodás egyáltalán nem rokon fogalmak. Végül, ami éppúgy vonatkozik az emberre, mint az írásaira: a szenvedés és a boldogság egyidejű érzékelése. Akik ismerjük Hespnet, tudjuk, hogy eddigi évtizedei nem mondhatók könnyűnek, felhőtlennek. A gyász és a kín, a betegség, a fájdalom megannyi változata kijutott neki. S ami ritka és nagy dolog: a szenvedések nem deformálták.

Örülni tud egy gyerek érdeklődő tekintetének, a virágoknak, egy süteménynek, himzésnek, utazásnak, találkozásoknak. És örülni tud a mások örömeinek. Lelkessége minden leírt szavában ott található.

Kérem, fogadják szeretettel ezt a bemutatkozását!

Levendel Júlia

Csonka Mária, a Városi Könyvtár igazgatója által 1993-ban készített riport részlete:

ÉLETJEL

Majd négy évtizede él Alagon Hesp Edéné, nyugalmazott óvónő. A közelmúltban költőként mutatkozott be Életjel című kötetével az őt ismerő és szerető közönségnek: a városi könyvtárba invitálta könyvpremierre barátait és az érdeklődőket. Akik ismerjük Hespné, tudjuk, hogy eddigi évtizedei nem mondhatók könnyűnek, felhőtlennek. A gyász és a kín, a betegség, a fájdalom megannyi változata kijutott neki. S ami ritka és nagy dolog: a szenvedések nem deformálták.

Örülni tud egy érdeklődő tekintetének, a virágoknak, egy süteménynek, himzésnek, utazásnak, találkozásnak. És örülni tud a mások örömeinek is. Lelkessége minden leírt szavában ott található.

ÉLETJEL

„Itt vadok!” – mondta a lányom,
ha félt egyedül.
„Itt vagyok!” – kiált unokám,
s elém perdül.

„Itt vagyok!” – mondom én is.
Kell még a munkám.
„Itt vagyok!” – de jó, hogy
szükség van még rám.

Aratni kell? – vagy
könnyet töröljek?
Lábadhoz üljek – vagy
sárkányt öljek?

Szomszédnak segítsek,
vagy idegennek?
Öregnek-é vagy
az „Egy kicsinynek”?

Itt vagyok – itt a lámpám,
telve olajjal.
Lobogok boldogan,
szent akarattal.

Csak TE is itt légy,
hogy ne féljek.
Végezzem munkám,
sose késsek.

Majd elszámoláskor
tíz talentummal
járuljak Eléd:
„Itt vagyok, Uram!

ÉLETJEL – LEBENSZEICHEN

Fordító: Saltzer Ernő

„Hier bin ich!” – sprach mein Töchterchen
in Furcht alleine.
„Hier bin ich!” – ruft jetzt auch
die Enkelin – die Kleine.

„Hier bin ich!” – sage ich auch,
hoffend noch auf Arbeit.
„Hier bin ich!” – wie gut, dass
ich noch schaffe zur Zeit!

Sollte doch ernten ich,
oer die Tranen löschen?
Still bei Dir sitzen oder
wüste Drachen töten?

Dem Nachbarn helfen,
etwa dem Fremden?
Den Alten oder
der „einzig Kleinen”?

„Hier bin ich!“ – Meine Lampe
mit Oel bereit – durch heiligen Willen
doch Erfolg gedeiht!

Nur DU sei auch hier,
dass ich furchtlos
verrichte die Arbeit
stets verzuglos.

Dann bei der Verrechnung
mit zehn Talenten – hehr
trete ich vor Dich:
„Hier bin ich!“ – Mein Herr!!!

SZERZŐI ESTEM A KÖNYVTÁRBAN

Köszöntés, bemutatás kiegészítése részemről.

A metró mozgólépcsőjének tetején (a hőskorban történt) egy kacki-
ásra pödrött bajszú vidéki bácsi elrikkantotta magát: *„Az a naccerű
az egészbe, ahogy így haladunk, oszt lessük egymást, hányfélék is
vagyunk!”* Hát most itt ülünk és tapasztalatból tudjuk, hogy hány-
félék vagyunk, mégis remélem, hogy abban egyenlőek vagyunk,
egyet akarunk, hogy amiért összejöttünk, azért érdemes legyen itt
tölteni ezt a drága, karácsonyi készülődésre úgysem elég időt.

De hogy itt ülve is „haladjunk”, vissza kell pörgetnünk az idő ke-
rekét, hogy onnan indulhassunk előre. Ennek az útnak egy hosszú
nyomvonala lesz az életem nagy mérföldköveivel vagy epizódok
kavicsaival kirakva, majd ennek az életútnak egy pár hétre vonat-
kozó darabkáját szeretném kiemelni, a könyvem megjelenésének
történetével.

Ne ijedjenek meg, nem Gutenbergnél fogom kezdeni, bár elég sok
köze van ahhoz, hogy a könyvek szeretettel tisztelőjéből könyvki-
adóvá váltam.

Legfőbb kritikusom máig is a családom és az óvodásaim, ezért hi-
vatkozom Ádámra, aki a hatévesek őszinte bizalmával, terpeszbe

állva, nagy szemét még tágabbra nyitva állt elé: „*Tulajdonképpen hogyan is tudta ezt az aranyos kis könyvet így összeszerkeszteni?!*” – hát „tulajdonképpen” – ez az, amit én sem tudok, mégis megpróbálom elmondani.

(1992. december 16.)

CSODÁLATOS MARY

Halász Jutka énekli a dalt, a szín üres, egy reflektor pásztázza. Végző: „*Ó-ó, Mary, már igazán jöhetnél...*”

Mary az előretartott esernyőbe kapaszkodva, nagy angol bőröndöt cipelve:

Jövök már, jövök! Hová kerültem?! Itt mindig ilyen szépen süt a nap? Nálunk, a ködös Albionban bizony sokszor szürke az ég, esik az eső.

Akkor azt mondom:

Tárd ki rám, ÉG, hogy kéklő ablakod,
mutasd meg, hogy süt ragyogó napod!
– Mi eddig rám csak árnyékot vetett,
kergesd el végre sötét felleged!
Egy sugár elég, csak rám találjon,
nincs a Földön más, aki így várjon!
Tükör lényemmel visszaragyogok,
csak tárd ki rám, nagy ÉG, az ablakod!
Ezért a Szél segítségét kérem, akkor ezt mondom:

Szivárványszínű esernyőt hordok,
széllel szárnyalva mindent bejárok!
Ha reggel jövök, vígan virradtok,
ha este jövök, szebbet álmodtok.

Szivárványszínű esernyőt hordok,
ha széllel jövök, motort nem hajtok.
Így jó nekem, ha szél a hámom,
hadd mondjátok, hogy szélhámos vagyok!

A szélnek hámja könnyű, veszélyes,
bizonytalanba elsodorhatott
sokszor, talán ha úgy hittem, szálllok,
könnyörtelenül földhöz csapkodott.

Tölgy lennék, félnék a szél-hámtól,
fűszálként tőle földig hajolok.
– Tündérként magam szél hátán hordom,
de jó, hogy boldog szélhámos vagyok!!!

Aztán, mikor nem fúj a szél, tudok én a magam lábán is járni, így:

Elindultam, meg-megálltam,
hegyre mentem – völgybe szálltam,
itt nevettem, ott ugráltam,
gombát szedtem – eldobáltam

Keresztútnál sokan láttak,
mindenütt csak énám vártak –, mert

Szivárványszínű esernyőt hordok,
ha széllel jövök, motort nem hajtok!
Ha reggel jövök, vígan virradtok,
ha este jövök, szebbet álmodtok! (súgva)
Ha este jövök, szebbet álmodtok...

Ismét Halász Jutka énekel:
Játsszunk most együtt, amíg csak lehet,
Remélem, nem felejtesz sokáig el, ha egyszer elmegyek...

(Néhány lépés sasszéval el) ua. visszainteget.

AZ IDŐ – NEM IS LÉTEZIK?

A „rohanó időt”, az „események sodrását”, a felpörgetett életmódot emlegetik az emberek és sok mindenben igazuk is van. De nekem Pál apostol mondta, hogy *„Mindenre van erőm a Krisztusban”*, akkor arra is kapok erőt, hogy az Időt legyőzzem...

Gyökössy Endre mai szemmel ezt így fejezi ki: *„Mindenre van időm... Tapasztaljuk, hogy aki Időzavarban van, az zaklatott, kapkodó, kiegyensúlyozatlan ember. Aki az Idő rabságában sínylődik, az elégedetlen, keserű ember. Én boldog, derűs, kiegyensúlyozott lehetek, de csak addig, míg erőmet, időmet gyermeki bizalommal Istenem kezében tudom, nem félek, nem kételkedem, nem kapkodok. Tudom, mert megtapasztaltam, hogy a Kegyelem piros bársonyszőnyege gördül előttem, nekem »csak« lépkedni kell rajta...”*

Azt már többször hangoztattam, hogy nekem könnyű, mert végigjátszhattam az életet. De hogy miért is volt könnyű, azt Lorna Johnson fogalmazta meg, aki még 70 éves korában is tagja volt az angol lovas válogatottnak. Aranymondása így hangzik: *„Az idő túl lassan múlik azoknak, akik várnak. Túl gyorsan azoknak, akik félnek az elmúlástól. Túl hosszú azoknak, akik szenvednek. Túl rövid azoknak, akik boldogok. De akik játszanak, azok számára az IDŐ – NEM IS LÉTEZIK!!!”*

MI LENNÉK?...

Az ember és a fa
elválaszthatatlan.
Évmilliók példa:
élünk fával, fában.
Hogyha bölcsőnk fája
óvja gyenge éltünk,
majd a fakoporsó
zárja be a létünk.

Ha nem ember lennék,
ha úgy választhatnék,
a legszívesebben
én is csak fa lennék.

De tölgy nem lehetnék,
mert erős nem vagyok,
jegenye sem lennék,
ahhoz kicsi vagyok.
Nyírfá sem lehetnék,
nem karcsú lány vagyok,
akácfa azért nem,
mert szerény nem vagyok.

Ha gyümölcsfa lennék,
csakugyan én volnék...
Minden szép tavaszra
vígán megújulnék.
Virágot bontanék,
termést bőven hoznék,
nappal árnyat adnék,
éjjel széllel súgnék,
gyereket etetnék,
madarat ringatnék,
halálom után is
hasznos maradhatnék...

(1976)

„NEKEM SENZÁCIÓS ÉLETEM VAN!”

Beszélgetés Hesp Edénével, az Életjel című verseskötet szerzőjével

– Mária nénit Dunakeszin, de főként Alagon mindenki ismeri és Ön is ismer szinte mindenkit. Mondhatjuk azt, hogy Ön egy tősgyökeres alagi ember?

– Pesten születtem és a mai napig pesti lánynak érzem magam. Rákosszentmihályi kertes házunkból a Hesp család növénydús, kertes házába férjem révén kerültem, akivel 1954-ben kötöttünk házasságot. Szaktekintélynek számított a lóspart területén. 1944-ben végeztem el az óvónőképzőt. Angyalföldi óvodákban dolgoztam, majd Dunakeszin 17 éven át vezettem a János utcai óvodát. 1971-ben az alagi óvodába kértem magam, ahol igazából kiteljesedhetett a pedagógiai munkám, hiszen mint beosztott óvónő csak a gyerekeknek, a csoportmunkának élhettem. Kedvenc időöltésem a dekoráció, a házimunka volt, majd egy csuklótörés után „terápiaként” makramézni kezdtem s ezt mind a mai napig nem hagytam abba. Ünnepségek, rendezvények helyszínén mindig felhasználom munkáimat, amelyek egyébként mára már Váctól Örbottyánig, Kanadától Új-Zélandig megtalálhatóak. Néhányszor bizonyára átérné az egyenlítőt az a fonál, ami átment a kezeim között. Ezért kaptam a Makramé Mária néni nevet, és sokan ma is így ismernek.

– *Mária néni a Nyugdíjas Pedagógus Klub igen aktív, szervező tagjaként ismertem meg. Úgy tűnik, hogy a közösség, a társaság fontos szerepet tölt be az életében.*

– Mindig szerettem társasági életet élni. Korábban a férjem révén találkozhattam érdekes emberekkel – elsősorban sportolókkal –, de ekkor még csak szemlélődő résztvevője voltam a rendezvényeknek, programoknak. Később magam köré gyűjtöttem az irodalomkedvelőket, ahol elsősorban óvodai kollégákkal jöttünk össze egy kis irodalmi csevegésre. Amikor nyugdíjba mentem – akkor már nem élt a férjem –, kerestem valamiféle kötődést a hasonló érdeklődésű emberekkel. Követlen barátok, szomszédok részvételével irodalmi szalonokat szerveztem a lakásomon. Szívesen jöttek, akik szerették a verset, az irodalmat. Néha hárman, néha tizenöten voltunk. Megtárgyaltuk az irodalmi szaklapok cikkeit, saját verseket adtunk elő, idéztünk régi és kortárs költőktől. Az én érdeklődésem elsősorban a klasszikus költők felé irányult, így beszélgetéseink is inkább e témakörre terelődtek. Persze emellett mindig megbeszéltük az aktuális eseményeket is. Nagy hatással volt rám a Levendel Júliával és Horgas Bélával való találkozás. Az ő költészetüknek, irodalomszeretüknek és biztatásuknak tudható be, hogy gondolataimat nemcsak leírom, versbe foglalom, hanem közzé is merem tenni azokat.

Az irodalmi beszélgetések folytatódtak a városi könyvtárban, ahol 1986-ban kapott helyet a Nyugdíjas Pedagógus Klub. Jól érezzük magunkat a könyvek illatával átitatott falak között. Már öt éve szervezem itt a költészet-napi irodalmi programokat. Isten, haza, család témakörben válogatom össze a verseket és mutatom be nagy szeretettel a közönségnek.

– *Az „Isten, haza, család” fogalomkör az Ön irodalmi munkásságára is jellemző.*

Kérem, mutassa be nekiünk Hesp Edénét, a költőnőt.

– Már diákkoromban is írtam és mondtam a különböző beszédek, felszólalások, kritikákat és verseket is, melyeket azonban házasságkötésünk után eltűzeltem, nehogy a férjem féltékeny legyen rám és ne zavarja a szerelmünket. Azután ötven éves születésnapomon hallottam Áprily Lajos Túl ötven erdőn című versét. Ellenemre volt a vers hangvétele, a kesergés, a férfibánat. Megírtam tehát az Áprily vers ellenrímét Hivatásomról címmel, melynek záró sorai így hangzanak:

*Ötvenévesen is
akarok és hiszek,
erdő túlsó szélén
új erdőt nevelek...*

Újabb verseimet megmutattam barátaimnak, ismerőseimnek, akik bízattak és javasolták egy verseskötet összeállítását, kiadását. Ez egyezett az én elképzeléseimmal is és Életjel címmel megjelent az első válogatás Levendél Júlia előszavával. Amikor a könyv készült, nagyon beteg voltam, de szerencsére átadni, bemutatni a nagyközönségnek már az én tisztem lehetett. A második kiadás szép nyomdai kivitelben 1992 decemberében jelent meg. Verseimet már sok helyen bemutattam, előadtam. Mindenhová szívesen megyek, ha hívnak.

– *Mária néni nyugdíjas, de foglalkozását tekintve inkább azt mondhatnánk, hogy „főállású nyüzsgő”. Mi mindennel foglalkozik mostanában?*

– Sajnos bármennyire szeretnék, de elfoglaltságaim miatt nem lehetek főállású nagymama. Naptáramban hat hétre előre lekötött programok vannak és mindig ott tudok lenni, ahol várnak. Úgy érzem, hogy Isten tenyerén vagyok. Felülről rendezett sakktáblán élek és mindig

oda lépek, ahol a legjobb nekem. A múlt héten a televízióban voltam próbafelvételen. Mesemondókat keresnek országszerte. Jelentkeztem, mert nem vagyok megelégedve a TV-mesék misztikus és riasztó szellemével, melyek csak félelmet keltenek a gyermekekben.

Tagja vagyok az „*Életet az éveknek*” országos szervezetnek és az itt létrejött Előadóművészek Baráti Köre vezetőségének vagyok titkára. Ebben a baráti körben csodálatos irodalmi élményeket élünk meg. Szívet melengető az idős emberek által előadott népdalokat, verseket hallgatni. Havonta találkozunk és mindig azt tapasztalom, hogy mennyi energia, vitalitás van a nyugdíjasokban, és ez a nemzedék valójában olyan rejtett tartalékokat hordoz, amelyre fontos lenne odafigyelni.

(Dunakeszi, 1993 könyvhetén)

HIVATÁSOMRÓL

Áprily Lajos versének ihletésére

Most én is így érzem,
hogy mikor születtem,
egy nagy-nagy erdőnek
szélére kerültem.
Előttem az erdő
tele félelmekkel,
mégis nekivágtam,
nem féltem, csak hittem.
A vadhajtásokat
puszta kézzel téptem,
az iszamós földön
nagybátran lépkedtem.
Nem rettentett semmi,
Itt-ott nyílt egy virág,
rigó füttye hangzott:
„ihaj, szép a világ!”

Beljebb az erdőben
lefogták karomat
gondszötte liánok
gáncsolták lábomat.
Csalfa lidérc-lángok
úgy elcsábítottak,
redves fatörzsek közt,
hogyan veszítsek utat...
de messze valahol
sugárzott egy csillag!
Földre rogyó térdem
új erőre kapott.
Minden vihar után
mindig rám ragyogott
a nagy fényes égről,
vagy egy kis tócsából,
vagy egy harmatcsepp
az a szép fényes Nap.
Sehol és soha nem
volt nálam boldogabb.
Mindig tékozoltam,
soha nem vesztettem:
Új kincset találtam
a gyerekszemekben,
minden lepkeszárnyban,
minden hópihében,
szívdobogásomban
és a Mindenségben.
Ötven évesen is
akarak és hiszek
erdő túlsó szélén
új erdőt nevelek...

(1976)

AZ ÉN VILÁGOM

Előszó

Drága barátnóm, versírogató társam: Hesp Edéné Házos Mária elém zúdította verseinek tömkelegét és arra kért, segítsek neki egy kötetet összeállítani. Boldogan vállaltam. Legszívesebben mindet beszerkesztettem volna, de sok szempontot figyelembe kellett vennem. Hosszas tanakodás, válogatás után összeállt a kép.

De ki is Ő, akinek a verseit most a kedves Olvasó figyelmébe ajánlom?

Mária 1944-ben már végzett óvónő volt. A gyerekekért élt, szívét csordultig megtöltötte a szeretet. Kedvesség, báj, humor jellemezte őt és még ma is sajátjának mondhatja ezeket a tulajdonságokat. Már diákkorában írt verseket, beszédeket, kritikákat, de megsemmisítette őket házasságkötése után. Később mégis úgy érezte, hogy le kell írnia a gondolatait. Témája változatos, stílusa szép. Finom humor sokszor jelenik meg írásaiban. Különösen szépek a vallásos témájú versei. Ahogy múltak az évek, úgy fordult a gyerekek helyett az idősek, a hátrányosabb helyzetűek felé. Ezek a művek komolyabb hangvételűek, de a humor ma sem hagyta el.

Ez a harmadik kötet, melyben találkozhatunk Mária verseivel, de olvashatjuk antológiákban, irodalmi folyóiratokban, országos lapokban, ahol útirajzai, élménybeszámolói és egyéb prózai írásai is napvilágot látnak.

Nem tudom, Máriának mikor van ideje írni, mert lakóhelyén, Dunakeszin és országosan is komoly közéleti tevékenységet folytat, a művészetek megszállottja. Jó egészséget kívánva további írásra, munkálkodásra biztatom, Önnek pedig, kedves Olvasó, gazdag, élményteli perceket kívánok e versek olvasásakor.

Pfitznerné Cseh Sarolta

HESPNÉ HÁZOS MÁRIA

Az én világom

A szerző nyitott, a világ jelenségeire érzékenyen reagálni képes személyiségét tükrözik versei – optimizmusa, derűje és elapadhatatlan vitalitása sugárzik át a sorokon. A kismozzاناتok költője apró jelekből olvas általános érvényűt, nem kerüli el figyelmét semmi, ami biztató még sivárodó létünkben. *„Minden vihar után / mindig rám ragyogott / a nagy fényes égről / vagy egy kis tócsából / vagy egy harmatcseppről / az a szép, fényes Nap”* (Hivatásomról).

Ez a két kiemelt kifejezés igazolja a fentebb leírtakat a kis mozzanatok vonatkozásában.

Vannak valóságos időszakai, érték bántások és tragédiák, de bizakodásával minden mélypontról felrugaszkodva megint napfényes tájakra talál, s ha ehhez segítségre van szüksége, nem röstelli kérni azt, nem csupán Istentől, hanem embertársaitól is:

„Csak aki lassan jár és ráér, / aki neszekre is figyel, / csak aki volt már összetörve, / lelkem madarát csak az veheti fel.”

Ő, aki a *„neszekre is figyel”*, megtalálja társait más, neszekre hallgatókkal.

Tettvágya soha nem csitul, sem betegség, sem sorscsapás nem akadályozza benne az aktív cselekvésnek, a vágynak, hogy a kornak, amelyben él, ne csupán szemlélő, de tevő részese is legyen, legalább azon a körön belül, amely kört az élet és hivatása megrajzolt – a kitekintés jogát is meghagyva – számára.

Versei általában tömörek, jól megépített hangzásbéli- és gondolati ívekkel. Ritmus- és rímérzéke fejlett, néha a népdalok zeneiségével megszólaló. Óvónőként szüksége volt zenei képzettségre, - ezt érezni versein is. Formakészlete változatos.

Legfőbb témája: Isten, ember és természet és e hármasság kapcsolata-, az embert Isten tükréként szereti látni, a természetet az ember tükréként. S ha megszólaltat egy kis tücsköt, azzal a tücsökkel is azonosulni képes-, nem csupán példázatként használja fel a tárgyi: Állati-növényi világ jelenségeit, teremtett lényei sorsát:

„Ha el is múlt egy új tavasz, / eljön a nyár és új vigasz, / hogy derűs ősz is várhat még rád, / addig is szívből szóljon nótád: / Cirip-cirip...”

Kivételes szépségű kép jelenik meg a „Hogyan is volt” című versében:

„Formállak most már / jóra, szépre, / tüzet is álló zománcképre. / Varázsparázsba / olvasztgatlak, / fénylő-fehérre / megizzítlak. / Hogy összeraktam, kiégettem, / most végre látom, kit szerettem.”

Amiről mg nem szóltam: a szépséghez, az alkotáshoz, amit kéz, agy és érzés teremt, fűződő lelkes szerelme. Fáradhatatlanul járja a kiállításokat és lát, nem csupán néz.

„Földből, vízből-tűzből jöttél, / kezem között gömbölyödtél, / ecsetemtől színesedtél, / a lelkemből lelkedzettél...” írja a művész helyett, aki a plasztikával mondja ki az élet igazságait, ahogy ő a szavakkal. A lehető legegyszerűbb, sámánige-szerű szavakkal fejez ki valami lényegest: az alkotás örömét, az alkotó szoros testvériségét magával a létrehozottal: a művel.

Szerellemmel övez hazát, tájat, síkot-bércet, határon-kívüli otthonainkat, a vérségi- és szellemi hozzánk tartozót, *„szőke Tiszát”* és *„Erdélyi magányos sziklaszirtet”*, és természetes, magától értetődő hite jut kifejezésre meghitt imáiban is és azokban a versekben, amelyek az ünnepekhez való bensőséges kapcsolatát bizonyítják. Végezetül még négy sor:

„Nincs nálam sok ajándék / – a királyok hadd hozzák! – / Csorba, rozsdás szívemmel / MA térhessek be HOZZÁD.” Ünnepe után c. versből. Kívánom, kísérje még sokáig életkedve, s ereje-tehetsége hozzon létre még további, szép műveket!

Horváth–Hoitsy Edit

(Megjelent a Kristály című irodalmi folyóirat 2001/ 1. számában)

EPILOGUS

Sok helyet bejártam,
sok szép tájat láttam,
néhány félelmetes
csúcsra feljutottam.

Sok-sok várban voltam,
mintha középkorban
vár úrnője lennék,
– néha úgy gondoltam.

De tegnap a Várban
fenn, a csúcson jártam.
Egy találkozásnak
az úrnője voltam.

Eddig fényt szerettem,
sötétet kerültem,
de fénynél is több volt
a beszélgetésben.

Hozzám beszéltetek,
rólam szóltak versek.
Fény áradt szívembe:
– én most itt a Várban
a Csúcson lehetek!!!

(2001. június 13.)

UTÓGONDOLATOK AZ EPILÓGUSHOZ, 2001. június 12-ről

Jól felpakolva érkeztem a vári kisbusszal a Lítea Könyvesboltba. Volt a guruló kiskocsimban a kékselyem gálaruhámon és a kék antilop cipőmön kívül két nagydoboz sütemény. Két tepsivel sütöttem szalonnás pogácsát, egy normál nagyságúra szaggatott és egy apró változatban. Másik dobozban három sorba rakott, 60 darab színes, töltött golyó mellett leveles gallyak, hogy a tálakon levéllel tűzdelve őszibaracknak hasson (amit a konyhámban, sütőben termeszték). Másik kezemben nagy reklámszatyor alján, lapos dobozban a Nap-éj sütemény félholdjai, hogy a tányérokra majd virágsziromként dí-

szelegjenek. Ráadásul Saci barátnőm hozott Veszprémből lengyel készítményt, cukormázzal bevont csokimázos mézes csókokat.

Váratlan öröm volt, hogy Zsuzsa drágám már ott várt rám, anyai barátnőjével teázgatva. A többiek csak később szállingóztak, lassan. Az „eladó lányok” csodálták a sütiket, és tányérokra rendezték a műsor végére, a kínáláshoz. Eltűntem átöltözni és magam is meglepődtem sok csodálónon. Müncheni barátnőm ki is mondta: „*Mindig kéket kell viselned!*” Zoli elismeréssel szokott máskor is az öltözékemről nyilatkozni. Hazadi Zsuzsa nem egyedül érkezett. Kísérő citerája mellé fiatal férfi kollégát is hozott, hátha neki is lesz alkalma énekelni... Tamás jött legkésőbb, de időben. Jó volt nyugalmat árasztó közvetlensége, mert én úgy izgultam, mint egy vizsgázó diák.

Annamáriának is tetszettek a süteményeim, megnyugtató, hogy a vörösbort elhozta a nálunk hagyományossá vált koccintáshoz. Kérte, hogy várjunk pár percet, legyünk tisztelettel azokra, akik csak a 18 órai zárás után indulhatnak. VÁRNI??? Csak közben el ne szakadjon a cérnám! Legalább felmérem, hogy a meghívottak közül ki tudott eljönni. Igen! Martonvásár, Veszprém, müncheni jó barát, jó szándékú szomszéd és irigy rivális képviselve van. Videokamerával senki nem tudott jönni. Ismét tudomásul kellennem, hogy mindenkinek mindenhol más programja, fontosabb dolga is van. (De miért épp MA???)

Magamban elkészítettem a mondanivalóm vázlatát, de mikor Tamást kérdeztem, hogyan képzelem, könyvem ciklusai vagy életem folyása szerinti sorrendben, csak titokzatosan mosolygott, hogy majd kiderül a beszélgetésből...

Annamária kedves, barátságos házigazda módján köszöntötte a megjelenteket. Én megköszöntem a köszöntést és azt, hogy ő már egy fél évvel ezelőtt elhatározta, hogy ezt az „óvó néni” könyvet Pedagógus Nap tájékán kell bemutatni. Tarján Tamás a bevezető mondataiban „lőtte le” a poénomat, de így is jó volt a kezdés, hogy idézte a Könyvhét alkalmából elhangzott, ide illő mondatot. Mivel együtt hallgattuk a dunakeszi könyvtár könyvheti találkozásán Vekerdi Tamás pszichológustól azt a goethei idézetet, hogy a fény bár nagyon sokat jelent számunkra, de még ennél is többet a beszélgetés. Igen, mert az csak felénk irányul, de az utóbbi kétirányú kapcsolatot jelent. --- Meg is indult a beszélgetés, a Selleinek tetsző három

versemmel tűzdelve. Aztán még kétszer hármát mondott, köztük általam javasoltakat is. Egyet kellett Tamás kérésére a végére hagyni, hogy az Élet védelmében hangozzék a rám jellemző Vak végzet című vers.

Közben a beszélgetés is az élet védelmében és nemesítése érdekében folyó életemet boncolgatta. Mert az életem célját, feladatát, értelmét jelentette számomra a Mécs László idézet és a világot tükrözés mindennapi munkában történő megvalósítása.

Felemelő volt a sok szép népdal hallgatása. Kiderült, hogy a Csitári hegyek alatt nemcsak az én, hanem Tamás és a többiek, a Megkötöm lovamat Annamária és a többiek kedvence is. Férfi énekesünk hangján a számomra ismeretlen dal is zengett, megkapó volt.

Nagyon bántott a végén, hogy bár a diktafon ott feküdt az asztalon, de elfelejtettük bekapcsolni, így sem látvány-, sem hangfelvétel nem készült a beszélgetésről. Néhányan fényképeztek, majd kiderül, hogy a pillanatot hogyan rögzítették.

De a lelkemben ott a mélyen bevésődött képe annak a sok, felém irányított meleg tekintetnek, sok kedves mosolynak, érzése a gratuláló kezek szorongatásának, látványa a nagy nyaláb, szeretettel összeállított virágsokornak és az emlékkönyvembe írott soroknak.

Köszönöm minden jelenlévőnek a rám hangolódást, a közös hullámhossz tapasztalását. Köszönöm Istennek, hogy az így rám szabott sorsot ilyen módon tudtam megélni és időnként meg is fogalmazni.

KEDVESEIM!

Élmények, benyomások tömegéből hazaérkezve csak ismét „körlevél” írásához kell fogynom. Osztom, küldöm vagy azért, mert szeretetteljes soraitokat szeretném az élménybeszámolóval megköszönni vagy azért, mert régen hallottam felőled és muszáj megtudnom, hogyan megy sorod, válaszra méltatsz-e?

Megyek ahová csak hívnak, ahová csak lehet. Egyetlen akadály lehet az elindulásnak, ha egyidőben, ugyanaznap háromféle programra is mehetnék. Ez aztán a nagy dilemma és bosszúság, mert van úgy, hogy előtte-utána semmi különös. Így csak a „különös” és számomra

felejtethetlen – remélem, számotokra sem unalmas – utakat írom le: Még javában tartottak a Nyári Egyetem napjai, cserélni kellett az egész lakásunk fölött már előregeedett csatornát. Szerencsére szomszédasszonyom szabadságon volt és felügyelt, sajnos a rám eső 15 ezer forint kifizetésére nekem kellett itthon tartózkodnom. Na, legalább nem ázunk be ezután. Egy szombaton is itthon maradtam, hogy hatezerért felvágják és lehordják a pincébe a fenyőfa törzseket. Hanem addig volt nyüzsgés! Erdélyből egyik, Münchenből másik barátnőmmel találkozás, vári séta és a kedves Lítea Bolt, ahol beszámolhattam Benedek Elek kapcsolatokról és a bolt vezetője telefonált Kisbaconba az újabb kiadású életrajzot is megrendelni. Közben arra a hétre jöttek Amerikából unokaöcsémék, velük még hagyatékredezés, de búcsúvacsora kínai étteremben – szerencsére -, mert másnap vitt a busz Tiszaújvárosba, az ott tíz éve működő művészeti csoport ünnepségére. Nagy „buli” volt, több órás műsor után száz személyes vacsorával, pezsgővel, tízgyertyás tortával, köszöntésekkel. Persze, ott aludtam kétszer is, közben itthon hiába hívogattak, akik a szokásos névnapi köszöntésemre készültek. Csáládó a 12-ét meg tudta ünnepelni, addigra hazaérkeztem.

Aztán beindult a tanévvel a klub év, de ugyanaz nap, csak egy óra múlva, gyűlés a gyülekezetben is. Másnap országos találkozó a versmondókkal, szólóénekesekkel, készülés a Millennium alkalmából rendezendő Ki-mit-tud?-ra. Azután egész napos Missziói Találkozó. Ott ért az az élmény, hogy a Lepramisszió vezetője, dr. Dobos Károly 98 éves lelkes bácsi, akivel több, mint egy éve nem találkoztam, rám köszönt: Mária Dunakesziről? Ugye, óvónő, aki azokat a szép verseket írja és mondja is? Bizony a memória is ajándék ebben a korban, bár mindenkire hű maradna!

Szeptember utolsó hetében még olyan nap is volt, hogy kétszer mentem Pestre, civil szervezetek ügyében. Október elsején szép ünnepséget rendeztek a Pataki Művelődési Házban Kőbányán, Hazadi Zsuzsa citeraművész és népdal énekesi pályájának 55. évfordulója megünneplésére. Ő 74 évesen élt meg egy új szerelmet, a 79 éves snájdig őrnagy úrhoz ment feleségül, aki azóta neki és vele énekl, hogy „*Deres már a határ*”...

De mert az Idősek Világnapja az én témám, másnap a váci Idősek Otthonába mentem verseimmel. Tudtam, hogy óvodások is kö-

szöntik az időseket, de azt nem, hogy micsoda meglepetés vár rám. A Kosdi Óvoda növendékei jöttek, vezetőjük régi, kedves kolléga, úgy borult a nyakamba, hogy közben elmondta, az én versemet mondták, mikor fát ültettek, mikor nyugdíjba vonuló kollégát köszöntöttek. Hát ezért járom az utamat ilyen könnyedén, mert sokfelől gondolnak rám.

Azután kedd este költőtársakkal találkoztam az Almássy téren, mindnek az a baja, hogy sokat költöttek a könyvük megjelentetésére, de kevés embert érdekelnek a versek, azoknak sincs pénzük a vásárlásra. Na, csak ezt kellett hallanom! Most szedem-rakom össze ciklusonként a verseimet, hogy végre nyomdába kerüljön.

Másnap a klubdélutánon is felvettem a témát, biztatnak, hogy alig várják, de van egy mondás, hogy kibicnek semmi sem drága. Egész napos rendezvény másnap, Pest megyei találkozók. Megtelt a küldöttekkel a színházterem. Másnap kiállító teremben voltam ügyeletes, volt néhány látogató, akikkel jó volt találkozni. Közben Zürichből Kati barátnőm és német ajkú színész fia jött meg, sikertelt fellépést, önálló estet szervezniük a Merlinben és Szekszárdon is. Sajnos én nem láthattam egyiket sem, mert Veszprémben töltöttem a hetet költő barátnőm előadóestjén, könyvbemutatóján. Csak a Színes diploma átadásra és egy értekezletre jöttem haza, másnap vissza, mert egész napos emlékezéssel tisztelegtünk az előadó művészetre. Én a díjnyertes Szabó Lőrinc verset mondtam, de csak versenyen kívül. Utána fél éjszaka verseim csoportosítása, másnap nyomdai előkészítés megbeszélése.

Hazaérkezésem után első dolgom Teréz-köszöntés volt. Önála el is telt a délelőtt az életének csodás készítményei, a megelevenedett tárgyak között, amik papírból, rongyból, vadgesztenyéből és még egyéb, szemétnak ítélt dolgokból készültek. Kemény Henrik, alias Vitéz László is megjelent, együtt nosztalgiáztunk és reméltük, hogy lesz kinek átadni a stafétabotot.

Másnap osztálytársakkal találkozó Szent István-telepen, Gabiék-nál. Elmondtam, hogy a Brunszvik Társaság évfordulójára verssel hívnak és Dunai Tamás művész úr is készül versemmel elmondására. Másnap délelőtt nem mentem sehová, mert egy könyvajánlást írtam a délutáni könyvbemutatóra és egy visszapillantást a Nyári Egyetemről.

Aztán kora reggel indulás Szegedre, mert az Irodalmi Körben mutatkozhattunk be a helybeliekkel. Az én verseimre és elmondásukra „csillagos ötös”-t ítélte a 80 éves magyar-latin tanár, dr. Jáky Ferenc. Estére haza kellett érnem, mert másnap délben Révfülöpre vitt a vonat Missziói Konferenciára. Szerettem volna Pápua Új-Guineából érkezett Bálintékkal találkozni, de nem ők jöttek. Mégis voltak nagy találkozások régi barátokkal, újan szentelt püspökkel, és mondhattam verseimet is közönségnek, sőt egy hallgatóm is akadt séta közben az Őszi Balaton partján, majd hazáig a vonaton, ahol egyszerre vettük elő a fásli kötést, hogy majd a leprásoknak küldhessék...

A héten két megerőltető napon a Ki-mit-tud? zsűritagjaként nézhettem végig 18 megye válogatott szóló és kórus, vers és tánc bemutatóját. Gyönyörű élményben volt részünk, de ülni és bírálni felelősséggel épp elég volt. Valaki látott is az Évgyűrűk műsorában válogatást ebből. Majd temetőjárás után újra Veszprém, hogy még az idén legyen valami az elképzelésem szerinti verses füzetből. Kérlek, gondolj rám, hogy ésszel, szívvel, szponzorral és pénzzel bírtam Isten segítségével.

(Dunakeszi, 2000. október 28-29.)

ÉJFÉL UTÁN

Petőfi Rádió 2002. 05. 16.

24.00: ÉJFÉL UTÁN...

Ungváry Ildikóval

— „Az én világom...”

Ez a címe Hespné Házos Mária, a 70 éves óvónő verseskötetének. Ez az első könyve, amelynek bemutatóján elhangzott: ha valakinek kevés lenne az energiája, forduljon bizalommal Máriához, akinek ereje nem gyengül, életkedve nem szűnik. Szabad perce nincs, napi 1440 percben éli az életet. Verseit elmondja: Komlós Juci

UNGVÁRY ILDIKÓHOZ

és az éjszakai műsorok szerkesztő gárdájához

Az éjjel álmomban
mégis ébren voltam.
Ismerős szép hangon
versemet hallottam.

Alig ismertem rá
a saját hangomra,
az elbeszélésből
a saját sorsomra.

Hetvenhat évemet
el lehet mondani?
Kicsi hatvan percben
fel lehet sorolni
egy életnek gondját,
sok gyönyörűségét,
hullámhegy taraját,
örvénylő mélységét?!

Nem lehet, nem tudom,
mégis... ha kérdezed,
éjszaka hallgatók
sokan ráéreznek.

Velem voltak sokan,
mert az adás végén
csörgött a telefon
visszahallgattam én
a saját versemből
azt az egy mondatot
lelkes férfihangon
csak annyit: „Itt vagyok!”

Mert feleségével
együtt hallgathatták,
itt voltak énvelem
hanghullámokon át...

Azután barátnőm
kedvesen köszönte
azt, hogy ezt a műsort
ébren élvezhette.

Én meg azt köszönöm,
hogy közvetítéssel
sok ezer hallgatónk
velünk volt az éjjel!

(2002. május 17-én, másnap reggel)

ÉJFÉL UTÁN...

Akiket úgy szerettem,
akiknek híreszteltem,
akikért tűzbe tettem
volna a kezem,

akikre számítottam,
akikre úgy gondoltam,
akit felfogadtam
maradjon ébren,

akik fogadkoztak,
akik biztatgattak,
akik éjszakáznak,
most elaludtak.

Így már belátom
a hiúságom.
Azt hittem értem
mindenki éber,
mindenki rám vár,
hogyan hallja hangom,
de be kell látnom,
mindenkit elnyom
néha az álom.

Ilyen az ember.
Mit akarhatok?!
Ha Jézust várva
is elaludtak
a tanítványok...

(2002. május 16. után)

MI TÖRTÉNT AZÓTA?

Rádióriport 2005. február 3-4-re

Akkor – és azóta? – Népünnepély! Telefonok azonnal, versek, találkozások másnap és napokkal-hetekkel később is.

Másnap reggel megírtam Ungvári Ildikóhoz a köszönő verset. Másnap a fodrásznál régi ismerősöm biztosított róla, hogy beírta a naptárba és éjjel meg fogja hallgatni... Jó, jó, de az már nem én leszek! Volt, aki kérte, hogy ne haragudjak, de elaludt. Hát, ez igazán nem harag kérdése. Meg is írtam a választ versben, hogy mit akarok én, önző. Legfontosabb, hogy nyíregyházi kollégám és barátnőm sem tudta végig hallgatni a műsort, de mint telefonon megtudtam, ennek igen nyomós oka volt. Aznap született lányánál két fiú után kislány. A várva várt unoka születését végig izgulva az átdrukkolt nap után ledőlt, hogy minket hallgasson. Csoda, hogy közben elnyomta a buzgóság?

Én bezzeg ébren, itthon hallgattam, fel akartam venni. Nem sikerült! A magnóm bebúgott, a diktafon túlpörgött. Veszprémből értesített

barátnőm, hogy barátnője a Balaton partjáról küldi a jól sikerült felvételt. Veszprémből telefonált, hogy küldi, meglepetéssel. Ez meg mi lehet? Az, hogy ő talált még egy kis helyet a szalagon és felvette a gyermekhangon szóló kedves egyházi éneket, az Úr csodásan működik címűt, mivel úgy érezte, hogy az én egész életem Isten csodája. Hallgassuk, I. kazetta - - - Ezt én nem hagytam annyiban, hozzá kellett tennem, hogy számomra az egész teremtet világ nagy csoda. A bővített felvétel 90 perc lett, mert hozzátettünk válaszokat, levélszövegeket az Ev. Rádiómissz. központban. A munkatársak hangja színesítette felolvasásomat. Gáncs Péter rádiómissziós lelkészből azóta püspök lett, Iván László professzorom azóta is lelkes előadója a Battyány Strattmann Akadémiának immár nyolcadik éve. Tőle tanultam azt a bölcsességet, hogy nem öregszik az, aki kíváncsi: JÉ!! Gyerekkorunkban azt hallottuk, hogy aki kíváncsi, az hamar megöregszik... Még azt is, hogy ha nyugdíjast kérdeznek hogylétéről, mondja azt, hogy „*Lendületben!*” Ebből is vers lett, újévi köszöntőként közölte a Hírhöző c. újság, a kedves, nyugdíjasokhoz is szóló lapunk.

Ebben az újságban is jelennek meg új könyveink ismertetése, rólam is volt már. De verseim a Kláris, Kristály, Ózdi és Balatoni Kristályokban, antológiákban, AKIOSZ ÉS CSEPEL SZIGETI-ben, Pécsi Szivárványban és evangélikus gyülekezetek lapjaiban.

„*Nekem szenzációs életem van!*” – mondtam majd 15 évvel ezelőtt egy riport alanyaként. Szenzációs élmény az is, hogy megöregedtem, ill. az, hogy ilyen formát tarthatok, akire rá lehet mondani, hogy virul, mint a víz mellé ültetett fa, meg hogy derű sugárzik belőlem, ezt én a gyerekek közötti életemnek is köszönhetem. Mert azt is megérthettem, hogy beszélhetek a kazetta utóéletéről, és az azóta történetekről, hiszen pl. arra sem számítottam, mikor két évvel ezelőtt meghívást kaptam a Katolikus Rádióba – amit azóta sem -, most vízkereshti alkalommal ott lehettem, mondhattam verseimet, aminek hallatán betelefonáltak, hogy kéri, mert tetszik.

Ezt tapasztalom, hogy másnak is, mert megkapom, hogy ő is így gondolta, csak én tudtam megfogalmazni. Tudok is fogalmazni, mert tanulok minden szép szavú megnyilvánulásból. Egyszer is, mikor nyugösebb napom volt, vígasztalt a hétfő délutáni muzsika, aminek végeztével Ildikó az Ír áldás szövegével köszönt el. Ennek szövege nekem többféle változatban is megvan. Jutka barátnőmtől

is megkaptam, azóta én is akartam ajándékozni, de elfogyott, remélem, újra nyomják. Bizony, útközben is tapasztalom az oltalmat, miközben járom az országot Vásárosnaménytől Szegedig, Miskolc, Tiszaújváros, Békéscsaba előadóként, zsűritagként vagy bábos fesztiválon. Rákospalotán a Róbert Károly iskolában az alsósok versmondását zsűriztem éveken át, a díjkiosztás izgalmát oldva 100 évvel ezelőtt írott Pósa mesét mondtam, de azt itthon síkbábbal meg is jelenítettem. 15 éve részt veszek a Tücsök Bábegyüttes műsorában. Mikor tavaszi fesztivált Tücsökébresztő címmel rendeztek, én elmondtam versemet. De mert árnyjátékot is játszottunk, arról szólót is elmondtam.

Ha már a bábosoknál tartunk, hadd számoljak be az Országos Bábos Találkozón kapott kitüntetésről. Mert példaképem, mintaóvónőm és bábos tanárnőm emlékére alapítványt tettek, az első plakettet, amely a bábozó Óvónőt a rácsodálkozó gyermekarcok körében ábrázolja, én kaptam 2004. április 27-én. Másik példaképem Túróczy Zoltán püspökünk, akinek versét itt mondom el. Ennek a versnek is története van, mégpedig az, hogy Országos Versmondó Találkozón az egyik szereplő mondta el. Utána hozzám hozta a zsűrizők asztalára téve azzal a megjegyzéssel, hogy neki tetszett ez a vers, azért tanulta meg, de nem ismert költő, nem tudja, ki ez a Túróczy. Én bezzeg tudom, mert nem költő, hanem evangélikus püspök.

Jó, hogy azt a pluszt is kaptam, hogy érzékenyen reagálok a szépre. Ezért írtam már verses válaszokat nem csak engem megérintő versekre, hanem megjelent könyvekre, tanulmányokra versként hangzó lírai prózát. A Gyémánt Diplomásokat, ill. Színes Diplomásokat köszöntő ünnepségen a József Attila Művelődési Házban a köszöntéseket köszönve a Mi lennénk címűt mondtam el. Ezt a virágénekek közé sorolnám verstanilag, mert már az óvónőképző irodalomóráin tanultuk, hogy ragokkal, képzőkkel nem „illik” rímet alkotni. De ne a kritikusokkal foglalkozzunk, hanem a szekeret előre húzókkal!!! Ráérünk verselemzéssel foglalkozni? Azt pedig Nektek kell tudnotok, hogy hajnali 3-kor „élő adás”-ban voltam. A Benczúr utcában lakó unokaöcsémeknek tetszett a vagányságom és meghívtak hozzájuk, hogy a Rádió Palota közelében legyenek!

Előkészítettem a hajnali találkozást egy nagy tál szalonnás pogácsával, jelige: „*Aki virraszt és nem alszik, az legalább egyen!*”

Öcsémékhez délután Tamás fiam vitt be, autójába váltós cipőmtől kezdve virág és tál pogácsa, nagy üveg üdítő is befért. Náluk békésen TV-t néztem, miközben ki kellett találnom, hová vigyenek vacsorázni. Végeredmény: Este 8-kor a Trófea nevű vendéglőben, hosszú svédasztalok mellé telepedtünk. Aperitif után sült sajt és sült gomba előétel közben vörösboros koccintás. Körséta után a borsos tokányt választottam, krokettel. Voltak torták, rétesek, de nem fért be egy falat sem, csak a pezsgős köszöntés után egy remek, három-féle ízű parfé...

Ezzel már – a pocakomat oldalra döntve – 10 órakor lefekhettem azaz a boldog tudattal, hogy fél 2-kor felkeltene egy kávéval, hogy fél 3-kor indulhassunk. Egy „dugó” sem volt az üres utcákon, így öt perc alatt a rádióhoz repített Öcsém. Elém jöttek kényeztettek, falták a pogácsámat. Ildikó arasznyi szép fehér jácintot kapott, illatával tele lett még a lépcsőház is...

A többi a hozzá írt sorokból olvasható!

ÉDES MÁRIÁM!

Névnapomra küldött, nem akármilyen köszöntődet igen nagy örömmel olvastam. Boldoggá tett, hogy nem felejtettél el. Köszönöm!

Napok óta készülök írni neked, de...

2005. február 4-e jegyzett nap a naptárban. Igaz?

Szokásom szerint későn feküdtem le 3-án, az ágyamnál lévő rádiót mindig bekapcsolom olyankor, és hallottam, hogy éjfél után milyen műsor lesz. Persze, a nevedre felkaptam a fejem. No, gondoltam, ha a jó Isten nem altat el, akkor meghallgatlak – és szép csöndben, sötétben feküdtem, hallgattalak élvezettel. Telt az idő, 1 óra, tovább, 2, 3, 4 óra, na, akkor kikapcsoltam a rádiót. Újabb gondolat: Én itt szórakozom és lehet, hogy a menyem már a kórházban van és szül!!! De azért elaludtam. Reggel 8.15-kor kapom a fiamtól az SMS üzenetet, hogy benn vannak..., és 3 óra 27 perckor megszületett a negyedik unokám, amiért és akiért azóta is egyfolytában áldom az Urat és köszönöm ezerszer! Fiamnak az előző házasságából van két lánya és most ez kisfiú lett! Igaz, nem is kicsi: 4220 gr és 60 cm! A neve:

Márk, Tamás. Gondolhatod, milyen nagy a boldogságunk! A menyemnek az első gyermeke és a szüleinek az első unokát adta. Napjában sokszor imádkozom értük és helyettük, mert – sajnos – ők még nem jutottak el odáig!

Hát így nem felejttem el a te rádiós szereplésedet! Ezúton szívből gratulálok! Csodálatos életutad volt és az a mai napig! Példa lehetsz bárki számára! Remélem, most is jól szolgál az egészséged! A ház-eladással mi van? Vagy talán már le is tettél róla?

ARANYOS FÁKLYAKÉNT LÁNGOLÓ, SZÉP GONDOLATOKAT SZÓRÓ, FÁRADHATATLAN MÁRIÁNK!

Mi köszönjük neked az elmúlt órát, amit a rádióban töltve felénk közvetítettél az éteren át. Az első percekben féltem, hogy hosszú – sok – lesz az óra számodra, hogy kitöltsd valamivel, majd féltem, hogy kevés lesz az összegyűjtött dolgok, élmények, események elmondásához (utóbbit érzem igaznak), de szépen bejött minden a tartalmas műsor kitöltéséhez. (Lett volna még sok más is, ugye?)

Máriám! Gratulálok, de nem elégszer. Csodás volt, amit és ahogy előadtad, sok más előadóművészt túlszárnyalva, az utóbbi évek eseményeit egy órába beleszorítva. Külön köszönöm, hogy az én szerény kis csúcson lévő figurás lapomról is ejtettél szót. Ez is igazolt Téged és bennünket, hogy van rá- és beleérzés a világba és annak rezgései megérzésében mindig találóan, telepátia, egy húron pendülés, ráérzés, megérzés formájában barátaid körében – Neked széles körben. Hát ez az óra újabb élmény számomra, mint minden, nemcsak gondolatokat, érzéseket tápláló más esemény (versek, novellák, könyv, zene, kiállítás stb.). Köszönöm, köszönöm!

Aranyos, kedves volt, ahogy odasúgtál valamit Ildikónak: Még ne? Mondhatom? A szó-, mondatfüzerek egymásutánjai, versekkel színesített virágcsokorra kötött egésszé formált műsorod, amit Te irányítottál – helyesen – végig. Amikor hirtelen nem találtad a kívánt

verset – egyszer, behelyettesítéssel a másik aktuálissal stb. stb. (sorolhatnám), hogy folyamatos, zökkenőmentes legyen minden. Ezt a műsort neked találták ki és ezt Ildikó is tudta (ismer már annyira). Nem tudtam, hogy sikerült be- és hazajutnod és milyen sikere lett a sütiknek, mennyire fáradtál el, majd beszámolsz, ha kipihened a ma éjjelt és az ezt követő napokat a sok visszajelzés feldolgozásával, amik között az én soraim csak mákszemnyi lehet most. Szívemből további sikeres verselést, zsűrizést és élményt nyújtó utazást kívánok számodra szeretettel:

2005. február 4.

Kató

ÚTON-ÚTFÉLEN

A KEZDET

Hogy a világjáró pályafutásomra térjek, az is úgy kezdődött, mint a többi halandóé, hogy megtanultam járni. Sőt, azzal együtt rajongani és emlékezni. Mert olyan csodálatos nagyapám volt, aki – bár két és fél éves koromban hagyott itt örökre -, mégis máig előttem áll, ha akarom, sudár alakjával, hogy sétálni vigyen. Délelőttönként, míg az ebéd készült, bejártuk a környéket, majd mind hosszabb utakra vitt. Mikor megérkezett, harsány: Szervusz Babám!-mal köszöntött és felkapott. Kék szeme sugarából, fehér, dohányszagú szakállából olyan biztonság áradt, hogy rajongtam érte.

Évek múlva mesélték a családban, hogy milyen kitartó gyaloglásra voltam mellette képes, felmentem vele a Gellért-hegy lépcsőin a tetőre. Akkor kaptam magyarázatot arra az emlékképre, hogy nagy, barna félcipők mellett fele akkora fehér zoknis lábacska lépeget, ennyit láttam magam előtt útközben...

Aztán – idő multával – fekete lakkcipős lábak repítették a túsarkú cipőmet táncba vőlegényem, majd férjem szerelmes magabiztosságával.

Nyugdíjas koromban a Váci Pedagógus Klubban hangzott el, hogy „Addig gyere, míg hívunk, s amíg a lábad visz!” Lábam még 79 évesen is „vitt” Szíria-Jordánia-Libanon földjére, de hogy addig mi mindezt megéltem, annak a morzsáit szedegettem össze, hogy oszthassam. Sokfelé utaztunk a váciakkal. Az első utam oly mély nyomot hagyott, hogy csasztuska lett belőle. Nincs rá mentség, akkor ez volt a divat. Bár a többi versemben nyoma se lenne a csasztuska-stílusnak!

A világjárás kifejezés feltűnt egyszer egy partnerkereső hirdetésben. Nosza, ez nekem való! Választ kívánó! Persze, nem jött rá válasz, ilyen partnerrel ki mer elindulni?!

Jó, hogy a váciak hívása előtt már egy fontos, rokoni meghívást kaptam. A hetvenes évek elején még csak meghívólevél ellenében lehetett a vassüggönyt átlépni. Súlyos műtéten átesett férjem „reha-

bilitációját” a Hesp nagynéni három heti angliai úttal remélte megoldani. Hallottuk, hogy idős professzor férje szeret barkácsolni, meg is lepett bennünket egy ajtóra szerelt deszka-táblácskával, rajta lencsével égetett betűk: ISTEN HOZOTT!

Előzőleg Londonban két hetet töltöttünk, ahol minden annyira londoni volt, az emeletes busztól kezdve a Palotáig, a Parkig, a Trafalgar térig, mintha már sokszor láttam volna. Persze, a prospektusokban, képeslapokon! Még azt sem mondhatom, hogy mindaz megelevenedve, mert merev mozdulatlanságban a Tower kapuban az őr, a Palota őrbódéjában a ló és medvekucsmás lovasa. Háromdimenziós képeslapok évszázadok hagyományaiba merevedve...

Még az utcán mozgó hivatalnokok délidőben kiszabadulva, fekete kalapban, sétapálcának használt fekete esernyőjükkal egyforma marionettfiguráknak tűntek. Bezzeg a téren! A feketének minden változata mozog. Hosszú ruháikban, nagyszélű kalapjaikban nyújtóznak, heverésznek kapukban, lépcsőkön leterített újságokon. Felállnak, odább sétálnak, viszi a szél az előbb még derékaljnak használt újságot, senki nem nyúl érte. Nem is látják, nem is érdekli őket más, csak a pillanatnyi lét: Ők a szelíd lázadók, a hetvenes évek különcei, a másságukkal tüntető hippik. Nem kell félni tőlük – mondták. Ma látom, hogy jobban kellett félni a Piccadillyn elterülő Coca-Cola plakátjától, vagyis annak világméretű hatásától, mert a globalizáció első édes hírnöke volt, tudatva, hogy nélküle nincs „*Szép új világ!*”

KÁRPÁTON-TÚLI VISSZHANG

Nyolcvanötben, áprilisban, „Úrhajósok napján”
Elindultunk negyvenhárman, végig Mátra-alján.
Gurultunk is jó ütemben, csak kétszer kiszálltunk,
A vámosok előtt csendben, szépen sorba álltunk.

Nem is volt baj, hamarosan zöldre állt a jelző:
Telefonált Pártos Géza, hangja olyan csengő.
„Siessenek, a pártmunkát el ne szabotálják,
Továbbképzésre várják már a sok Stari Babát!”

Két órával korábban már a magyar időnél
Meg is állt az autóbuszunk szép Kárpát-Hotelnél.
Erzsikénknek nagy örömét le sem lehet írni,
Repesett, hogy négy napig a Géza fog kísérni.

Kísérte is nagy buzgón a Kárpátok vendéget,
Túl- vagy innen, attól függött, hogy merről is nézték...
Megtudtuk, hogy csukcsok, észtek, ukránok, cigányok,
Sőt, újabban magyarok is lakják a Kárpátot.

Árpád apánk sejtette ezt, s mindent úgy intézett:
Farkast, medvét kikerülve még hátra sem nézett.
Inkább osont déli végről a Duna-deltáján,
S nem Uzsgorod-területnek kijelölt határán.

Azóta sincs híre-nyoma dicső Vereckének,
Latorca is oroszul mond kesergőt a hegynek!
Petőfinek, Munkácsinak van emléktáblája,
Sor kerül majd Munkács-vára tatározására...

De addig még gázturbinát, sok mindent termelnek,
Méltó választ kell adni az uszító Reagen-nek.
Kukoricát, szőlőt, rozsot százhusz százalékra,
Lakásokat bútorostul a sok dolgozóra.

Amíg ennyi éhenkórász turistát etetnek,
Nem jut még egy deka hús sem a hentesüzletnek.
Se szőnyeget, se aranyat nem adhatnak ingyen,
A sok szemfüles magyarnak kéne ám itt minden!

Meg is vettek, amit kaptak, porszívót és lámpát,
Lepedőt és babát meg a teát és a kannát.
Tálat, csuprot, nyeles lábast, övet, tárcát, nippet,
Csicsás csillogó üveget karácsonyfa-dísznek.

Kalapot és kislovat meg karórát és vekkert,
Tükröt, fúrót meg zenélő, kakukkoló cekkert.
És hogy mit még, arról nem is tudhat ember lánya,
Összehordtunk, hogy a lift is megrekedt kinyába...

S hogy majd negyednapra szépen összegyűlt már minden,
Elbúcsúztunk Gézukánktól amúgy illendően.
Csendben voltunk, lapítottunk – hogy is lesz a VÁM-nál...
„Te marxista atyaisten, ha most rám hallgatnál”

Fohászkodott Renátánk is így a maga módján –
Megakadt még a sok vicc is szegénynek a torkán.
Nem tudni, hogy melyikünknek fohászkodására:
Röpke óra, máris zöldre változott a lámpa.

Jöhettünk már magyar földre, órát igazítva,
Tiszát, Mátrát üdvözölve, nevetve és sírva.
Szép volt, jó volt, elég is volt, befejezem mára,
Találkozunk legközelebb cseh várak aljába...

(Dunakeszi, 1985. április 15.)

BÍZTATÓ

De jó nekem! – hogy mondhatom,
hogy eljön az, akire várok,
hogy ott vagyok, ahol épp kell,
és vígan járok utamon.

De jó nekem! – hogy írhatom,
frissen, vidáman kelek reggel,
amit szemem lát, fülem jól hall,
vígan kamatoztathatom.

Hadd mondjam el most – ne vedd zokon,
míg tépelődsz, hova tartozol,
míg nem biztos, hogy merre indulj,
csak kétség mar és bánat nyom.
Ha találkoztunk – és mondhatom,
hát ne a kárpótlást keresd,
és ne töprengj, hogyan lesz holnap,
eredj – és nézz előre az úton.

De jó nekem! – hogy mondhatom:
Nem húzhatsz vissza tépelődve!
Hadd menjek előre, bízva,
örömmel, énekelve az úton.

*Erőm és pajzsom az Úr; benne bízok szívem.
Ő megsegít engem, ezért vidám a szívem, és
énekelve adok neki hálát.*

Zsolt. 28,7

HELYZETJELENTÉS

Én olyan sokszor
máshová megyek
- és büszkén mondom,
hogy az utamat
az Élet szabja meg.

Én majdnem mindig
épp máshol vagyok
- és telefonom
csöng és a hangom
meg nem hallhatod.

Én olyan sokszor
ajtót nem nyitok
- és meg sem érted,
hiába jöttél, ha
nem terád várok!

Én olyan sokszor
hallom az úton:
- na, ez csak megy,
mintha nála épp
nem lennének otthon!

(1991. december 31.)

MENDEGÉLÉS MENTEGETŐ

Mindig úton, mindig úton,
ez az én nagy feladatom.
Hogyha hívnak, már ott termék,
zsűrizek vagy mondok verset.

Vagy, ha nem, hát vásárolok,
betegeket látogatok,
készítek egy-két riportot,
kiállítást is megnyitok.

Haj, de sokszor elegendem van,
üldögélnék a fotelban.
Levelekért kiszaladnék,
képeslapot nézegetnék.

Ezért kérem, hogy írjatok,
mindenkinek válaszolok.
Telefonon ne hívjatok,
mert én mindig úton vagyok.

Vonaton vagy autóbuszon,
mindig rímbe gondolkodom.
Pesten vagy a faluvégen
verset írok nyárban-télben.

Petőfit is utánozva,
nem szégyellve, nem habozva,
rímre, sorra vigyázgatok,
megpályázok pályázatot...

Felhívás ihletésére

Petőfi: Falu végén...c. versének ütemére kapásból írtam

(1999. december 17.)

GO – GO (Eredj!)

Minden itt marad!
– mennem kell!
Szól a telefon!
– mennem kell!
Hív a feladat:
– mennem kell!

Az eső esik, mégis el kell mennem!
A sok csomag nehéz, mégis el kell vinnem!
Oly messzire várnak, hogy menjek el innen?!

De messze csak az van, hová nem is akarsz,
hogyha nem visz szíved, akkor itthon maradsz,
még ha húznának is, akkor is leragadsz.

Segíts meg Istenem, ha menni kell, menjek.
Amit intéznem kell, attól sose féljek,
szeretetet hordjak, soha ne restüljek!

Ami itt marad,
– majd megvár.
Fejem fölé nőtt
– régen már.
Jaj, csak ne érjen
semmi kár!!!

Utóirat:

Kár, hogy is érne,
barátom!
Köszönet-halom
padláson,
mosolyok tömik
a zsebemet,
ezért vagyok én
elégedett.

(1998)

ŐSLÁBNYOMOK NYOMÁBAN

Kirándulás Ipolytarnócra 1989. június 28-án

Reggel háromnegyed hétkor vidáman és jó időben bizakodva találkoztunk. Buszunk pontosan érkezett, az indulás idejére össze is gyülekeztünk. Erzsikénk üdvözölte Pista sofőrt, akiről a nap folyamán kiderült, hogy biztos kézzel vezet és időben veszi a nógrádi dimbesdombos utakon a kanyarokat – egyiket sem akarta kiegyenesíteni... Hiába erősítettük, hogy buszkirándulásokon jó idő szokott lenni, mégis nyakunkba szakadt egy kiadós eső, mintha hajókiránduláson lettünk volna. Szerencsére addigra már fedél alatt voltunk.

Az ipolytarnóci látogatást előkészíteni, illetve telefonon bejelentkezni mentünk be a szécsényi művelődési házba. Ott olyan szép, modern és melegbarna, hangulatos és vonzó belső kiképzésre, be rendezésre lettünk, hogy kértük, vezessenek körül bennünket, mert

ez egy váratlan kedves élménynek, látványnak ígérkezik. Kb. másfél órát töltöttünk az épületben, közben nagy csattogással, ami – mint később megtudtuk – a közeli templom tornyát is érte, elvonult, csendes esővé szelődült a vihar.

Alig vettük figyelembe az időjárást, de még az idő múlását is, annyi látnivalóban volt részünk. A színházteremben ülve a gondos, megóvó szeretetet éreztük az ismertetett adatok mögött, hiszen a túlzott igénybevételtől és a vandál látogatóktól nagyon féltik. Jogosan, mert így marad meg a kultúra kultúrált terjesztőjének. Hatalmas színpadát, sokrétű díszlet- és háttérmegoldású lehetőségeit, tágas öltözőit szeretik a pesti színészek, meghívott vendégművészek is. Szakköri foglalkozásokat, kiállításokat mind szépen világított, hangulatos helyiségekben, megfelelő eszközök és felszerelések segítségével rendeznek. Legmaradandóbb az Erdélyt reprezentáló válogatás volt kis helyen is lehet nagy történelmi ereklyéket, népművészeti, kézműves, hímzett és hordható, cserépbe rögzített és használható tárgyakat bemutatni. Meg is dicsértük őket néhány elismerő szóval a vendégkönyvben.

A folyosóról nyíló kisebb termekben fotó, kondicionáló torna, néptánc, szabás-varrás, díszlet- és játékkészítő szakkörökön kívül a leglátványosabban és hatékonyan a korongozó fazekasságot tanuló és művelő gyerekek dolgoznak, nyugdíjas kartársnő lelkes és ihlető vezetésével. Korszerű étetőkemencéjük is van, kiállításuk vetekszik a felnőtt mesterekével: Kis Roóz, Kovács Margit palánták ötletes, praktikus és derűt sugárzó munkáit láttuk, dicsérhettük őket is a vendégkönyvben.

Utunk a most már csak szemerkélő esőben a közeli Forgách kastélyhoz vezetett, mert érdekesnek ígérkezett az a kiállítás, amit nemrég adtak át a külső épületszárnyban a látogatók nagy öröme és tanulmánya. Kis területen, de hat helyiségben szívvel és szakértelemmel rendezték meg a Körösi Csoma Sándor emlékmúzeumot. Csak megilletődéssel és csodálattal lehet erről a kis szikár székelyről emlékezni, aki erős akarattal, szívós kitartással, célratörő tudatossággal dolgozott. Aki kicsiny cellájában a zord tibeti éghajlattal, saját fizikumának igényeivel mit sem törődve gyűjtötte-rendeztte a 40 ezer tibeti szót és fordította angolra, hogy mindez a világ tudomására juthasson, az emberi kultúra részévé válhasson. Majdnem mindannyian

feljegyeztük az életével kapcsolatos adatokat, versidézeteket, bölcs mondásokat, hogy számunkra is elevenen ható maradjon ez az áldozatos életű ember.

Ezután a Ferencesek templomába, a „Rákóczi-szoba” megtekintésére indultunk. A templom sekrestyájében lévő alapító és fenntartó neves személyiségek képeitől kiindulva minden helyiségnek, képnek és szobornak eredetéről, anyagáról alapos ismertetést hallottunk. Szimpatikus, intelligens és pedagógusnak is dicséretére való előadói képességgel rendelkező korunk béli hölgy a szakértő biztonságával adta tudása legjavát. Szíves tájékoztatásának három legérdekesebb része számomra a következő volt:

– *A szerzetesek rendházfőnöke a templom oldalbejárati ajtajának küszöbe alá temettette magát azért, hogy lábuk alá kerülvén, ily módon válják eddigi beosztottai „alá” rendeltté.*

– *Az oratórium fölötti kis keresztfolyosó kívülről rejtett bejárattal, hangtompításra szolgáló kárpitokkal házi kápolnája volt a Fejedelemsnek, a kastély mindenkori urainak. Oltárán Nepomuki Szt. Jánost ábrázolja, a „gyóntatók mintaképét”, hiszen a féltékeny cseh király semmilyen kínvallatás során sem tudta meg tőle a szépséges feleség szerelme tárgyának kilétét. Ezért a prágai vár alatt folyó Vltavába fojtotta őt a király. Azért és azóta lett Nepomuki Szt. János a hidak és a vízi utak védőszentje.*

– *A harmadik történet praktikus tartozéka a templom fennállásának. A XX. század elején élt egy szorgalmas-türelmes barát, aki elkészítette a templom különlegesen szép formájú toronysisakjának makettjét fapálcikákból. Mikor a II. világháború vihara „elvitte” a tornyot, ennek a méretarányos makettnak alapján volt lehetséges az újjáépítése.*

Lám csak! Így 1332-től, a ferencesek Szécsénybe telepítésétől a Rákóczi-szabadságharc emlékein keresztül, napjainkig követhető történelemnek voltunk-váltunk tanúivá. De mi várt ránk még ezután! Mert közben dél jóval elmúlt és mi a telefonon szerzett megnyugtató hírré, hogy minket szakvezető vár, folytathattuk utunkat Ipolytarnóc felé.

Nagy szerencsénk volt, hogy az erdők fölül is elhajtotta a szél a viharfelhőket, a füvek és fák frissen mosdatva várták látogatásunkat. Mire már határfolyónk, az Ipoly partján elhaladtunk, határsávban a

csehszlovák falvak közelebb látszottak, mint a magyar települések, mire már úgy éreztük: „elfogyott az út alattunk”, megérkeztünk egy keskeny bekötőúton a „Természetvédelmi terület”-re. Az elvonulóban lévő felhők közt égdarabkák kékje tűnt elő, az agyagos talajban sűrűn szőtt fű közül gombák csoportjai bukkantak elő. Ugyancsak a lábunk elé kellett néznünk, hogy a nyálkásan nedves, köves úton vagy a mohás pallókon meg ne csússzunk. Korlát tette az utunkat biztonságossá, de a fantáziánk elbizonytalanodott az évmilliók halatán: 19-24 millió év rétegeinek lerakódása, vízi és szárazföldi élőlények léte, katasztrófák és szubtrópusi vegetáció, Pannontenger özvízének és kiszáradásának folyamata, el sem képzelhető időszak. De nyomait látva mégis el kell hinnünk, hogy a mai, érként csörgedező Borókás-patak vájta ki azt a mély, szakadéknak tűnő völgyet, amelynek falában a mai ember az idők múlását-változását érzékelheti. E patak képezte ki azt a lankás, hordalékiszappal töltött partvonalat is, melyen lépkedve ősrinocéroszok és ősrágadozók, kismadarak és könnyűlábú ősszarvasok az életadó vízhez jártak inni. Az ősrorszarvú itt az iszapban dagonyázva mit sem sejtett arról, hogy néhány réteggel lejjebb a tengeri üledék cápa fogakat, csigákat, kagylómaradványokat rejt...

S mily állatian sekélyes fantázia! – még arról sem lehetett fogalma, hogy néhány földrengés, vulkánkitörés, erdőtűz, lávaömlés fogja az ő és „kortársai” láb- és ürüléknyomait megőrizni, hogy néhány korszak és pár millió év múlva a Váci Pedagógus Klub tagjai fogják ezt hitetlenkedve bámulni. Legalább olyan értetlenül, mint ahogy azt sem értette, hogy miért nem éri be fűvel az a nagy, szőrös, hegyes fogú állat, amit majd egy újkorban megjelenő szőrtelen, új állatfaj az „oroszlán őse”-nek fog nevezni...

Szédülve a tér- és időzónák felfoghatatlan méreteitől, álmélkodva sé táltunk vissza korunk rohanó és bűzös „orrszarvújához” – buszunkhoz, hogy visszafelé iramodva velünk, visszahozzon bennünket a számunkra olykor elviselhetetlennek tűnő, de mégis a realitásával számunkra oly testhezálló JELENBE...

TÉVELYGÉS

Ez a jó! Száguldás!
Széles út! Rohanás!
Élni szép! Tág világ!
Élvezet! Utazni hát!
A SZTRÁDA KELL NEKEM!!!
Előzés! Belső sáv!
De mi ez? Vágtatás?
Tilos a megállás!
Nem lehet hátrálás!
ÍGY HÁT MI LESZ VELEM???
Sehol egy tábla!
Izzik a sztráda!
Végre egy pihenő!
Benzinkút, kitérő.
NEM EZ KELL NEKEM!!!
Hagyjatok! Kiszállok!
Az utam keresem!
Kaptatok, elesem,
lihegek véresen.
EZUTÁN ÍGY LEGYEN???
De szedek virágot,
madárdalt hallgatok,
mást is támogatok,
ösvényt csak keskenyet
ADJ URAM, NEKEM!!!

ERDÉLY

Kárpátok karéja, medencék mélysége. Hegy- és vízrajzi térképem síkjának megtestesült valósága. Benne életek, sorsok, szívesség és szeretet, vendégjárás, vendéglátás, régi események, új élmények... Hazaérkeztem és saját ágyamban, ismerős zajok közt oly mélyen aludtam, hogy a „kis halálban” magamról sem tudtam. Pihenten ébredtem,

még éhes sem voltam és visszagondolva azt hittem, álmodtam, talán nem is igaz, hogy Erdélyben voltam?!!! – De bizony, hogy igaz, mindig ide vágytam, el is indultam, háromszor ott jártam és mégis negyedszer újra nekivágtam...

Vonzottak emlékek és ismerős tájak, s hogy az ismeretlen ismerőssé válhat. Vonzottak városok, templomok homálya, vonzott az őserdők, havasok vadsága. Fogaras havasán lehet hógolyózni, lent csergemosóban, hőségben fürdeni, a csengős kiscsikót, fényes orrú bocit, méltóságos bivalyt mind itt lehet látni. Szél tarolta hegyhát, vadvirágos rétek, Moldvában művelnek minden meredeket. Kukorica terem sok-sok hegyoldalon, hogyan is kapálják, azt fel sem foghatom. Nappal tűzi a nap, de az éjjel hideg szél tépi, víz hordja, csoda, hogy érik meg?!

Erdélyben lakóknak hasonló a sorsa: munkanélküliség, taníttatás gondja. Hogyan s miből élnek, csak az Isten tudja: ki a kecskesajtot, ki a kézimunkát készíti, eladja. Paplant is varr Anna, béleli gyapjával, a gyerek a réten szénát gyűjt apjával. Babát öltöztetnek, párnákat hímeznek, faragnak, festenek és a természetet sík formákba zárva naiv művészetük mind-mind elénk tárja.

Zágonban is voltunk és Csomakőrösön, a Csonka toronyban és a Nagy Ősökön túl, az e századi nagy költő-írókhoz: Wass Albert sírjához, majd Boncza-kastélyhoz utazhattunk, több száz kilométert járva. Idegenvezetőnk szép, lelkes szavára úgy figyelhattünk, mint gyerek a tanárra. De csak mint jó diák, a tanár-ideált, akiben ő mindig csak példaképet lát. Jó lenne nekünk is példaképpé válni! Jó lenne testvéri közösségben élni. Jó lenne, ha tudnánk, - ne csak egy túrára – így egyet akarni, a jó vezetőnek szavára hallgatni, egymást is segítve fel, a csúcsra jutni...

(2000. július 29.)

ÚTON

Mindig úton vagyok, mindig úgy indulok,
hogyan tudjam, miért és tudjam, hova,
ez nem véletlen, ez maga a csoda.

Mert nem esem el, mert odaérek,
mert elintézem, mert visszatérek,
ittthon várnak rám lapok, levelek,

olvasásukkal felüdülhetek,
ez sem véletlen, ez maga a csoda!
– Ez a barátság, ez a szeretet!

KOMOLY JÁTÉKUNK

Hogy van őrangyalom,
azt mindig reméltem:
jártomban-keltemben
örködik felettem...

Idén is Veszprémből
elindult egy túra,
Így ülhattunk fel a
Jánosunk buszára.

Kriszti szeretettel
gyűjtötte a népet,
családtag, jó barát
mind ide sereglett.

Határállomáson
már várt ránk Elemér,
reméltem, az úton
tudása sokat ér!

De, hogy még mit tudott!
Az csodás ráadás!
Angyalost játszani
nem kívánt szaktudást:

Beszállás előtt már
meglepjük védencünk,
fűvel-fával, kővel
a kedvét keressük.

Míg János vezetett,
figyelte az utat,
Elemér főangyal
sok mindent megmutat.
És közben rájövünk,
hogy nemcsak a téma
köt össze bennünket.
Szükség van angyalra!

Sok külső ellenség
gyilkolja, pusztítja,
sok belső feszültség
erőnket elszívja.
Ezért volt jó ötlet
egymásra figyelni,
tíz napig egységben
jóra törekedni.

Ezer éve élünk
a keresztény hitben,
de széthúz a magyar,
nem marad békében.

Angyalokká váltunk,
vigyáztunk egymásra.
Bár megvalósulna
az egész hazánkban!

(Útközben, a régi határ mellett, 2000. július 23.)

BUSZVERSEK ERDÉLYBŐL

ÜDVÖZLET

Felhőjárta csúcson,
Fogaras havasán
járt velünk a buszunk
szerpentin szalagján.

Csodáltunk mélységet,
sudárszép fenyőfát,
habos zuhatagot,
csokros margarétát.

Egyszer csak a buszban,
a kicsi tálcámon
havas ajándékát,
kis virágát látom.

Piciny harangvirág,
lila színű álom,
fodros szoknyácskában
pihen a tálcámon.

Talán manó hozta,
vagy erdő tündére?
Akárki tehette,
elteszem emlékébe.

Ja, persze! Az angyal!
Milyen kedves ötlet!
Szeretet, figyelem
csak anglyaltól telhet!

HOGYAN IS VOLT?

Erdélybe indulni
orvosom nem hagyott.
De ha mégis jövök,
hozzak fáslit, botot,
tablettát, pirulát
és idegnyugtatót.

Nem bírnám az utat
ilyen fájós térdrel,
ily felelőtlenséget
rólam el sem képzel.

Erős akaratom
ismeri családom.
Ők tudták előre,
hogy a próbát állom.

Álltam is, de néha
igen gyenge lábon!
Hogy egyszer sem estem,
Angyalomat áldom!

Köszönöm kezetek,
hogy meg-megtámasztott,
köszönöm a mosolyt,
hogy meg-megbiztatott!

Köszönöm a jó szót
és a dicséretet,
köszönöm, hogy ilyen
jó volt Tiveletek!

(Fogaras, 2000. július 29.)

(Búcsúzásra, július 28.)

PÉLDAKÉP

Erdélyben láttam
magányos sziklát,
magányos sziklán
óriás fenyőfát.

Óriás fenyőfa
tépázott karja
viharral szemben
mutat Északra.

Dél felé másik,
zöldellő ága
nyújtózik égbe,
a napsugárba.

Törzse körül már
csak felhők járnak,
ott fenn van vége
földi világnak.

Földi világból
csak egy darabka
kapaszkodónak
elég a szikla.

Elég a szikla
picinyke magnak,
kúszó gyökérnek,
terülő lombnak.

Elég a példa
hívó magyarnak:
egy fenyőt látva
élni tanulnak...

(Békás-szorosban, 1992. szeptember)

ÜZENET

Őszi verőfényben láttam hazátokat,
mert nem ismer határt szeretet, áldozat.

Néptelen házsorok, salétromos falak,
keseredő szívvel keskenyre zárt ajak.

Városban a mállott, szürke kockaházak,
a boltok üresen, koszosan tátongnak.

Minden emberséget itt kell megfojtani?
Minden jó szándéknak el kell itt rohadni?

– Ezt láttuk első nap. Aztán együtt voltunk
vidám diákokkal, Bethlen nyomán jártunk.

Ünnepre gyűlt magyart ezrével láthattunk,
azért sereglenek: „Hogy lássák, hogy vagyunk!”

Tiszta szívű székely! Tiszta szemű diák!
Legyetek egységben, erőben odaát!

Mi, csonka hazában névleg már szabadok,
– adósság-rabságban tévelygő magyarok –

szívesen fogadjuk az érkezéseket,
fel is tarisznyálunk, hogyha hazamentek.

De, aki itt marad, tartsa meg a hitet,
igaz magyarságra tanítson meg minket!

Hozza a havasok tiszta levegőjét,
tanítsa a székely góbéságát, gőgjét,

hozza el a csángók erős szívósságát,
hozza a Nemere elsőprő zúgását!

Hadd lássa a világ, hogy magyar a magyar:
havason, alföldön végre élni akar.

FŐPÁLYAUDVAR

Érkeztem – indultam,
cipeltem – rohantam.
Lökődtek – futottak,
rajtam elakadtak,
útban voltam.

A sorból kiálltam,
a falhoz lapultam,
táskám szorongattam,
majdnem megfulladtam
sokadalomban.

Emeletre mentem,
körültekintettem,
hullámzó tömegre
szívszorongva néztem
a magasból.

Ezek mind emberek?
Malájok, négerek,
sárgák és fehérek
egy fajból testvérek?
Hihetetlen!

De ha följebb mennék,
hegycsúcsról lenéznék,
ez a színes nyüzsgés
már nem is látszanék?
Lehetetlen!

A sok színes ember
nyüzsgő és eget ver
akaratával, alkotásával
nem ér fel egy fával,
színes lombjával?

Inkább lent maradok,
csendben hálát adok:
„Az ember-tengerben
van egy cseppnyi létem!”
– Nagy az Isten!

ALPESI EMLÉK

Az éjjel, múlt éjjel
micsudás csuda volt,
kereken ragyogott
az a vén telihold.

Színezüstből fátylát
rám is terítette,
éppen úgy, mint akkor,
Szent Johannban tette.

Balra a kösziklák
sziluettje látszott,
előttünk a lankán
erdő fodrozódott,
mint fekete bárány,
úgy végig nyújtózott.

Elűzte a holdat
a piros napkelte,
sötét völgyek ködét
arannyá lehelte.
Délben cirógatott
tavaszi melege,
mézszín pára lengett
színes levelekre.

Szivárvány színekben
játszottak a hegyek,
de mire alkonyul,
a teraszon legyek,
hogy megfigyelhessem,
a felkúszó árnyak
hogy falnak egyenként
tornyot, utcát, házat...

Minden perc gyönyörű!
Egy hétig élveztem
azt, hogy Szent Johannban
vendéged lehettem.

EGY NAP VELENCÉBEN

„Elment a jódogod?” – „Februárban utazni Velencébe?” – „Esernyőt vigyél, mert fenn felhő, lent pára, alattad víz, undok és bűdös télen Velence” – figyelmeztettek itthon ülő jóakaróim.

Én bezzeg, – aki a 25 éves Váci Nyugdíjas Pedagógus Klub tagjaként komolyan vettem a figyelmeztetést, hogy: *„Addig menj, míg hívnak, s amíg a lábad visz”* jelisével már sok szép tájat bejárhattam, – befizettem egy „alvós-busz”-ra, hogy részt vehessek a híres Velencei Karneválon.

Pénteken este ½10-kor indultunk, s miközben az egyenletes motorzúgás ringatott, valamilyen zűrös kalandfilm harsogása tartotta ébren a szórakozni vágyókat a kis hordozható TV jóvoltából. Győzött a ringatás, a történet végére már nem emlékszem.

Az osztrák határon hamar átkeltünk, egyre beljebb hatoltunk az éjszakába és Karintia tájaira. Tiszta égbolton a félhold gyér fényénél ragyogtak a csillagok és különösen érvényesült a hegyek élesen sziklás, vagy a fenyvesek lombjával szelídített sziluettje. Klagenfurt fényei, majd a hajnali párával takart Wörthi tó mellett haladt buszunk a száraz autópályán, fényes alagutakon át.

Az olasz határt elhagyva, nem kanyarodtunk Tarvisió, a bőrárukat

kínáló piac felé, hanem Udine irányában, viaduktokon és alagutakon át. Feltűnő volt a hegygerincek szürkésége. A felkelő nap is csak sziklaszirtek zeg-zugaiban talált némi hófoltot, amit rózsaszínűre festhessen. Hegyi folyók szélesre gyalult árterében a lehordott kőgörgöttek jelzik hajdani áradások szilajságát. Most csendes patakcska csobog csak a kövek között.

A Po síksága felé közeledve megemlékeztünk apáink-nagyapáink I. világháborúban elszenvedett nagy vérvesztéséről (doberdói, isonzo-i csata).

A ragyogó napsütésben továbbhaladva azt is meg kellett állapítanunk – némi jóleső elfogultsággal –, hogy az itthoni falvakon, településeken áthaladva szebben épített, jobban karbantartott településeket láthatunk. Kár, hogy nálunk a szemetet és az elhanyagolt mellékhelyiségek szégyenét tárjuk a külföldiek elé a színpompás virágágyások, száradó ruhák tarkasága helyett...

Padovába érkezve a szállásunk felé tájékozódási útvonal a várfal mentén haladt. Célratörő haladásunkat többszörösen próbára tették az egy irányba mutató nyilak és a „Behajtani tilos” táblák. Behemót buszunkat riadt rendőrök terelgették a szűk utcácskák felől a külváros felé, de még a zsúfolt piactéren parkoló magánautók közé sem furakodhattunk, csak messze, a város szélén találhatott nyugalmat, de már csak üresen. Mert mi addigra elfoglaltuk ágyainkat és kis városnézés, pizza-evés után pihentünk reggelig.

Arra már itthon felhívták figyelmemet, hogy az olaszok milyen elegánsan öltöznek. Női szemmel a szombat délutáni város sétáló hölgyein pompázó bundák voltak leglátványosabbak. A mintás, csíkos, fodorbetétes, bőujjas és bokáig érő szőrme-zuhatagokat nem is lehet bundának nevezni, oly légiesek.

Másnap Velencében persze az öltözködés a Karnevál tiszteletére parádés túlzásokba csapott, a hölgyek selyemben, brokátban, atlaszban pompáztak, az urak parókásan, középkori jelmezesen, csatos lakkcipőben sétáltatták hölgyeiket a fotósoknak sok munkát adva. Láttunk selyembugyogós pierette-pierot párt, talpig szőrbe bújó, hosszúfarkú oroszlánt, felemás-tarkán öltözött bohócot, feketesapkás, csőrmaszkos, fehér ingmellel szárnyas fekete bársonyköpenyben tipegő pingvin-párt. Kismama babakocsit tolt, a benne ülő babát udvari bolondnak öltöztette, mert mellettük kisfia apródi, nagylánya udvarhölgyi

viseletben lépkedett. Láttunk még Miki egér párt, úrbéli lényeket, különösek voltak a valódi madártollakból készült álarcok, vicces volt egy kis fehér öleb kapucnis baba-rugizóban. Mellette kislány teljes indián harci díszben tomahawk-kal, de – biztonsága kedvéért – cumi is a nyakában.

A tűző napsütésben, a tömörkék ég alatt kéken fodrozódó tenger, a színpompás udvartartásának tagjai közt vonuló doge előtt peckesen lépkedő dobosok látványa elfeledtette velünk a szomszédban dülő polgárháborút, a gyűlölködő embert és mély tisztelet ébredt bennünk a homo ludens, a játékot ennyire komolyan, gyermeki lélekkel átélő emberek iránt, akik hetek óta készülnek erre a napra, a Venecei Karneválra.

Már a hatalmas beton buszparkolóból a vaporetto kikötő felé indulva megcsodálhattuk a gyermekien játékos törekvés, az átváltozni, mássá válni akarás első jeleit: személyautóból kiszállva öt fiatal szaladt a nagy kartondobozokkal tel utánfutóhoz. Hirtelenjében kicsomagoltak és percek alatt húzták magukra a középkori nemesi pár, a Marslakó pár fantasztikus ruháját és a Muranót szimbolizáló csilárlárfejű üvegjelenség csillogó mezét. A városba induló vaporettóra szállva úgy helyezkedtünk el, hogy a nyitott hátsó részben ülve az elénk táruló paloták látványa mellett még a hátunk mögött elmaradó köcsipkés épületek összhatásában is gyönyörködhesünk. A leghíresebb paloták makettjeit még a nap folyamán üzletek kirakataiban is láthattuk. Tenyerünkben hozhattuk volna haza Desdemona kéterkélyes kicsi palotáját, vagy a nagyképű tromffal legnagyobbra épített Ca Grandénak nevezett kolosszust...

Ha már a méreteknél tartunk, beigazolódott a mondás, hogy „*Az ember mindig többet vár*”. Regényt, filmet, jelenséget oly túlzóan tudnak dicsérni, hogy a velük való személyes találkozás csak csalódást válthat ki. Így jártam Padovában a világ egyik legrégebbi, legnagyobb lovas szobrával, a Donatello Gattamelatájával. Mikor megláttam szegényt, kicsinek találtam Álmaim Lovagjához, de még a kolozsvári Mátyás szoborhoz képest is. Ugyanígy az Óriások Lépcsője a Doge palotában. Talán tágasabb téren olyannak is hatna, de egy ilyen szűk kis udvarban? A körülötte lévő belső udvar kiképzése annál jobban tetszett. Megkapó a szentkép előtt égő örökmécses a kapualjban, amit az ártatlanul kivégzett kis pékinas emlékére állítottak.

A Szt. Márk téren nyüzsgő sokadalomból elindultunk az aranyos mozaik homlokzatos bazilika belseje felé. Lenyűgöző már a márvány padozat színes mozaikberakásának szépsége is. De vigyáznunk kellett lépteinkre, mert már helyenként a vízmosta alapokra rakott kövek gödrösre süllyedtek. Ezért meg-megállva csodáltuk a bolthajtásos mennyezet pici arany mozaiklapokkal fedett burkolatát, a befoglalt festmények friss színét, a térhatású jelenetek elevenen mozgalmas ábrázolását. A bazilika pompás kincsekkel telehalmozott belsejét minden útikalauz részletesen leírja. Én csak egy keleti eredetű fakereszt méltó megörökítéséről írnék. Minden oldalán-élén más-más színű márványlappal keretezték, külön kicsi márványkápolnában helyezték el. Ám ez csak egy köbméternyi részlete a hatalmas, impozáns belső tér ezernyi díszítési ötletének, felhalmozott kincsének.

A doge palota szaloncukor-rózsaszínje a reggeli napfényben mutatkozott be igazi mivoltában. Lóheremintás ívei, csipkés kőoszlopai fehéren ragyogtak. Életszerű a bejárat homlokzati kőfaragványai: Foscari doge térdelő alakja a várost szimbolizáló szárnyas oroszlán előtt.

Közben a fejünk felett a két őrködő mór tizenegyet ütött és mi a kis hidakon, szűk járdákon tolongva-bámészkodva is csak azt éreztük, hogy de jó nekünk, hogy ilyen szép időben, ilyen különleges alkalmakkal itt lehetünk.

Aztán máris deket kongattak a harangok. Az egyszerre csengő-zengő-bongó kis és nagy harang megremegettette a levegőt is körülöttünk. És ebbe a hanghullámoktól sűrű levegőbe robbant bele a harangtorony erkélyéről egy rántással széteresztett ezer színes léggömb. A torony tetejéről a szembeni palota legalsó párkányáig feszített kötélpályán hatalmas műgalamb ereszkedett méltóságteljesen és a kinyílt bögyéből mázsányi színes konfettit szórt a színpompás, álmélkodó tömegre.

És még csak dél, mi mindenben lehet még részünk este tízig...

Murano üvegcsodái, St. Michele szigetének halotti csendje és az örökkévalóságról örökké locsogó tenger égbéke, St. Giorgio kolostorának Szent Gellértünket nevelő ódon falai évszázadok emlékét őrző fenségükben kegyeletet és az emlékek tiszteletét ébresztették bennünk.

KOCSMA KÖRNYÉKI GONDOLATOK

A fény sugárzik,
– nem gondolkodik.
A víz árad,
– nem gondolkodik.
A virág nyílik,
– nem gondolkodik.
A kapu tárul,
– nem gondolkodik.
A tárgy teszi a dolgát,
– nem gondolkodik.
Az állat éli életmódját,
– nem gondolkodik.

Csak az ember nem tud ember maradni, mert gondolkodik???

(1994. június 2.)

KEDVES VILÁGJÁRTA MÉRNÖK ÚR!

Mivel már többször olvastam szíves levelező szándékát a Hírhozóban, remélem, hogy még nincs elég levelezőpartnere, azért hirdet. Felhívás jellegű sorainak minden szava tetszik, én is, ha mernék, ilyenféle hirdetést adnék fel. De bemutatkozásul csak annyi:

- 1./ Szeretek levelet kapni, ennek érdekében még írni is.
- 2./ Még nem vagyok 75 éves (egyelőre 70 sem).
- 3./ Kíváncsi vagyok és bár gyermekként sokszor ijesztettek azzal, hogy hamar meg fogok öregedni emiatt, én folyvást tapasztalom, hogy sok viszontagság közt azért maradtam meg, mert kíváncsi voltam arra, mikor, hogyan fordul jobbra sorsom, meddig tart hitem és tűrőképességem. Tudok-e Anyám intésére a „*Sár tetején is járni*” stb.
- 4./ Világjáró vagyok, 62 évesen végeztem az Országjárás Vezető Képzőt, de addigra már volt annyi „kincsem”, hogy nyugdíjasklubokban az előadásaimat: „*Londonba repültem, Isztambulig gurultam, madárlátta morzsák Hesp Edéné tarisznyájából*” – címmel tarthattam...

5./ Élményeim, benyomásaim sokszor versírásra készítetnek, nevetjük, hogy a „legolvasottabb” költő vagyok, ha leveleimhez egy-egy verset mellékelek, biztosan elolvassák.

6./ Én is „jó megjelenésű”, bár alacsony vagyok, de Országos Versmondó versenyeken kilátszom a mikrofonállvány mögül annyira, hogy díjaznak.

Eme rengeteg jó tulajdonságom felsorolása után rátérek arra a pontra, ami kifogás alá eshet, – bár szerintem a levélváltásnak nem lehet akadálya: nős fiam és két unokám van, akiktől függetlenül „járom a Világot” és örülnek, ha közben meglátogatom őket, segítenek a bajban. (Pl. most, hogy jobb csuklóm törtem, azért is írok géppel), de miközben írok, gyorsabban telik a gyógyulási idő...

Kíváncsian várom, válaszra méltat-e?

Dunakeszi, 1996. április 5.

ÚTI KATASZTRÓFÁK SOROZATA

Kelt Vásárosnaménytől Dunakesziig

Még el se indultunk, – meséli Erzsike –
mindene elázott finom kristályvízbe’.
Mert a csomagjából – üvegje eltörve –
darabokban került a szeme elébe.

Épp, hogy megérkeztünk, a sínek közt járva
kedves kollégánknak beszorult a lába,
amint húzogatta, levált cipőtalpa,
Namény főutcáját zokniban járhatta.

Az mind semmi, látod, – torkolja Ilona:
fekete nadrágon a fogpaszta nyoma.
Mert a nagy melegben az a fehér paszta
tubusát megunva előbb kiszökött, hogy
vásárosnaményi szép kollégiumba’
köszönthessen minket, mentholt illatozva.

De sorolom tovább, lett még „katasztrófa”
ténfergő csoportunk nagy mulatságára.
Műv. Ház felé menet egy kis fránya lyukba
a csinos Margónak beletört a sarka.
Le is fényképezte riporter Ilona,
milyen egy túsarok, kecsesen lóbálva.

Persze, történt más is, csupa szép-jó dolog,
de a Mária esze huncutságra forog.
Ezért aztán este, egy másik gödörbe
úgy belebicsaklott, – bár csontját nem törte,
de Namény utcáját hosszában megmérte.
Nagy szerencséjére kacaghatott rajta,
mert deltás Elnökünk hamar felkarolta.
Óvatosan lépked azóta Mária,
pláne, hogyha szomját hűs sörrel olthatja.

De már befejezném bajok sorolását,
ha utolsó reggel a finom kávéját
nem dönti hirtelen abroszra Marica,
szaladhatott szegény, újabb kávét hozva.

Azt a szándékom, hogy befejezzem versem,
és a felsorolást vidáman végezzem,
most mégsem tehetem, mert hogy hazaértem
pakolok kifele, s igyekezetemben
muslicák serege rajzik szembe velem.
Hogy lehet, mi történt? – kapkodom a fejem,
hogy piros lé csorog végig mindenemen?!

Óh, hát odafelé a tikkadó népet
Erzsike kínálta. És a cseresznyéket
jó szándékkal tették a szatyrom mélyére.

Városnaményi utunk emlékére (2000. május 29.)

VÁLASZLEVÉL MÁRIÁNAK

Aranyos Mária,
Olvastam soraid,
Nevetéstől a szemem,
Öröm könnybe úszik.

Annyi „galiba” ért minket
A hosszú utazáson
Vásárosnaménybe az
író találkozáson.

Még szerencse, hogy
Ép bőrrel megúsztuk,
Minden kis „malört”
Rögtön orvosoltuk.

Most már csak nevetünk,
Mert túl vagyunk rajta,
De akad más emlék is...
Sok együtt töltött óra.

Láttunk kiállítást,
Verseket szavaltunk,
Szabolcs-Szatmár-Bereg
megyében
Sokat barangoltunk.

Áhítattal adóztunk a
Himnusz költőjének,
A szatmárcsekei
Kopjás temetőbe.

Az utolsó estén
Volt finom vacsora,
A kedves vendéglátók,
Mindent elénk raktak.

Bizony nem sajnáltak,
Sem ételt, sem italt,
A szatmári-pálinkát is
Jó szívvel kínálták.

Én nagyon örülök, hogy
ott lehettem,
Költő társaimat,
Megismerhettem.

Ezentúl, ha az újságban
Olvasom a verseket,
Tudni fogom azt is,
hogy kitől is ered.

Úgy érzem a találkozás
Elérte a célját,
Sok kedves baráttal,
Kibővült a „CSALÁD”

Aranyos Mária,
Köszönöm leveled,
Az Isten tartsa meg,
A Te vidám kedved.

Budapest, 2000. június 4.

Willerné Takács Margit

MAGYARORSZÁG NEM CSAK BUDAPEST...

Sok lelkes hazafi él az országunk területén, akik lokálpatriótaként születési és lakóhelyük múltját felkutatva, a jelenben bemutatva őrzik meg a hagyományt tisztelő jövő nemzedéknek a népi és képzőművészeti kincseket. Magam is, jó szándékú környezet- és városvédőként laikus módon, de tisztelettel gyűjtöm a családi vagy szakmai vonalon szerzett értékeket és adom át szakembereknek megőrzésre.

Ilyen szándék vezette unokanővéremet, Schermann Surányi Emíliát is, mikor körülbelül húsz éve átadta édesapja hagyatékát a Magyar Fotóművészeti Szövetségnek. Azóta – mint ahogy a jó talajba vetett mag a gazda álmában is nő – tudtunkon kívül nőtt, terebélyesedett az a gyűjtemény, amelynek gazdája Kincses Károly, otthona Kecskemét városa. Egyszer csak – számunkra váratlanul – jött a meghívó:

AKIK ELMENTEK ÉS AKIK MARADTAK **A Magyar Fotográfiai Múzeum kiállításának megnyitására** **1998. április 24-én du. 4 órára**

A kirándulók felfedezésre vágyó izgalmával készültünk a század eleji Nagy Fotósokkal való találkozásra... de hogy is van ez??? Hiszen már majdnem mindannyian „elmentek” oda, ahonnan már nem küldhetnek sem tárgy, sem riport fotográfiát...

A helyszínen, a Múzeum kiállítótermében vált szemléletessé a különbség: a fal mellett, a külső karéjban az „elmentek”, a külföldön világhírnevet szerzett művészek, a belső térben szemben egymással az itthon maradtak munkái. A hazai szűk körben ismert, hírnévre is alig méltatott, de a műértők számára teljesen azonos szintű művészi alkotások.

Kincses Károly igazgató úr a tárlatot megnyitó beszédében szerény, de tárgyilagos módon tárta elénk a mindenkori magyar zseni- és képzőművészre vonatkozó igazságot:

A SÁR LEHÚZ, A SZÉL REPÍT.

Döbbsenten eszméltem nagy eszményképeink sorsának kegyetlen valóságára. Hiszen a „magyar ugar”, a kufsteini várbörtön, a niklai remeteség vagy a rideg vasúti sín mennyi istenáldotta tehetségünket húzta le a kibontakozás, szárnyalás helyett a fásultságba, halálba. Vagy mégsem? Most láthatjuk, hogy „nézőpont kérdése” a félig üres, félig tele üveg példája szerint a magyar tehetségek eredménye is... Mi olyan gazdag és termékeny fajta lehetünk, hogy a világot és annak tudományos és művészi ágait elláthatjuk Nobel díjasokkal. Mégis olyan tudatlan és tehetetlen fajta lennénk, hogy gyönyörűséges, sehol máshol nem lelhető értékeinket vakon és felelőtlenül veszni hagyjuk? Ki érti ezt? Csak aki aljas, pénzéhes módon visszaél ezzel a könnyelműséggel?

NEM! – Vannak még jó sáfáraink, akik képesek egy pár négyzetcentiméteres papírdarabot művészi munkának látni, megkeresni, összegyűjtve tűzbiztos vasajtó mögött, légkondicionált helységben, fémlemez fiókokban úgy rendben tartani, hogy bármikor előtárható bizonyítéka lehessen a mesterművet csodálni vágyó rokon, barát vagy tanítvány számára.

„ÜDV A LEGYŐZÖTTNEK” – is, a sárba lehúzottak, a magát hajánál fogva ingoványból is kiragadóknak, az éhséggel, betegséggel küszködve is hazájában alkotóknak...

És ÜDV a „szürke eminenciásoknak”, akik az anyagi akadályok nehézségét, féltékenységet, irigységet közöny béklyóját lerázva fanatikusan gyűjtik, osztályozzák, keretezik és kiállítják, hogy Európa országaiban és majd Amerikában is láthassák a sárból szedett gyöngyszemek csillogását is. „*Mert győz mindaz, ki a Világot farragja-festi, zenével vidítja, de győz az is ki a Kincset megőrzi, s az utókort emlékezni tanítja!*” – versem idézete.

Köszönet helyett fogadja Igazgató úr, a Múzeum dolgozói, szponzorai és a jó szándékú érdeklődők ezt a pár sort.

(1998. április 26.)

KÖRKÉP A NYÁRRÓL... (KÖRKÉP RÓLAM)

Pályafutásomat, vagyis futásom pályáját nehéz követni, ezt már több alkalommal, derűs vagy ironikus hangnemben leírtam, köszönet a türelmes olvasónak, hálás tisztelet a válasza méltatónak.

Volt már, hogy „csak viccből” leírtam dátum szerint, hogy hol jártam, soroltam az eseményeket, melyeknek részese lehettem, végül magam sem hittem volna, ha leírva nem látom, emlékemben nem hordom.

Kaptam levelet barátnőmtől, aki néhányszor már látott „nyüzsgés” közben. Egy soron végig írja: Csodállak, csodállak, csodállak!!!!!!

Így, hét felkiáltójellel. Hát ne engem, hanem az Isten megtartó, megerősítő kegyelmét, hogy betöltve a 74.-et, ésszel-szívvvel-lábbal így bírom! Mert azt tudjátok, hogy tavasszal sokat kínlódtam térdizületi panaszokkal. Hát nem csoda, hogy ugyanezzel a térddel lakodalmon táncolhattam, erdélyi hegyeket járhattam be, órákat buszban ültem és fogadásokon álldogáltam? Miközben mindenki szenvedett a hőség-től, még napszúrást sem kaptam, szomjan sem hervadoztam. Sajnos, a kertemet nem győztem öntözni, de rám a bibliai hasonlat: mint az öntözött kert, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, - idézték...

Versek születtek élmény kapcsán vagy a már meglévő, kiadott versek bemutatójára utaztam Veszprémbe, Szegedre, Vásárosnaményba vagy „csak” Budára, Kerepesre.

Hogy igazán nekem van mit csodálnom azon, hogy az életem különös összefüggéseit megtapasztalhatom, álljon itt két élményem:

1./ Az Amatőr Költők Találkozásán Vásárosnaményban részt vehettem, bemutatkozhattam. Másnap a környék nevezetességeihez kirándulva értünk Szatmárcsekére, a Kölcsey emlékhelyekre Himnuszt énekelni, koszorúzni. Persze, képeslapokat is vásároltam. Hazaérkezve olvasom a Városi Könyvtár meghívóját a névadó ünnepségükre, mert bár 15 éve működik, bővül, szépül, eddig nem volt neve. Én 74 éve élek, járok-kelek, írok és még eddig nem jártam Szatmárcsekén. Hogy ezután Kölcsey Ferencről nevezik a Városi Könyvtárat, hogy a névadót egy héttel hazaérkezésem után tartják, hogy az ünnepségen a Kölcsey Társaság vezetőjével arról beszélhetek, hogy a múzeumban mit nem tartok a korhű ereklyék közé illő dekorációnak. Átadhattam a dolgozóknak az onnan hozott üdvözlőlapot, mert ők majd csak ezután

készülnek a Költő emlékhelyeit megnézni.

2./ A Nyári Egyetem látogatóinak tájékoztatására, lokálpatrióta szívem örömeire megírtam versben Dunakeszi krónikáját. Terveztük egész délutánra a tüzetes városnézést. Eltévedt, késett az emeletes busz, csak a központ és az alagi Lovaspark megtekintésére volt idő. Jól jött a múltat-jelent idéző versem, amelyet azóta Millenniumi Antológiába is beválasztottak.

HOGY MIK VANNAK!!...

Kókadt virág!
Be rossz gazdád vagyok!
Csak rohanok
és rád nem gondolok!

Poros lakás!
De rendetlen vagyok!
Ne lássalak!
Hát mindent itt hagyok.

Félkész étel,
miket összecsapok,
hisz várnak rám
és máris rohanok.

Pedig de jó,
ha minden rendben van!
Megnyugtató,
ha bíztatom magam:

Holnap mindent
a helyére teszek,
ha ma mindent,
– úton-útfélen –
végleg elintézek.

(2002. március 23.)

ÁLMÉLKODÁS

Állok barlangban, a nagy fal előtt.
Ott csodálom a régen múlt időt.
Érthető rajzok, ábrák és jelek,
ma mégsem tudjuk, mit jelentenek.

Esemény hatott a rajzolóra,
vagy varázslat, hogy váljon valóra
mit elképzelt, hogy fegyverrel győzzön
a fenevaden, hogy ne üldözzön???

Sok helyen láttam olyan oszlopot,
amit csodálunk, hogyan tudhatott
egy kitalálni, száz megemelni,
teremtő embert ma képviselni.

És a sóbánya félelmes mélye
a bányász embert mire ihlette!?
Templom, kápolna, kis és nagy oltár
egyszerű hívő szívében volt már.

Vitte a képet mélybe, a földbe,
megtett mindent, hogy ott köszönthesse
Kingát, Szűz Máriát, apostolokat,
mesealakot vagy királyokat.
Robbanásveszély, gyér világítás.
Hányan ott haltak, él az alkotás.

Ma mindezt látjuk utazás közben,
elgondolkodunk az értékeken:
porrá vált csontok, sok vér köt rögzöt,
de az Alkotó Szellem az Örök...

(Hazatérve 2003. június 11.)

FELHŐKARCOLÓK

Bábeltornyai századomnak
ti, büszke felhőkarcolók!
Intő jelek a rohanásban
szédült álmokat hordozók.

Szorongó, fojtó furcsa érzés
fölnézni rátok most nekem,
alföldi puszták végtelenjét
őrzi még riadt, két szemem.

Ott én voltam a Nagy, az Ember,
– itt csak parányi pont vagyok.
Bábeltornyai századomnak
omlásra ítélt monstrumok.

„A Szabadságszobor háta mögül nagyszerű a kilátás Manhattan felhőkarcolóira, főleg a két, száztíz emeletes iker toronyházra, New York legmagasabb épületeire.” Írta amerikai körútján Körtvélyessy Magda festő-költő.

ZARÁNDOKÚT 2001. szeptember 27.

Háborús hírek riasztottak
de mi rossz hírrel nem törődtünk,
mert ígéretet kaptunk arra,
hogy végigjárjuk, amiért jöttünk.

Két évezred nyomába indult
egy istenfélő magyar sereg.
Tudta, hogy éltét, törekvését
idegenben is Isten védi meg.

Tizenegy napot együtt töltve
minden órában tapasztaltuk,
több évezredes köveken járva
a történelem Urát áldhatjuk.

Fia még itt a földön ígerte:
„Veletek vagyok minden napon!”
Hogy ígéretét valóra váltja
tapasztalhattuk hosszú utunkon.

Mert szerpentinén a magasból
lenézhattunk, hogy honnan jöttünk
és rég holt elődöket idézve
beláthattuk porszemnyi létünk.

De porszem-létünk is egyenként
számon tartja Ő, a Nagyhatalmú,
mert négykor még békén leszállhattunk
és fél nyolckor tört ki a háború...

(Érkeztünk 2001. október 7-én)

CIPRUS

Embrió-pózba visszagyúrt vénnek
föld alatt töltve több ezer évet,
ha most valahogy felélednétek!...

Mit találnátok? Tengert és napot
és semmi mást, mi otthonotok,
folyók, erdők már kőszivatagok.

Surranó csodák, veszélyes rémek,
bennük emberhez hasonló lények,
tőlük elborzad primitív lélek.

Ha elmenekül, be a templomba,
ott sem találhat őсныugalomra,
zavarná nyüzsgés, nyomasztó pompa.

Faragott galamb, imitált Lélek,
cikornyás dallam az ember-ének,
festett arcokon merev tekintet.

— — —

Rég volt látomás több ezer éve,
hogy száraz csontok keltek életre,
mi lenne, ha ma megismétlődne?!

Az új parancsra feltámadt ember
feltöltődhetne friss, új lélekkel,
találkozhatna új züllöttekkel.

Azt látná csak, hogy a sok pénz mit ér,
nemzetek dőlnek romba aranyért,
megbolydult világ forog semmiért.

Nem tudhatnák, hogy közben világra
eljött Megváltónk, lelkünk javára,
nem vennék észre, hogy mi az ára!

Megpezszdülhetne mindnyájunk vére,
hisz új nap virradt az emberekre,
mert Isten Fia szállt le a földre.

Golgota hegyén értünk folyt vére.
Templom kárpítja széthasadt végre,
Húsvét öröme szállt a szívekbe.

Nem kell a sok pénz közbenjáróknak,
nem kell sok arany véráldozatnak,
csak fogadjuk el Őt Megváltónknak!

(Cipruson, 2003. október 16.)

HAZAÉRVE

Ciprus nyarából jöttem én,
– ezért búsong e költemény. –
Mert ott hétágra süt a nap,
itt köd fogad, mely fojtogat.

Ott tengeri szél lengedez,
felejthetetlen furcsa ez,
hogy bár itt élek, megszoktam,
nálunk négy évszak van sorban.

Ott csak nyár van, de rekkenő
és télen sincsen rossz idő,
csak gyakran az eső esik,
a folyók medre megtelik.

Ebből kell élni nyáron át,
ezért van a völgyzáró gát.
Minden csepp érték, mint arany,
– a sótlanítás sokba van.

Ezért, ha itthon pancsolok,
mindig Ciprusra gondolok.
Ha néha mazsolát eszem,
– elmélázhatok csendesen. –
mert azt is láttam, hol terem.

Itt nálunk az ősz múlik már,
a november sok köddel jár.
Bár itthon kályhám melegít,
de láttam Ciprus tájait,
hol a nap most is úgy vakít,
hogy feldúsul a napelem,
energia ingyen terem,
fürdővíz van a tengerben...

Óh, bár úgy élhetnék itthon,
az lenne az én CIPRUSOM!!!

(2003. október 22.)

CIPRUSI HAJNAL

Éjszín fekete volt még a tenger,
de csoda-látásra
vártunk türelemmel...

Rózsaszín fátylát előre küldte
a hajnal pírjával,
fel, szürke felhőkre.

Majd azután telis-teleszórtá
rózsaszín gyöngyével
fekete hullámra.

Később bukott fel piros sapkája
felemelkedett, már
ránk mosolygott arca.

Piros híd ívelt ide, a partra,
és feljött korongja,
ránk köszönt ragyogva,
– aztán már nem tudtunk
felnézni a Napba.

(Dunakeszi, 2003. október 26.)

JAJ, MÁR MEGINT!

Hiába kérték, hiába ígértem, hogy takaréokra teszem a lángomat, ez bizony 2004. február 7-én sem sikerült.

Mert ismerve a rám váró feladatokat, reggel 6-kor keltem. 7-kor fodrászhoz indultam. Mert úgy illik, hogy ha középen állok és mondom a magamét, akkor elfogadható látványt nyújtsak.

Ma régi ismerőst vártunk, Krasznai Andrea református lelkésznőt, aki a Férihegyi repülőtér Kápolnájában szolgál. Még ahányszor útra keltünk repülővel, mindig Ő áldotta meg szándékunkat.

Tudta, hogy Ciprusról élménybeszámolóval, versekkel jöttem, többiek is kérték, mondtam is, csak osztani nem tudtam...mert elromlott a fénymásoló.

De ma nehéz napunk van, de. 11-kor van dr. Dobos Károly 102. évét megélt református lelkésznek, a Lepa Misszió magyarországi megalapítójának temetése. Más, középkorú, szintén „nélkülözhetetlen” testvértől is akkor búcsúznak egy másik temetőben.

Ezért 11 órakor felállva hallgattuk meg a Károly Bácsi verses élet-történetét, amit a 100. születésnapjára írtam és imában adtunk hálát gazdag, eredményesen szolgáló életéért. Andrea előadását élménybeszámolóként hallgattuk. Jóízű beszélgetés alakult ki, majd az ima és ének után az én bibliaköri együttlétünkről szóló versemet meghallgatva fejeztük be a délelőttöt, melyre közel harmincan jöttünk össze az Evangélikus Nők Klubjában.

Nosza, tovább, gyalog a Lónyai utcába osztálytársamhoz, hogy előkészítsük a május végén esedékes 60. osztálytalálkozót. Finom ebéddel, kávéval traktált, fényképnézegetés közben még uzsonnával is kínált. Emlékek felidézése közben terveztük, hogy újabb tablót készíttetünk, hogy az időközben az evilági teendőikkel végzetek is a végzősök között lehessenek.

Még sötétedés előtt indultam a Várba, a Dísz térre, ahol ciprusi úti-társ házaspár várt szép otthonukba. Találkozásunk azért volt így időzítve, mert most tartózkodik itthon az a kedves magyar hölgy a férjével, akinek a szeretetteljes szakértelmével vezetve járhattuk be a csodálatos ciprusi tájakat, múzeumokat, templomokat.

Örömmel fogadta a ciprusról írott és az azóta született verseimet és újra köszönte az ott ajándékba kapott verseskötetemet. Remélem, ol-

vasgatja is majd, hiszen ott a magyar beszéd gyakorlására nincs más mód. Jó volt velük együtt lenni ez utolsó alkalmon, mert holnapután már indulniuk kell: „Itthonról – haza!”

(2004. február 9.)

DAMASZKUSZ ÉS...

A tavasszal befejezettnek vélt élménybeszámolót újabb csodákkal kell folytatnom. Mert ki hallott már olyat, hogy az én koromban valakinek pénze és kedve-ereje legyen útra kelni.

Április 14-én repültünk dr. Bajusz Ferenc prof. csoportjával, (akikkel eddig is az apostolok lába nyomán jártam Törökországban és Cipruson) Damaszkuszba, hogy 12 napot Szíria, Libanon és Jordánia területén járva 3 tengert, 5 világörökséget és hegyeket-sivatagot csodálva éljünk át. Csoda, hogy balesetmentesen végigjártam az óriás szállodáktól a sivatagban ötezer éve alvó romvárosokig mindent, ami csak befért az időbe. Jól szervezett és előre precízen kidolgozott program volt, ami időbe befért, de agyamba nehezen. Ezért maradtam a befogadás állapotában, mint Londonban annak idején: „*Csak vigyetek, majd otthon eszembe jut, hogy mit láttam!*” Passzivitásomra jellemző volt, hogy egyetlen hazai élménnyel kapcsolatos vers nem jutott eszembe, itthon is csak kétheti „ülepedés” után születtek a versek.

Hanem aztán kitört a mondanivaló. Rengeteg képeslap, útikönyv, leporelló segítette a látnivalók reprodukálását. Mutogattam-mondtam klubomban, Országos Baráti Körben, konferenciákon és bibliakörökben. Saját versekkel gazdagítottam és Csontvári-albumok bemutatásával, hiszen ő már 100 évvel ezelőtt bejárta ezeket a helyszíneket, lefestett jellemző tájakat és jellegzetes alakokat.

Részt vettem évfordulókon (városunk 750 éves, Trianon „csak” múlt századi, de saját életem mottója is...). Voltam Révfülöpön Asszonyhétvégén, Piliscsabán egy hetes missziós konferencián, Pedagógus Napon és családi évfordulókon, ünnepeken prof. dr. Iván Lászlót, Jókai Annát köszöntöttem, részt veszek a Dunakeszi-Fót Nyári

Egyetem előkészítésében, 60. osztálytalálkozóra készülünk, Ausztráliából érkezett rokont köszöntöttem. Müncheni barátot búcsúztattam, afrikai, majd finn misszionáriust hallgattam.

Kinn, ha mellbe vágott a szél, visszafordultam, ha vihar készült, itthon maradtam, mert rosszul tűröm az emelkedő vérnyomást, szapora szívverést, bár már – orvosom szerint – „*ezekkel együtt kell élni!*”

MAGÁNYOS PIPACS

Mindig is szerettem a pipacsot,
mikor útközben rám villanhatott
kalászkok közül, árokpartokon,
mert színével a véremmel rokon.

Mikor a romok közt botladoztam,
a sivár sivatagi homokban
ahol környékén nincs víz, fű, se fa,
egy szál piros pipacsra találtam.

Megrendített bánatos magánya.
Hogy vert gyökeret itt a sziklába?
Honnan jött kis magjával az Élet?
Hogy-hogy víz nélkül is így megéledt?

Hogy meri vállalni nehéz sorsát?
Nem fél, hogy letörik, eltapossák?
Nem fél bizony, csak teszi dolgát:
Küldi a Napnak piros mosolyát.

(Romok között, 2005. április 20.)

BARÁTOKKAL

KÖSZÖNTŐ

Sándor! József! Benedek!
Péter-Pál és nevedet
sorolhatnám százegyig,
figyelj rám, ha úgy tetszik!

Anyák-napját megüljük,
évenként ünnepeljük,
ráadásul „Nőnapon”,
minket köszönt Barátom!

„Apák-napja” hol marad?
Mért nincs soha „Férfi-nap”?
Pedig rajtuk a kalap,
Ádám óta hangosak.

Hangosak és gangosak,
büszkén hordják rangjukat:
„A teremtés koronái”,
erő-izom bálványai.

Nélkülük a nő sem volna,
– azóta is – „oldalborda”
Sőt! – anya sem lehetne –
olvassák a fejünkre.

Mióta a Föld forog
van ez olyan dolog,
ami egymás nélkül nincs
mégis mind-mind drága kincs.

Dolgos nappalt váltja éj,
a türelmet a szeszély,
Tenger sincsen parttalan,
alagútnak vége van.

Borúra jön a derű
édesre a keserű,
sírásra a vigalom,
torra a lakodalom.

Lagziban is a mátká,
nem mátká, ha nincs párja.
Kell a szoknya, a nadrág,
Így lesz kerek a világ.

Ezért jut a férfinak
háromszázhatvanhárom nap!
A nők meg, ha kibírják,
azt a kettőt hadd kapják...

(Előadandó kan-dúr hangnemben.)

LÍRA A LÓRÓL

Idézek a több, mint háromezer évvel ezelőtt írott Salamon király éne-
kéből: „*A Fáraó szekereiben való paripákhoz hasonlítalak téged, én
mátkám.*” Az arabok hite szerint „*Miután Allah a nagyszerű állatot
megteremtette, így szólt hozzá: Páratlan vagy teremtményeim között,
patáid alá hajtod ellenségeimet, hátadra veszed barátaimat... Hí-
veimnek fényt és dicsőséget, ellenségeimnek kudarcot szerzel...*” A
magyar sem fukarkodik a ló dicséretével: „*Szép asszonynak jónak,
jó járású lónak kár megöregedni*” – mondják. Angliában a ló ott
pompázik a koronázási menetben és az ascoti bevonuláson. A lóval
foglalkozó embernek fejlődik az esztétikai és arányérzéke. Az em-
ber művészi hajlamainak első megnyilvánulásaként jelenik meg a ló
a művészetek őseiben, a barlangrajzokban és azóta.

Ezeknek a mondatoknak nagy részét dr. Vecseklőy József LÓ ÉS EMBER című könyvéből idéztem, most kérem, hallgassák meg saját élményből született verseimet: Gárdonyi Galériában Ambrus Balázs naiv művész tárlatán.

GONDOLATOK A GALÉRIÁBAN

Ambrus Balázs kiállításán

„Bundás lovacska!”
– mondta egy gyerek.
„Kócos a haja,
ide nézzetek!”

„Tarka kiscsikó,
éppen szopizik,
és itt ez a ló
hogyan ugrándozik...”

A kisgyerek mindig
a lényegét látja,
ha kitör belőle,
az igazat mondja.

Így hallottam ezt én
– gyerek és lóbarát, –
aki verset is ír
és szívével is lát.

Lényegét festette
a lovak hű társa.
Szerető szemével
„jellemét” is látja,
szépen ábrázolja
a hucul kiállást.
Ha figyelsz, meghallod
a harsány horkantást...

A hucul lovacska
nem versenyre termett,
mégis a látványa
betölt szívet-lelket.

(1998)

VENDÉGKÖNYVBE

Konrád Ignáchoz

Kiállításon járok
– nézem az aktokat:
Micsoda tomporok és
micsoda szép nyakak!

A finom szőrzet színe,
s a duzzadó erek!
A kecses láb is szinte
álltában is remeg.

Milyen mély tekintetek!
Értő kéz húzta vonalak!
Nagy festő festhet csak
ilyen szép aktokat...

Nagy festő volt valóban
– és hogy mért épp aktokat?
Hát, hogy képen se lássunk
egy felöltözött LOVAT...

(1994)

Krizsán Sándor:

VÁLASZ EGY VERSRE

Válaszolni nehéz, szép dolog,
Hátha még azt hiszem, hogy álmodok,
A perceket, órákat mérni küzdelem,
Mi az, ami lehet, mi az, ami nem!

Választani, hogy mit is akarok,
Hogy mit is mondjak neked, nekem,
Hogy milyen legyen költői dalom,
Milyen legyen az énekem?

Nem a sok a jó, néha az ennyi is elég,
Néha egy-egy gyöngyszem gondolat,
Sokkal többet ér, mint egy rossz regény,
Vagy sorok özöne, ami semmit sem ér!

Választani bár nehéz, de szép dolog,
Én mindig erről a szabad gondolatról,
Éberem is erről álmodok, s akarok,
Választani, mert érzem, még tudok!

S a választáshoz kell a hit, önmagam hite,
Hogy mit akarok, azért tenni érdemes,
S ne feledd, kedves barátom, higgy önmagadban,
Aztán bátran, kitartóan, okosan cselekedj!

Íme a válasz, tudom nehéz, sokféle gondolat,
Olvasd el, barátom, s ha lehet, bízz magadban,
A kételkedést félre tedd, mert ne feledd,
Egy költői sorcsokorral a világot is elérheted!

Állok a színfalak mögött. Hallom a nevemet, én következem. De nem biztos, hogy így hívnak. Úgy látszik, mégis, mert visz a lábam a mikrofon felé. Magas lábon áll a mikrofon, le kéne a szám elé hajlítani. Csak egy mozdulat, meghajlás közben. Hallom, tapsolnak. Várom a csendet, mondom a címet. Nem hallom vissza a hangomat a hangszóróból. Bezzeg a sugdolódzásuk ide hallatszik. Nem is kezdem, hátha elhallgatnak, rám figyelnek. Mégis elkezdem, hiszen nem ácsoroghatok itt közszemlén. Mondanám is, de itt ül, aki a múltkor is zörgött a cukros zacskóval. Már nyúl is érte. Bár vakítana el a reflektor, hogy legalább ne lássam! Mi lenne, ha abbahagynám és tigrisbukfenccel közibük puffannék?! Rám is figyelnétek már végre?

Hát, igen! Ez a pedagógussors! Egész életemben az volt a dolgom, hogy a gyerekek figyelmét magamra vonjam, ez sem sikerült mindig. Akkor most ezektől az idegenektől mit várok? Mit? Hát ugyanazt! Rám figyeljete, mert én mondom, most mondom! Hozzátok beszélek, mert most mutatok példát a színpadi magatartásból, szövegmondásból – hogyha tudnék, hogyha nem beszélgetnétek a szomszédotokkal, ha nem nyikorognátok a széketekkel, ha nem zörögnétek a műsorfüzettel... Na, ebből elég! Figyeljek végre arra, hogy mit mondok és ne a zavaró körülményekre. Egészen jól hangzik a mondanivalóm. Nem sülttem bele, nem is haraptam a mikrofonba. Nem futottam ki a színpadról, hanem meghajolok. Feldördül a taps, újabb meghajlás után vastaps. Milyen igaz a nóta, hogy „*A boldogság, a boldogság az igazi nagy siker...*” Ilyen hálás közönségnek hogyne örülne az ember!

VILÁGOT JELENTŐ DESZKÁK

Tíz percet kaptam, hogy kiállhatok.
Petőfit mondjak, s mást is, ha tudok.
Tíz percre valót én választhatok,
tíz percig mondjam, amit elhozok.

Kötetek tornya állt itt előttem
és főtt a fejem, míg nem döntöttem.
Tíz percig eltart egy hosszú óda,
– tíz percben elfér nóta és próza?...

Tíz percbe nem fér el úgyse semmi!
Nem fogok mégse színpadra menni!
Fűtsem el inkább a poros deszkát,
rozoga lábam színpadra nem hág!
Kisnyugdíjasan koplaljak itthon!
A világot már meg úgysem váltom!
Szavaljanak csak az iskolások, –
színészek, költők és spekulánsok.
Húsz órát vannak a parlamentbe’,
szót szaporítják a végtelenbe.
Felszólalásra mily sok a tíz perc!
– Előbb hagyd abba, ha Istent ismersz!
Gyakorold előbb az anyanyelvet,
idegen szósszal már ne etess meg!

Én meg Petőfi verseket mondjak,
vagy modernet, vagy klasszikusokat?
Mi az a tíz perc, – hozzá se fogjak,
vagy csupa kedvenc címet soroljak?

Hogy tudnám lellem ilyen röviden
elétek tární kicsi tíz percben?!
– Hiszen egy élet sok-sok kedvence
nem tömörülhet röpke tíz percbe!

Mégis fellépek, és el is mondom!
– Bele ne süljek, csak ez a gondom...
Világ-jelentő deszkákon járok,
nektek tíz percig verseket mondok.

Régen megírták, ma is érvényes.
Minden szavuk oly kényes és fényes,
és ha én mondom, higgye mindenki:

Tíz percben ennyit –
még nem mondott senki!!!

BOLDOG ÚJ ÉVET! – ÉVSZÁZADOT! – ÉVEZREDET!

– hangzik már negyedik napja. Tegnap a Dunakeszi Nyugdíjas Pedagógus Klubban, ahol családias hangulatban, bontatlan pezsgő mellett ünnepeltünk, szintúgy. Persze csak azért nem bontottuk fel, mert szimbólumként állt ott. Farsangi csáköval, álarccal díszítve várja meg a következő alkalomra érkező társait, hogy a Kultúra Napján bontsuk nemrég megjelent verseskötetem tiszteletére...

Az év első találkozására élménybeszámolóval készültem. Sok szép és felemelő élményben volt részem, kezdve a 2000. november 25-én rendezett Brunszvik évfordulótól, ahol Alma Materhez című versemet mondhattam, de egy másikat Kopetty Lia művésznő tolmácsolásában is hallhattam. Persze, minden személyes élményt, izgalmat fokozott az az élmény, hogy Jókai Anna fővédnök nem csak ott volt, de a Gyermek imája című regényrészletet olvasta fel. Megrendített a karácsonyi meditációnak beillő, szívszorító ösztintése. Természetesnek tartottam, hogy a felolvasásával kezdjem a klubdélutánt. De megelőzött a hír, hogy a könyvtárunkban rendezett Irodalmi Szalonok sorát a Kultúra Napján Jókai Anna látogatása nyitja meg, megtisztelő, hogy ez alkalommal köszönhetem.

Ma reggeli élménnyel folytatom. Mire a jeges levélszekrényt párától körmőmmel, leheletemmel megszabadítottam, megkönnyebbülten dőltem a fotel mélyére, hogy élvezzem, „*Mit hozott a Hírhozó?!*”

A címlapon Petőfi és aktuális jó hírek. A vezércikk nagy újjászerveződésről szól: Valami történt az érdekünkben, fiatalabb korosztály képviselőjének kezdeményezésére. Tovább lapozva a sok üdvözlőlap másolatát csodálom: De jó!!! – két oldalon egy akarattal együtt az ország! Csupa jó szándékú ember Tiszaújvárostól Budapesten át a kis falvak és idős otthonok lakóiig. Aztán Juhász Sándor, ez a kedves, a természetet természetesen élénk táró, jó tollú író-költő. Lám, díjat is nyert, ejha, még prózai munkáját is folytatásban közlik.

Rádióműsor. És az utolsó hasábon „*Az én világom*” címlapja, mint ha most rajzoltam volna. Pfitzner Sári barátnőm, költőtársam sorai itt, más környezetben szebben hatnak. Az idézett vers szívet melengető, mintha nem is én írtam volna... Micsoda újévi ajándék!

ZSUZSA! PÉTER! DERÉKHAD TAGJAI! SZERKESZTŐK!
KÖSZÖNÖM!

MICSODA SZILVESZTER?!?!?!?

Az óra jár, a perc pereg,
sorra jönnek Szilveszterek.
Szilveszterkor az emberek
imádkoznak vagy züllenek,
alszanak vagy bálban vannak,
koplálnak vagy jól belaknak.

Petárdákat durroztatnak,
félelmükben riogatnak.
Kitörnének az Időből,
nem bújhatnak ki bőrükből.
Mert az Idő könyörtelen,
múlik, múlik ám szüntelen.
Akkor is, ha sietteted,
akkor is, ha nem figyeled.
Keresztelő, halotti tor,
az Időnek mindegy, mikor.
Te csak ámulsz, - ez hogy lehet?
- már el is telt az életed.

Sorra múlnak Szilveszterek,
évszázadok, évtizedek,
eddig mindegyik egyforma
egyik évről a másikra.

DE, ha most kongat éjfelet:
TÚLÉLTÜNK EGY ÉVEZREDET!!!

(1999-ről 2000-re)

KEDVESEIM!

Az új évezredet is kénytelen vagyok körlevéllel kezdeni, mert a sokféle élményemből a javát kiszedegetve is megtelik egy ív papír és miért ne a „java” érkezzen a kiskezedebe, ha a többi esemény sajnos általában csúnya és szomorú...

Mellékelem szilveszteri versemet, egyet meg azért, mert pályázatra írtam, de annyira rólam szól, hogy mosolyogni kell (lehet) rajta. De ami a legkedvesebb ajándéka 2000-nek, hogy elkészült az előző évi, az Idősek Nemzetközi Éve jegyében tervezett Antológia. Még csak mutatóba kaptam belőle, ezért csak prof. dr. Iván László kedves-lelkes előszavából idézek és az én azonnal megírt köszöntő versemet.

Prof. gerontológus elnökünk Előszavában ókori Nagy Öregeket idéz, azután saját szavaival folytatja: *„Mily felemelő és csodálatos olvasni ezeket a gondolatokat és mennyire sugárzik szavaikból a bölcs szeretet és árad a nyugalom! Akárcsak a kedves versgyűjteményből, melynek 14 írója megannyi méhecskéje az életünknek, összegyűjtötték élményeiket, érzelmeiket, vélekedéseiket szépről, jóról, emberről, természetéről, világról és virágkosarukban átnyújtják nekünk, olvasóknak. Szépek, mert személyesen szólnak a lélek mélyéről, igazak, mert a történelem kipróbált tanúi mondják és bölcse okosak, mert nagyon is kipróbálták már az életet és megedzette Őket a Huszadik Század.”*

(2000. január 20.)

50. LEVÉL

Négy év alatt
ötven levél
nem tudhatom
nektek mit ér?

Azt sem tudom
hogy hány lehet
ami ebből
megérkezett.

Csak azt tudom
elmondhatom
szívből írtam
minden sorom.

Adja Isten
hogy már itthon
ötvenedik
úgy fogadjon
hogy mindenki
öröme
találkozhassunk
is végre,
ne legyen szükség
levélre...!

(Bálintéknak, 2000. május)

TISZTELT PROFESSZOR ÚR, KEDVES ÉVFOLYAMTÁRSAK!

Az Idősek Nemzetközi Éve a végéhez közeledik. Voltak ünnepségek, megemlékezések, kitüntetések, miként más témában és más alkalmakkor is lenni szoktak. Nemzetközi Év – igen nagy horderejű kifejezés akkor, mikor évenként tapasztaljuk, hogy az egy napos Anyák Napja, a két napos Karácsony sem sikerül úgy, ahogyan elképzeljük, vagy talán szeretnénk is „megadni a módját”. Jogos a kívánság, hogy ne szűküljön egy-két napra, tartson egész évben!!! Most megkaptuk: Egy évig tartott a lehetőség köszöntésre, szeretet-törődés nyilvánításra, ajándékozásra. Sok helyen, sokféle módon szeret ejthettük annak, hogy ünnepeljünk, de volt úgy is, hogy csak magunkat ünnepeltük. Talán ez sem baj, hiszen a kirándulások, rendezvények, vetélkedők sokszor csak egy korosztályon belül zajlanak. Akkor pedig nem baj, ha a fiatalos mozgású az idősebbet szó-

rakoztatja, a játékos szellemű a magányost látogatja, vidítja, a dalos kedvűek még a zárkózottat is mosolyra, dalra fakasztják és már fenyesebb az ünnep, ünnepivé válik a hétköznapi, megélhetjük azt, ami így hangzik versemben:

SZAVAINK HATÁSA

Klárihoz

Vígan mondtam a telefonba
– elmegyek hozzád délután.
Fáradtan, lélek nélkül mondtad
„Tőlem?” – tőlem ugyan eljöhetsz, babám.

– Ne tedd le, kérlek, nem úgy van az,
nem TŐLED megyek, hanem HOZZÁD!
– és jól készítsd rá a szívedet,
igazítsd hozzám az órád!

Én négy előtt már odaértem,
Te megöleltél, vártál rám.
Tőled eljövet úgy éreztem,
ma angyal szállt át a szobán.

Pedagógus létemre sok-sok hétköznapi tudtam üneppé varázsolni, példa lehettem, mert a 3-6 évesek otthon rám és a helyes szokásokra hivatkoztak. A gyakorlós növendékek az én példámon szerzett pedagógiai tapasztalatokat kamatoztatták, mert: Mindig tékoztam, sohasem vesztettem, új kincset találtam a gyerekszemekben... valom a versemben.

Nekem még volt példaképem, akitől tanuljak, sőt Ideálom lehet a mai napig is, mert Erzsébet napon köszönhettem Zsóka nénit. Mérszáros Vincéné mintaóvónő 87 évesen is friss szellemi és fizikai állapotban él köztünk. Nem csak – ami erre a korosztályra jellemző, – a múlt eredményeit idézgetve. Bár lehetne mit, mert az óvodai bábjáték jelentőségét és lehetőségeit felmérve és kihasználva megteremtette az alapot. Írt mesejeleneteket, bemutatott olyan nemesen egyszerű és igazságos világot, amelyet a gyermeki lélek elfogadott,

be is mutathatott, és tovább adhatott környezetének örömére. Zsóka néni mainapság is tart előadást, kiállítást nyitó beszédét megcsodálhattuk.

Hanem a legkülönösebb csodája Isten megtartó kegyelmének az a református lelkész, aki a Magyarországi Lepramisszió elindítója volt. Ma is a világszervezet legaktívabb mozgatója: dr. Dobos Károly december 8-án tölti 97. – kilencvenhetedik! – születésnapját. Világot átfogó kapcsolatokat ápol, hagyományt teremtő kezdeményezéseknek „szülőatyja”. Összejöveleteinken állva 20-30 perces hitmélyítő, buzdító előadásokat tart olyan körmondatokkal ékesen szólva, hogy erőt meríthetünk belőlük...

A felsorolásban hagytam csak utolsónak, – talán csak azért, mert a „legfiatalabb” – dr. Jáki Ferenc magyar-latin szakos paptanár urat. Ő idén, november 16-án töltötte be 80. születésnapját. 1962 óta az eszperantó nyelv tanára is, előadója külföldön is. Papíron 1979 a nyugdíjazásának éve, persze ez csak arra volt alkalom, hogy még aktívabban végezze hobbiként tevékenységét, mely kiterjed fafaragásra, fotózásra, versek írására, bélyeggyűjtésre és emberi kapcsolat ápolására. Fürgesége, aktivitása olyan példamutató, hogy bár mindnyájan utánozhatnánk. Talán ezzel a kis írásommal felhívhatnám figyelmeteket arra, hogy az életünkben beválik az a Saulnak szóló áldás, hogy TEDD MEG, AMIRE MÓDOT TALÁLSZ, MERT VELED LESZ AZ ISTEN. (1 Sámuel 10,7)

(Dunakeszi, 1999. november 25.)

JÓKIVÁNSÁG

Hála a szóért:
„Lendületben”.
Nem is tudnám tán
kifejezni
ennél szebben.

Emlékezni rá,
mit végeztem,
nem hagytam abba,
befejeztem.

Máshoz is fogtam,
nekikezdttem,
tudom, elvégzem
lendületben.

Az újabb évre
mit kívánjak?!
Nem nagyszerűt és
új csodákat.

Csak azt a régít
hitelesebben:
Tartson meg Isten
LENDÜLETBEN!!!

(2003. Újévre)

TORNYOK ÉPÍTŐJÉHEZ

Sellei Zoltánhoz

Tornyot raktál, – ezt képzeled –
mely betölti a lelkedet.
Én azt mondom: ez káptalan,
– és harminckét szobája van,
amit bejárni képtelen
egy halandó az életben!

Mert összehordtad, építed.
a világunkat szépíted,
de egyedül, csak egyedül
rakod-rakod szüntelenül.

Hány éjjelen és nappalon
volt tanulásra alkalom?!
A memóriád fogalom,
a túlélésre hatalom.
De lásd be, ez már képtelen
és ha lelkünkben tornya van,
harang is kell a toronyban,
szól is szavaddal hangosan.

Adj hálát érte, hogy erőt
olyat kaptál, hogy építőt
megszégyenítve úgy megáll
nem vesz rajt erőt a halál.
Mert rég volt költők hangjait
a te szavad úgy zengi itt,
mint nagy harang a toronyból
tüzet jelez, vagy délben szól,
elandalít, vagy megriaszt,
figyeljen rá úr és paraszt
Amerikában – Erdélyben,
városokban és vidéken...

Tornyot raktál, de szavakból
harang szól minden toronyból!
Összhangja Isten csodája:
látod, nem éltél hiába!

**(Kelt 2001. február 16-án,
keltem 4,30-kor, hogy megírjam.)**

NYÁRVÉGI ELMÉLKEDÉS, EMLÉKEZÉS

Már a június annyi májusvégi eseménnyel kezdődött, hogy nem maradt visszhang és következmények nélkül. Mert:
20-án Farkasréten készültünk a Környezetvédőkkel a Világnapra.

21-én és 23-án költőkkel találkoztam.
 24-én az Ingatlan Kft. ügynökének eladásra átadtuk házunkat, a 3 család lakását.
 25-én Kóspallagon Nemzetiségi Találkozó (leírása 25 pld.-ban terjedt). 16-ról érkező visszhangokkal, kazettamásolással dicsérnek.
 31-én és június 1-én Teremtő- megváltó versemmel Környezetvédeknél.
 3-án Könyvnapj versenyen videokazettát nyertem.
 6-án Norbi névnap, előtte „Memoriter Klub” a Fasorban.
 7-én délelőtt Óvodában, este a Művelődési Házban köszöntöm a székelykeresztúri testvérváros óvónőit.
 10-én Óvodám visz Egerbe, Egerszalókra buszkirándulásra, szakadó esőben.
 13-án Évadzáró Országos Baráti Kör.
 16-án Írók-költőkkel készülődés Debrecenbe.
 19-én utolsó Pedagógus Klub, évadzárás.
 20-án Bencze Imre Missziós lelkész temetésére versírás.
 21-én Cseresznye eltevése 11 üveggel.
 22-én Tamásék tanyáján kerti party.
 25-én Kazettám forgatókönyvének postázása.
 29-én Kőbányai templomban az Indiába indulók beiktatása.
 Július 1-én Várban Annamária köszöntése.
 2-án reggel Gáncsék stúdiójában hangfelvétel, délután Ary kiállítás megnyitója.
 5-én 7.-ig Debrecenben Költők Találkozója.
 7-én délben Debrecenből Piliscsabára, Külmissziós Konferenciára, ott kapom a kedd óta elkészült kazettákat.
 10-én este beszélgetések,
 11-én reggel vers az 1% megmaradásról (ott 40 kazetta fogyott).
 11-14-ig Rádió Missziósok konferenciája. Zsuzsáék Csengét hozzák, engem visznek hozzájuk bábtervezésre.
 16-án Camponában Tropicárium látogatása.
 17-én Hazahoznak, daueroltatok.
 19-én Fotó- és festménykiállításon versmondás, kazetta osztása.
 20-án Martonvásári Napokon versmondás, könyv, kazettaosztás.
 21-én Költőkkel találkozás.
 23-án Menyem névnapj köszöntése (kazettát is kap!)

24-én Vissza Martonvásárra, 6 klubtaggal.
25-én Erzsike levelét másoltatom, osztom.
26-án 8-kor Gyártelep, onnan Üllői úton előkészület, Várban találkozók.
27-én Mónikáéknál, Felsőgödön családi találkozó.
28-án Fiaméknál ebéd, elköszönés, mert
29-től augusztus 4-ig Nők Konferenciája Albertirsán, de sietek haza, mert
Augusztus 6-án 76 éves leszek, Fiamék köszöntenek 4-én, mert Tunéziába indulnak 2 hétre.

(2002)

KEDVESEIM!

Megint a naptáram segítségét kell igénybe vennem, hogy előbb magamnak idézzem fel, hogy hol voltam- hol nem voltam, hogy azután meg tudjam írni „igazoló jelentésemet”, amit fogadjatok türelemmel... A nyáron úgy véltem, hiába írok, mert egyéb elfoglaltságok miatt csak gyűlik a postátok és nem értek rá válaszolni.

Mikor „kitört” az iskolaév és a klub-évad, nekem is be kellett törni a rám rótt igába és a helyi klubom és az Országos Baráti Köröm programját tervezni. Ezt már augusztusban a Kölcsey évfordulón elhatároztam, hogy helyi kis klubomban is megünnepeljük. Ezért a pesti költőtársakat meghívtam. Ők adták a műsort, mi a pogácsát és a pezsgőt. Nagy buli volt, ugyanis a Városi Könyvtárt is Kölcseyről nevezik, ahol a klubdelutánokat tartjuk. Szeptember elsején szállítottuk a fém betűket a festékegetőbe, mert a templomunk homlokzatára készítik az ERŐS VÁR A MI ISTENÜNK felírást.

2-án virág és kiskoszorú rendelés a Kölcsey szoborhoz,

3-án sikeres ünnepség 60 vendéggel.

4-én pihenőnap: temetőben locsolás, szilvás gombóc főzés, levélírás.

5-én vásárló körút, optikus, órás, BIO bolt után utcaseprés, új íróasztalom fiókjába bepakolás, stb.

Ne féljeteK, ezután nem fogom az ilyen hétköznapi tevékenységeket felsorolni. Most csak azért tettem, hogy lássátok, ahhoz képest, hogy: „*Te ne törölgessél port, csak írd a verseket!*” – szöveggel bíztatnak, próbálom élni a normális háziasszonyok életét.

--- Hiába, mert hatodikán elkezdődött az egyházi események láncolata, amelynek azért lettem tevékeny részese, mert azt a Rádió Missziós lelkészt, Gáncs Pétert tették püspökké, aki a kazettámat szerkesztette, sokszorosította.

6-án tévén néztem a Békéscsabáról közvetített ünnepséget, gratuláló levelet, verset írtam hozzá.

8-án egy hetes névnapi repi kezdődött jövés-menéssel. Idén inkább a meghívásokat fogadtam el, mert a lakásom még mindig az eladásra készülődést sínyli és nem jól érzem magam a 47 éve szeretett otthonomban. Pl. a Várban, a kedves Lítea Könyvesboltban jöttünk össze,

11-én Tamás fiamékkal vendéglőben vacsoráztunk,

12-én a RátKay Klubban versmondókkal.

13-án a Deák téren lelkészbeiktatáson vettem részt, de

14-én a rákosszentmihályi templom évfordulójára írt versemet mondtam. Következő hétre Piliscsabára hívtak asszonykonferenciára élménybeszámolóval, versekkel, de siettem haza, mert

21-én a Költők Vasárnapján szerepeltem őszi verseimmel.

22-én Kanadába visszainduló unokahúgom búcsúztatása,

24-én délelőtt Országos Költők programjáról sietek haza, mert autóval jön értem Veresegyházáról az Idősek Otthonának küldötte, tartak ott is verses irodalmi délutánt.

26-án az Óvodám 50. évfordulójára készül emlékkönyv megbeszélése. Ezután véres lett a szemem, mert a buszon huzatot kaptam. Borogatás nem használt, fél napot a szemészeten töltöttem, szemcseppet kaptam.

Október

1-én azzal kezdtem, hogy látogattam az új püspöknél új verssel.

2-án verseket, élménybeszámolót írtam, 17 levelet adtam fel.

3-án aranyló őszben Leányfalun szalonnát sütöttem, verseket adtam.

4-én végre esik! – virágok frissítése, temetőtakarítás.

5-én Nagytarcsán lelkészbeiktatáson vettem részt.

6-án Lepra Missziósok Napján versmondás, dedikálás.

7-én a Kongresszusi Központban Idősek Világnapja műsoros délelőtt. Délután az Almássy téren költőknek mondom őszi verseimet.

9-én Országos versmondó találkozó műsorát vezetem.

11-én ismét ünnepségen veszek részt délelőtt, délután élménybeszámoló.

13-án fodrász, csomagolás, mert

14-én Ferihegyre, repülővel Ciprus szigetére. Ott nyolc napot töltöttünk, arról is beszámolok azóta is. Ott már másnap verset írtam, hazaérkezve újra. Vezetőnk, dr. Bajusz professzor az idegenvezetőnek úgy mutatott be, hogy régen a királyoknak volt udvari költőjük, most nekünk is van saját költőnk...

- - - - -

Itthon – ha lehet – még sűrűbb programot diktált az élet: Verses beszámolók kis családban vagy nagyközönség előtt. Aztán a novemberi temetőjárást megoldani, lehetőleg ne a fiamat terhelve, hiszen neki halottak napján van a születésnapja és az Életre és saját családja életére kell összpontosítania. Persze, a Halál elől nem szökhethünk el. Eleven, nagy tehetségű, európai híru bábművész kollégát vitt el közülünk hirtelen, 58 éves korában. Verset írtam emlékére, amit a temetésekor el is mondtam. Sok, kb. 200 búcsúztatója között 86 éves, én 77 évesen...

Aztán a drukkk, hogy november 9-re, az új lelkészlakás szentelésére ott lesznek-e a betűk a templom homlokzatán?! Sikerült! Még az állványok felhasználásával rakta fel a kőműves 5-én. Pestről jövet kanyarodott velem a busz, mikor a reflektorfényben megláttam. Másnap a készítő féműves művész hívott fel, ő meg a templomhoz közeli sínen elhúzó vonat ablakából látta, hogy „*Olyan, amilyennek képzeltük!*”.

20-án Országos Versmondó versenyt zsűriztem, és néhányan olyan önkényesen és pontatlanul mondtak – ismert klasszikust is! – hogy hazaérve róluk, ellenük, de „értük” írtam verset, amit telefonon szétkürtöltem, majd postáztam. Másnapra 175/110 lett a vérnyomásom, most egy hétre ki kell magamat vonni a forgalomból. Tévét fogok nézni, akkor legalább tudom, hogy nem engem érint az a dolog, amin dühöngök.

(2003. november)

TÁJÉKOZTATÓ

Kapuk fölött cím, jelmondat,
ki-be járunk betűk alatt.
Ha számtábla van a falon,
eligazodhatunk azon.

Mind tudósít, tájékoztat,
ébren tartja tudatunkat...
De jó, hogy van egy szép mondat,
amely észre, szívre is hat.
Templomaink felirata
híveinknek jelmondata.
Évszázados köszöntésünk:
„Erős vár a mi Istenünk!”

Gyermek kérdezte: „És nekem?
Nekem is váram az Isten?
Hadd jöjjek az oltalmába!
Szükségem van erős várra!

Mert, ha homokból építék
és arra jár egy rossz gyerek,
eltapossa, szétrombolja,
nem maradhat meg másnapra!”

Nem úgy van az, drága gyermek!
Isten vára nem romlik meg.
Földünket Ő teremtetten,
belénk a lelkét lehelte.

Fiát értünk feláldozta,
üdvösségünket munkálja,
imádságunkat hallgatja,
építhetünk sziklájára.

Ez a gyenge létünk vára,
életünknek biztonsága.
Vígasztal a köszöntésünk:
Erős vár a mi Istenünk!

(2003. november 9-i ünnepségünkre)

KEDVES MINDNYÁJAN!

Mert szívem tele, eszem véges, felejthetetlen élményeimet csak akkor tudom megőrizni, ha megosztom Tiveletek, vagyis leírom. Ezer hála az engem megváltó, megtartó, vezérlő Istenemnek, hogy a 78. évemben csodákat élhetek, róluk beszámolhatok...

Húsvétkor még azt hittem, ha az ünnepsor elmúlik, csendben élhetek. Pedig azóta zajlik igazán az élet egyházban-világban.

Április 14-én 16 lelkész gyűlt össze a parókián, hogy esperesünk vezetésével megbeszéljék gyülekezeteik eseményeit, feladatokat. Részükre előző napon süteményeket sütöttünk, aznap gulyást főztünk. Szokásom szerint verseimből mondtam. Nagytarcsai lelkész házaspár meg is hívott egyik alkalomra hozzájuk, istenes verseimmel.

Április 15-én a Láng Művelődési Házban országos találkozó versmondókkal. 16-án Vácott az Idősek Otthonában tavaszt idéző műsoromat hallgatták, de este hatkor ott, a Művelődési Házban Vincze József versíró, dalszerző és fém domborműveket készítő művész kiállítására gyűltünk össze. Sokan dunakesziek is voltunk, szomszéd házaspár autójával hazaérkezve azonnal benyomásaimat fogalmaztam versbe. Jókedvemben, a siker reményében felhívtam a művészt, felolvastam a telefonjába. Képzeltetik azt a meglepetést! Este 9 után női hang, vers róla és a kiállításról. 17-én alig győztem a vers másolását, postázását, osztását azoknak is, akik jelen voltak.

20-án reggel fél 8-kor bábpróba, de 10-re Pesten legyen versírók országos találkozója. Onnan haza, délután bibliaóra. Este 9-kor síró hang közli a telefonba, hogy meghalt 89 éves korában az a tündéri anyai barátnőm, lektorom, múzsám, akit nagyon szerettem. 21-én a

klubban nem voltunk sokan, de az Olaszországról szóló diavetítés nem maradt el. 22-én Dal- és Nótáénekesek Országos Találkozójának 80-nál több szereplőjét nem bírtam hallgatni, hazahoztam szomorú gondolataimat. Este Tarján Tamás vezette Irodalmi Szalonban oldódott gyászos hangulatom.

Április 26-án délben temetés, de utána bábosokkal főpróba, mert holnap Pestújhelyen, a Bábjátékos Óvónők Országos Fesztiválján mutatjuk be azt az árnyjátékot, amelyet Büki Béla művész 100 éve hagyott ránk. Emlékére az Árnyék-ról szóló versemet írtam, színésznő kollegina olvassa fel, de örökíteni szeretném, hogy az árnyjátékosok kapják. 27-én délelőtt kerültünk sorra, kezdtünk az én versem felolvasásával. Remekbe készült kedves darabok után ebédszünet. Eközben a színpadra nem paravánt, hanem elnöki asztalt tettek. Mikor szétment a függöny, elnökünk, Orbán Gyula mellől Mészáros Balázs elnökségi tag emelkedett szólásra. Bemutatásában az én életrajzom részletére, ill. magamra ismertem. Bizony, rólam volt szó, mert nekem szánták a dr. Mészáros Vincéné emléklap és plakett első példányát hatalmas virágcsokor kíséretében. Fiam jött érte autóval, mert engem estére színházba hívtak meg.

28-án a Szerkesztőségben segítettem az Antológia előkészítésében. 29-én délután indultam a nagytarcsai meghívást teljesíteni. Elég sok idő az átszállásokkal az út odáig. De örültek a verseknek, sokáig ott tartottak, de este Mogyoródon, Fóton keresztül autóval hoztak. 30-án a volt óvodámban mutogattam az „óvó néni” bábos díjat.

Május 1-én tartották fiamék az Anyák Napját. Norbi unokám szedte a fehér orgonát, Tamástól konyakos meggyet, Magdi menyemtől szép kis karkötőt kaptam, ami: *„Szépen fog csillogni a reflektorok fényében!”* 2-án a templomban imával emlékeztünk 20 éve elhunyt férjemre. Majd név- és születésnap díszebéd Tímeáéknál. 3-án egész napos segítség a Szerkesztőségben, de 4-én a sok ülésből kinyújtózva HÉV-vel Szt. István telepre mentünk osztálytársakkal találkozni, hogy előkészítsük a 60. osztálytalálkozót. Hazafelé a Nagycsarnokban spárgát, tejterméket tankoltam, hiszen annak most van az ideje. Még nyitva találtam itthon a Könyvtárt, elújságotam a Díjat. 5-én, másnap ezért virágcsokorral fogadtak, fényképet is készítettek. Következő napok a spárga vásárlásával, mélyhűtőbe készítésével teltek.

8-án prof. dr. Iván László előadásának hallgatása volt a főprogram.

9-én hiába készültem, a délutáni programot elmosta a vihar. 10-én mosás közben a révfülöpi előadásom tervezése. 12-én a vezető óvónők értekezletének első pontjaként beszámolok a Díj átadásának körülményeiről. 14-16-án Révfülöpön asszonykonferencia: „*Az örven-dezés elfeledett művészete*” címmel. Azt hittem, ezután már semmi nem történik, DE:

17-én élménybeszámoló közös ebéddel, barátnőmnél. 18-án megérkezett Zsámbékról, a tanítóképzőből a meghívás Gyémántdiplomám átadására, a szeptemberi tanévnnyitón lesz ez. Váratlan telefonhívás: A helyi kábel tv riportot készít rólam a kitüntetésem alkalmából. Este, csütörtökön és vasárnap kerül adásba. Délután az Almássy téren költők közt mutatom a Díjat és a két jól sikerült bábos versemet olvasom fel. Még egy váratlan öröm: megjelent egy gyönyörűen szerkesztett színes festmény-másolatokkal díszített Csepel szigeti Antológia. Benne két oldalon a négy legkedvesebb írásom. Este, mire hazaértem, már kaptam a telefonon dicséretet, jó a riport! Még a 16-a jelentőségét kell említenem. Hazafelé a vonaton emlegettük a Petőfi Rádióban elhangzott éjszakai riportot. Vannak, akik még újra-újra hallgatják, megkönyezik.

Mit szóltok, hogy zajlik az Életem?!

KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁN

Vincze Józsefhez

Térhatású képek
mind fémből készültek.
Úgy bánsz a fémlappal,
mint a kés a vajjal,
nyújtod, zsugorítod,
kedvedre formálsz.

Lelked szállt kezedbe,
kezedből szemünkbe,
szemünkből szívünkbe...
Állunk, lenyűgözve.

Mert a rák ollóját,
a madárka szárnyát,
csiga-biga csápját,
napocska sugarát,
vagy a rózsza szirmát
úgy állítod elénk,
ahogy még nem láttuk,
hogy így csodálhassuk.

Sok versed szellemes,
szövegük ötletes,
csacsogó-csevegő,
csilingelőn rímes.

Huncut, vidám téma,
hogy kukacról írva
szójátékba csapsz át,
s egy hitvány kukackát
megtisztelsz verseddel,
hogy ne felejtsük el:
nincs hiába léte,
ő életünk része.

Dalaid hatása
torkunkat szorítja,
igaz magyarságra
lelkünk megindítja,
hű hazafiságra
szívünket buzdítja.

Lényeglátó szemed,
érzékeny, szép lelked,
szárnyaló szellemed,
fémformáló kezed-
nyomán készült művek
elragadtak minket,
új világba vittek.

(2004. április 16.)

HA ÉN EZT A KLUBBAN EGYSZER...

– de arra nincs idő, így inkább levélben, hátha leültök és megpihenetek olvasása közben.

Ha nem, induljatok velem. 1998. december 1-jén, kedden, 6 óra 40-kor úgy ültem be a ház előtt fiam autójába, hogy jobb, ha idejében elkezdem, így jut idő sok mindenre. – „*Bezzeg, ha én nyugdíjas leszek, föl nem kelek ilyen korán*” – szólt. „*Jól van, kisfiam, akkor majd én kelek föl és én viszlek, mert feladat még akkor is lesz!*” Félúton elhangzott a kérdés: „*Lepra vagy Metró?*” – ami azt jelenti, hogy Káposztásmegyernél letesz, ha a Lepra Misszióba viszek kötött fáslikat, most az úpepesti végállomás a családi fuvar célja, mert Budáig meg sem állok – képzeltem én. Dehogynem: már az aluljáróban beálltam a sorba, mert még toronymagasan állt az ingyen újság, hadd jusson nekem is. Így szép, csendes kultúr illemhelyé szelődült körülöttem az egyébként dulakodó, hangoskodó tömeggel telt szelvény. Kiszálltam, felmentem a 6-oshoz, hogy rövidítsek utamon. Közben kitört a „Kicsi a világ” jelszó, mert ritkán látott nyugdíjas társsal borulhattunk egymás nyakába: azért ilyen korán, mert egy kis kiegészítő zsebpénzért minden héten két napot dolgozhat... sok a rezi és ugye az énektanár... Húha, ennyire azért nem kell hajtanom, mert nem költök már, csak olvasásra. Meg is nézem, milyen könyvüzlet van a nemrégén nyílt áruházban. Csupa üveg, csupa fény, surrannak a mozgólépcsők, de még én várhatok, mert csak tízkor nyit. Az „*Életet az Éveknek*” Országos Központ irodájában olyan jól megbeszéltük a napi politikát, mintha rajtunk múlna a megoldás. Igen, volt egyszer egy aranyat potyogtató számár, az jöhetne. Mit egy??? – hát egy egész csorda is kevés lenne. Akkor inkább pályázok a Soros Alapítványhoz, segítségüket kérve az Idősek Antológiájának kiadásához. Igen ám, pályázati határidő december 11-én jár le. Nem lehetett volna erről előbb értesülni, hogy jobban hajtsak a tervem összeállításával? Aztán még mikor döntenek, mikor utalnak, és ha kész, ki hajlandó a terjesztésben segíteni? Eltelik az Idősek Világéve, sőt az én jóakarató szándékom is ellankad közben, de most még csak 9 óra és nincs nyitva semmi. – Dehogynem, pici könyvesbolt a villamosmegállóban. Van minden. Könyv is, „*Mert a Művész úr ide jár dedikálni*” – ezt én nem várom meg, hanem gyönyörű fényké-

pekkel teli Rómáról szólót viszek, születésnap ajándékkul betegem kérésére fiának, mert ő hetek óta nem komissziózik a városban. Jó, van naptár is, amire ráfér az óránkénti program beosztásom és jutalmul a sok ezer forintos könyvektől elszigetelve, az utcán 99 Ft-os ár-FEKVÉSBEN, (de miért feküdne, mikor állt?) – tehát 99 forintért a Bóbita Bábszínház történetét.

Végül is, amit kerestem, nem kaptam, de gyerünk tovább azzal, ami van, sőt többel, mert a sarki újságosnál Kalendárium, Füles Évkönyv, havi-heti-napi rejtvényűség Betegem szórakoztatására. Szomszéd zöldségesnél óriás banánok közül kettőt, de friss a kelbimbó, majd ha egyszer a konyhámba érkezem, megfőzöm a csirke szárny mellé... De előbb Liánál kipakolom a zsákmányt. Koccintás banánnal, válogatás, örvendezés, elszámolás, úgy érzem, kedvére valók, amiket helyette összeszedtem. Na, talán elérem a fél 11-es vonatot, de minek, ha még feladatom felét sem teljesítettem, hiszen már régen „a nyomok” oda vezetnek, ahová reggel még nem mehettem be. Most aztán mehetnék: kapszula-szerű lift küszna fel velem az ötödikre, mozgólépcsők kúsnának fel-le, ha volna pénzem és időm. Azért a rengeteg ruhás-cipős butik mellett elgyalogolva tapasztalom, hogy vannak még befektetők, akik ennyi négyzetméteren, ekkora rezsi kockázatával merik várni az esetleg betévedő vevőt, hátha megvesz egy 30-70 ezres ruhadarabot. Én is veszek, majd, ha megveszek... Végül, az alagsorban rábukkanok egy kis könyvesboltra. Felfedeztem egy vékony Janikovszky-t, megvettem, mert Mosoly-ról szól, és bár csak két forintot kaptam vissza az ezresből, jól jártam, mert a vonaton beleolvastva engem rögtön megnevettek a stílusa. Persze, még nem ülhettem a vonatra, mert azóta több is elment, gyomromban pedig delet harangozott az ügyeletes. Itt, az egyik fölkében, két tükörfal közt, – hogy nagyobbak látsszon – aszalt gyümölcsök, csemegék az üvegládikókban. 600-2.400 Ft kilója, de narancs jam csinos „kiszereleésben”, sós mandula és szezám-mag-szack mikulási ajándék, ezért vettem belőlük.

Mire a második oldalt elkezdem, nagyon elégedett hangulatban vagyok. Nemcsak azért, mert húsleves ebédelttem cérnamentélttel és utána májas csirke szárnyat krumplival és savanyúsággal, hanem főként azért, mert a kávé szűrőszelgetése közben látom ám, hogy „Be-fűtta az utat a hó” és énnem nem most kell a keddi teljesítmény-

hez hasonlóan az utcákon kóborolnom. Isteni sugallatra a farakás minden darabját betelepítettem a folyosóra, hogy kéznél legyen, és lám, most nemcsak kéznél van, de nem is ázik, így a cserépkályha duruzsolása és melege mellett írhatok, visszagondolva keddi kalandjaimra.

Mert a Mamutból egy üvegfolyosón egy üvegcsarnokba jutottam. Mi lett a kis deszkabódés, földhözragadt Fény utcai csarnokból? Ez kész csoda. Az is kész csoda, hogy kész lett, mert nálunk minden csak félig-sehogy kész, úgy hallom, az új Nemzeti Színház is csak majd a 4-es Metró végállomásánál épülhet fel...

Addig még egynéhányszor meg kell ebédeljek. Most illatfelhőben andalgok egy picike bisztró pultjához. Mini pizza, lángos nagyságú, gombás, kecsap és reszelt sajt borítással, 110 Ft. Mikróban átforrósítják, míg fizetek. Közben váratlan vendég erőszakos eltávolítása folyik a hátam mögött. Megtörlöm a szám és megnyugszom, hogy ez már nem vér, csak az öntet nyoma. A lapátra tett vendég után tisztára mosott kézzel tölti a kávémat a kicsi és bátor nő, én meg a két cukor megelőlegezett édességével mosolygok rá, jutalmul.

Azután elindulok. Feljövök, ájtjövök, kiérek, fölnézek, körülnézek és én, a pesti, megkérdezem egy környékbelinek vélt szatyrostól, hogy „*Tessék mondani, hogy jutok én...*” De már közben felfénylik biztatóan egy villamoskocsi, ez nem a Széna tér, ahonnan elindultam, hanem a Moszkva téri végállomás. Jól van, legalább üresre szállok, lesz ülőhelyem. Mire felsodor a tömeg, csak fél lábon tudok megállni egy pár fél négyzetmétert betöltő gumi sámli mellett. Jó, hogy nem áll rám, bár azt mondják, nagyon rugalmas. A villanyórán 12 óra 37 perc és 0 fok van. Vonatom csak 13-kor megy, addig a levelemet bedobhatom. Minden benn a borítékban, csak bélyeget nem tettem rá. Gyorsan ellepek a levélszekrénytől, a bélyegért sorban állás már nem fér az időmbe, gyerünk, fel a vonatra, amely nemzetközi gyors létre épp oly lassú, mint a helyi, de mindenütt megáll, még nekem is. Csak az ajtó kilincse nem nyílik, gombnyomáshoz szokott kezemnek nem fogad szót. Végigpréselődöm a tovább utazók közt a másik ajtóhoz, persze ott már a leszállók hosszú sora végére maradt szegény magamat jól lenyanyázzák a felszállásra váró szakmunkás tanulók. Milyen jó, hogy sietek, különben kedvem lett volna a nyers tojást a fejükre szórní. Kelbimbóval dekorálva fényké-

pezhetné a Magyar Konyha, vagy inkább a Magyar Ifjúság? – igaz, ilyen lap már elavult. Kár, hogy nem a Magyar Ifjúság rossz szövegeivel együtt...

Bábozó társaim már a forgatókönyv szerint élnek. Én, még mielőtt átprogramozom az agyam, a szomszéd teremben gyűlésező másik klub tagjait hívom meg a holnapi Mikulás Délutánunkra, mert műsor, büfé, tombola és minden bevétel az árvízkárosultak javára, segítésére.

Aztán károgok, huhogok, dörmögök vagy farkasként vicsorgok, ahogy csak tőlem telik, hogy átéljem a téli jelenet hangulatát a december 12-én összegyűlő gyerekközönség meglelézésére. – Jaj, de mindjárt 4 óra, hogy jutok át a városon átszállással 5-ig a Könyvtárba? Dehogy a Könyvtárba, hát előbb a többi most vásárolt könyvvel Gizi nénihez a legszélső utcába. Van Isten! Jenőék épp az autójuk felé mennek, hogy hazáig visznek. Nekem az nem elég, zsarolom őket, persze, hogy megszánnak és Gizi néni háza előtt tesznek le. Kis Drágám a váratlan látogatásnak megörülve hangoztatja, hogy ő sem tudott volna jobban a Lipcsében élő lánya kedvére válogatni. Teával kínál, vajás kenyérrel, miközben azon jár az eszem, hogyan csaljam el nehezen mozduló, szívbeteg barátnőjével együtt a holnapi mikulási bulira? Telefonon is megerősítem (én, a csóró gyalogos), hogy autót küldök értük, csak jöjjenek...

Halvány reményemet az táplálta, hogy patronálónk kedvesen mikulási meglepetést ajánlott holnapra. Persze rögtön elrohanok hozzá, hogy előbb Ő lepődjön meg azon, hogy két néni oda-vissza szállításával kombinált meglepetést fogadunk csak el. Szerencsére vállalja, de mindez nem elég, mert még nincs nálam az a 25 ezer, amit az ünnepekre kell felhasználnom. Ez ma már reménytelen, hiszen csak 5-ig van a pénztárosunk a Könyvtárban. Vagy még sem az? Hiszen épp itt egy szokatlanul pontosan érkező busz, már gurul is velem, és én 16 óra 57 perckor be is toppanhatok. a pénztáros munkaideje még 3 percig tart, előbb nem szokott elmenni, de meg is kellett, hogy várjon, mert holnap nem lesz itt és azok a munkatársak sem, akikre a pénzt rábízhatta volna. Aláírás, átvétel közben megígérem, hogy holnap ÁFÁ-s számlákat hozok érte.

ÚJRA MEGNYÍLT A GYŰJTEMÉNY

Ki tudná megmondani, hogy a harminc évig dajkált gondolat megvalósulása hányszor futott zátonyra épület híján, anyagi nehézségek, közöny miatt vagy bürokratikus okokból?

Végre 1994. novemberében úgy véltük, „megtaláltuk az igazit”! Ekkorra már Szakáll Lászlóné gyűjtögető munkáját sok régi, Dunakeszin élő család segítette eredeti bútor- és ruhadarabokkal, fényképekkel, háztartási- és mezőgazdasági eszközzel. Sajnos néhány hónapi éldegélés után be kellett zárni, nem lehetett itt végleges helye a tárgyaknak.

Aztán – mivel a hamu alatt nem hunyt ki a parázs, - fellobbant az új remény: Fő út 110.

Az eddig már bemutatott kincsek mellett lesz helye a 3. sz. iskolában „szívességből” marasztalt tárlóknak. Szakáll Lujzi néni új tablókra vagdalt régi képeket és plakátokat, új feliratokkal, tájékoztatóval egészítette ki azokat fáradhatatlanul.

A megnyitóra minden a helyére került. Béki Terus néni babái szép „*Lakodalmas menetben*” sorakoztak az üvegfalú tárlókban, de a babáját ringató kis menyecske és a hétköznapi kékfestőt viselő már csak kívülről nézi a felvonulót.

Olyan sokan összegyűltek a megnyitóra, hogy csak az udvaron és az utcán állva hallgathatták meg a műsort. Polgármester Úr megnyitó szavai után a visszaözoñló közönség tagjai egymást figyelmeztetve mutogatták az ismerősöket, fiatalkori fényképüket, régi családi darabjaikat. Ígértek újabb adományokat, pedig már így is szűkös helye van a négy szobában és a folyosón elhelyezett emléktárgyaknak.

„*Lehetne az udvar felé építéssel bővíteni!*” – javasolták. Bizony, lehetne is, ha ez a lelkesedés nem lankad és – a dunakesziek továbbra is szívükön viselik a hagyomány és a múlt kincseinek megőrzését, és végre sajtájuknak tekinthetik a Tájházat.

Mert az én életemet több száz öreg és gyerek programjának szervezése kell, hogy betöltse és a levélírás. Azt azért nem hinném, hogy grafomániás lennék, hiszen kérik és várják soraimat, verseimet. Hát

még ötleteimet, amikből „álmban is eleget!” – ad Istenem. Idén pl. Vízkereszt napjára esett a helybeli öregeim klubnapja. Műsorról nem gondoskodtam, tudtam a kellemetlen ködös időben, síkos utakon nem jönnek sokan, hát gyerekkori szokást követve: „Leszedjük a karácsonyfát!” Persze alóla a csomagokat decemberi ünnepségen megkapták, most mi legyen az érdekessége a témának? Üresen lógó szaloncukorpapírok? – IGEN! Beleírva egy-egy szó és visszacsomagolva... Egyenként, egyenként vették le és olvasták: könyv, versek, narancs, csoki és aszerint kapták meg a tárgyakat, ki mit húzott.

MEGYEI VERSENY SZENTENDRÉN

Egy normális vérmérsékletű nyugdíjas ilyen állapotban felveszi a telefonkagylót – este 6 után, mikor olcsóbban mondhatja – és beletrombitál, hogy „*Gyerekek, micsoda pech! Kitört rajtam az influ, nem mehetek! Sok sikert holnapra!*”

Nem így az Előadóművészetet Kedvelők Baráti Körének tagja, aki betegen is él-hal az együtt élt emlékek nyomán a közösségért!

Kalmopyrin, literszám a citromos tea, lázas nem lettem, felkerekedhetem. Már a HÉV végállomáson csatlakozhattam a Művelődési Ház felé iparkodókhoz. Az előcsarnokban meg a sok kedves, régi ismerőshöz, akik az időjárás viszontagságaival, életkoruk visszahúzó terheivel nem törődve eljöttek nem a maguk mutogatására, hanem értő tudásuk és az előadott művek dicséretére.

(1993. február 18.)

KEDVES LÁNYOK!

Eszkendők múlnak, osztálytalálkozók egyre nehezebben jöhetnek létre...

Ezért határoztam el, hogy saját, ill. Jecsel közös élményünkről beszámolót készítek. Június 2-án a Brunszvik szobornál hallott Jókai

Anna emlékbeszédéről nincs másolat, de a témát az újságcikk alapján és a képét küldöm.

Könyvnapi délelőttön gyűltek össze helyi írók, költők a Dunakeszi Könyvtárban június 14-én, melynek díszvendége Jókai Anna volt. Tíz órakor megnyitásként velem, a 77 éves „költővel”, majd Sipos Károly 81 éves író, könyvkiadóval készült interjú, Jecsikénk füle hallatára. Ő az *„addig gyere, míg hívunk, s amíg a lábad visz”* elv alapján 1992-ben tartott könyvbemutatómon is részt vett. Most újra eljött, hogy meghallgasson. Jutalmul kaptuk Anna példaképünk, elnökünk egy órás beszédét, amely a mellékelt martonvásárinak az ismétlése volt. Szívhez, észhez, érzelemhez szólt, örülök, hogy lapunkban eredetiben megjelent és másoltathattam.

Szerettem volna örömet szerezni, ezért – ha ez sikerült – már nem maradt el a találkozó, mert lélekben – szinte egy időben – együtt lehettünk.

VERS- ÉS PRÓZAÍRÓK BEMUTAKOZÁSA

2003. június 19.

Köszöntésre Jókai Anna előadásaiból idézek:

Június 2-án a Budai Vár aljában elhelyezett szobornál tartott emlékbeszédet gr. Brunszvik Terézről, a 175 éve, Európában elsőként megnyitott óvodája kapcsán.

Az emlékeket ápoló, múltat tisztelő polgárokat (minket) konzervatív beállítottságúnak tekint a társadalom. Jókai Anna azt kívánja, hogy ezt a bennünk élő értékrendet, tartást, emberséget őrizzük meg, „konzerváljuk”, mert reméljük, hogy a jövő nemzedék fel fogja fedezni, bontogatja majd ezt a konzervet, és erőt kap belőle a tovább éléshez...

Könyvheti látogatásakor a Dunakeszi Kölcsey Könyvtárban egy órás beszédet tartott a Mérleg nyelve című írásának bemutatására. Szólt a mai magyar helyzetről, erkölcsről, költészetről, vallásról, EU csatlakozásról.

Számunkra tanulságos és vigasztaló, amit az „amatőr” költők leki-csinyléséről mondott. Mert teljesen elfogadott, hogy vannak „naív”

festők, elismert helyzetük van a népdalénekeseknek, művészek tekinthetők a népi faragók, kézművesek, nem is beszélve a világhíressé vált népzeneészekről, néptáncosokról.

Akkor miért nem kapják meg a népi versírók az őket megillető helyet? – kérdezi a tőlem kapott versre hivatkozva.

Itt idézem a fent említett Hétköznapi ballada című versem. Szelídebb, derűsebb változat a Töprengés című, azt is felolvasom.

Nincs más lehetőségünk, mint az írás, ha mindenáron ki akarjuk gondolatainkat fejezni, érzelmeinket kinyilvánítani. Ajándék, fizetség, elégtétel az, ha megkapjuk a szembe jövőtől az utcán vagy napok múlva levélben: „*Én is erről gondolkodtam, helyettem írtad, jól ki tudad fejezni.*”

Jancsó Adrienne előadóművész is arra biztat: „*Csak írd, csak mondd, mert ha az szívből jön és hiteles, akkor nyert ügyed van, elfogadják az emberek!*”

Kedves író- és költőtársak, ennek a két hiteles kortársnak a szavait hoztam biztatásként és köszönöm, hogy közben a saját vívódásaimat is elmondhattam.

A műsor végén még volt annyi idő, hogy egyéb, saját verssel is jöjjenek. A Kezek című versemet már könyvem tartalmazza, de „kalandos” sorsáról sokat tudnék mesélni. Ezzel kapcsolatosan mindenkit arra biztatok, hogy egyes írásainak sorsáról készítsen feljegyzést és a legközelebbi találkozónkra hozza el, hogy elgondolkojunk rajtuk...

Az úgy volt..., hogy velem mindig történt valami és azért nem fogtam az íráshoz, mert mindig azt gondoltam, na, még ezt megélem, na, még azt is megvárom, mit fogtok szólni, majd csak megkérdezitek, hogy ilyenkor panaszkodom-e vagy dicsekszem, vagy hogy mit képzelek én, nem vagyok már huszoneves. De úgysem szoktatok válaszolni, én meg ilyenkor azt hiszem, hogy meg sem kaptátok, el sem olvastátok, el sem hiszitek vagy nem is kellett volna ennyi gondolatot papírra vetni... Na jó, akkor félre a gondolatokkal, jöjjenek a tények: Januárban a jeges utakra nem mentem, hogy ne törjem magam. Itthon fűrészeltettem-rakattam pincébe a nyáron rám dőlt fenyőfák tüzelésre alkalmas maradványait, már a húszezredik forintomért. Aztán kitört az influ egy-egy szelíd, de kellemetlen változata, de előbb a téli aktualitást és slágert, a Holle Anyót még elbábozhattuk. Az elkedvetlenedett, beteg állapotomban írtam meg Pánik

című versemet, amire azt mondták, ők is gondoltak már ilyesmit, de annál szebbet, hogy „*Ki viszi át fogában tartva...*” úgysem lehet írni, - ezt én is beláthatom. Beláttam és gyorsan írtam egy olyat, amit volt növendékem és munkatársam köszöntésére mondhattam el, mert kiváló munkájáért Brunszvik Díjat kapott a Kultúra Napján. A Nyugdíjas Pedagógus Klubomba is elhozta a szép plakettet bemutatni, majd rádióriport is készült vele, ahol az érem ugyan nem látszott, de magnóra vettem, hogy Hesp Edéné Mária nénitől is tanulta a szakmát.

Közben kicsi piros-fodrosat nyitott a szobarózsám és kétszer óriási fehérét a kálám. Február 1-jén vettem volna át az Észak-Magyarországi Nyugdíjas Klubok versíró tagjainak antológiáját, de még beteg voltam, így 13-ra, az Országos Farsangunkra hozták el, ahová a nagy angol bőrröndömmel, Csudálatos Maryként vitt színpadra a szél. Közben Mónika unokám is megláthatta azt a különös kavalkádot, amiről én már öt éve megírhattam színes riportomat, a Velencei Karnevált. Óriás-szirmú virágaim is előtörtek a hótakaró alól, ezt reméltem is, de ami egészen váratlan és megkapó példájává vált az „*Élni akaró Élet*”-nek, az egy szál picike hóvirág volt, Akinek a hagymája a földből kifordult fagyökerek közt átvészelte a nyári szárazságot, a kiszakadt gyökerek megszakadt oltalmát, előbújt, mert eljött az Ő ideje... Tanulhatnánk ezt a feladattudatot, teszi a dolgát, mert ő hóvirágnak született, virul, bármi történt is körülötte közben.

Aztán fájó fogamban ideget kellett ölni, de kértem, hogy máshonnan is „ölje ki”, hogy ne idegesítsenek már azzal, hogy újra „elidegenítésre” kerül a lakásom. Kórházba is kell mennem, újabb műtetre, de azért még onnan szeretnék a saját lakásomba hazajönni. De addig is egy hétvégét a Templomi Bábosok Találkozóján tölthettem, ihletett, gyönyörű produkciók csodálásával. Következő hétvégét Albertiben, Evangélikus Óvodák óvónői között tölthettem, de a vonat indulása előtt még az alagi iskolában tartottam egy hely- és családtörténeti előadást, mert most jutott eszükbe előásni a múltat...

Albertiben óvónők között, azután vasárnap a templomban is a Hivatásomról és az Életjel versemmel álltam ki, ott még nem hallották. De mikor a Fáklya Klubban 85. születésnapján mondtam el Mézsáros Zsóka néni mintaóvónőnek Hivatásomról versemet, ott meg

mind megkönnyeztük, kérték sokszorosítását. Ez március 7-én, délelőtt volt, siettem haza, hogy délután a templomban a Nők Világnapján az egyik szereplő lehessen. Másnap pogácsa és apró süтик, mert a lelkészünk hozta édesanyját otthonom megcsodálására. A kézimunkák és virágok szépsége a szalonnás pogácsa íze mellett eltörpült ugyan, de én már mentem is irodalmi válogatás tervemet bemutatni barátnőméhez. Másnap a pogácsatészta másik felét a Sao Paolóból hazaérkezett lelkész házaspár kapta, hiszen sikerült már 8 magyar gyereket felvenni az ott megnyílt óvodába. Délután Lepramissziós előadás után estig ruhaválogatás Albániának, másnap szállításra előkészítés, de bábpróba, mert a sárkányos új mesét tervezzük, szereplőit varrjuk. Éjfélig az Országos Petőfi versmondók összeírása, még a határon túli magyarok közül is hívunk.

Aztán jól sikerült az itthoni klubdélután, ahová sport- és versenylovásokat hívtam, hogy Alag múltjáról beszéljenek, de 14-én már én szavaltam a Petőfi Emlékműnél, utána fehér asztal mellett testvérvárosi, Székelykeresztúrból érkezett vendégeknek Arany Ódát, Reményiket, Jékelyt mondtam, kis önálló estet rögtönözve. 16-án Veszprém díszvendége lehettem Klubok Találkozóján, de másnap saját köszöntőverssel Józsefet, kedden újabb rigmusommal Sándort dicsértem. Délután még egy iskolai versmondó verseny zsűrijében is lehettem. 20-a volt még sűrű, mert két és fél óra Március Idusa után, ahol 33 műsorszám összekötő szövegét mondtam, majd a beteg barátnőmnél tartott élménybeszámoló után, este hattól a Környezetvédő Világnapot előkészítők stábjában vettem részt. Ilyen nap után jól esik ott maradni Pesten, unokanővéremnél vacsorázni és lepihenni...

(1997. április 5.)

KEDVES LÁNYOK!

Szeptemberben lesz 65 éve annak, hogy összetereltek bennünket a tanévnyitó ünnepségre és bemutatkozott Ilus néni, hogy ő lesz a mi osztályfőnökünk. Klikkekbe tömörültünk aszerint, hogy a fel-

sősökkel is megismerkedő bentlakók lehettünk, vagy számkivetett külsősök, bejárók. Titkos szervezetekbe tömörültek az egyes tanárok iránti rajongók, az egyes, nem szimpatikus egyének iránti ellenszenv a mi kisebbségi érzésünket fölényes lenézéssé változtatta...

Hamar eltelt jóban-rosszban a négy év és elérkezett a képesítő napja. 1944. április 13, Budapest első szőnyegbombázásával egybe esve. Felejthetetlenné vált számomra a légi veszélyt jelző sziréna süvöltése. Tragikomikus volt a zsakettes Tekintetes Vizsgáztató Bizottság kapkodása. Fogták-vitték a zöldposztó terítőt, a keresztet, az angyalos-koronás címet, anyakönyvet... Ezzel tenta-penna-kalamáris már lenn is volt az épület légó pincének kinevezett aljában. Így hivatalos formában folytatódhatott megmértetésünk még akkor is, ha a rengő falak között tengerjáró hajó gyomrában éreztük magunkat. Most is látom, hogy remegett a kezemben a vonó, hogy csúszkált a húrokon az árgus tekintetek előtt.

Kémiából a SO-t húztam, ami a 40-nél több tételsor végén volt, így azt átvenni már nem volt időm. Több szerencsém volt, mint eszem, mert jól „megúsztam” a felelést.

Vekerdi Irénke próbálkozott már két ízben is emlékeztetni az első, majd a képesítő foglalkozásának témájára, de én már csak az azóta történetekre emlékszem: Helyt álltunk lelkesen, becsületesen, „*Vadócba rózsát oltottunk*” és aki még él közülünk, átvehette két alkalommal is a színes diplomáját.

Jó lenne, mivel a régebbi eseményekre mind jobban emlékezünk, egy összeállítást készíteni a bennünket ért, megpróbáltatásnak ható, mégis innen nézve derűs élményeinkből.

Köszönöm, hogy Jecsivel is, velem is tartjátok a kapcsolatot. Kérlek, az idén elmaradt találkozó helyett íratok, emlékezzetek, lehessünk újra diákok!

Tavasszal egy rádióadásban Heltai novellát hallgattam, a sokadik (50? 60?) találkozón egyikük úgy búcsúzott: „*Hát akkor öt év múlva én foglak értesíteni benneteket! Nem felejttem el! Rám számíthattok!*”

Osztály vigyázz! Mi most még számíthatunk egymásra!

(2005. június 21.)

MÁRIA NÉNI ÉS A MESESZTÁROK

Süsü, Vitéz László és a többiek barátja

Kisiskolás koromban benyitotta tanterembe egy idegen férfi, akinek a kezéből picit emberke beszélt hozzánk. Elfogadtuk a meghívását és délután le sem vettük a szemünket a csodák világát jelentő paravánról.

Hespné Fries(Házos) Mária nyugdíjas óvónő megírt vallomásából azt olvasom, hogy ő is rajongott ezért a műfajért. Korán felismerte, hogy a gyerekek tudatos, hatásos nevelőeszköze. Jó barátai és játszó szereplői voltak az olyan különböző személyiségű mesefigurák, mint Süsü sárkány, az indiai Karagöz figurák, a művészeti ág kiválóságának, Kemény Henriknek minden gyerek által ismert hősei. Maga is megjelenítette Pósa Lajos három meséjét. Népmeséket, állatmeséket írt át 2-3 szereplős jelenetekké.

Szív és lélek, gyermekszeretet és sok-sok fáradozás szükségeltetik ahhoz, hogy valaki nemzedékeket neveljen így is, a hagyományos óvodai nevelés eszközei mellett. A mesealakok mozgatója hosszú évtizedekig hagyott nyomot az apróságok lelkében, emlékeiben. Egészen attól kezdve, hogy elvégezte a Magyar Királyi Állami Gróf Brunszvik Teréz Kisdodó Képzőt Budapesten. Nevelte a legkisebbeket falun, Angyalföldön és Dunakeszin. Tanulta ezt a mesterséget a Fővárosi Művelődési Házban, jó tanácsokat kapott Koós Istvántól és Kemény Henriktől, Séd Teréztől. Írt és ma is ír verseket. Kézügyességtől megáldottan maga is teremtett bábfigurákat. Sok helyszínen szerepelt. Talán legtöbb alkalommal a Dunakeszi Tücsök Bábegyüttessel, melybe az 1990-es évek elejétől lépett be. Kemény Henrikhez még az évezred első esztendejében írt egy verses köszöntőt. Kérte, hogy küldje el a Vitéz Lászlót a Parlamentbe rendet tenni. Azaz: „*Készítsen bábót! Váltson világot! / Születésnapján sok jót kívánok!!!*”

Mária néni volt az első, akit április 27-én a Budapesten rendezett X. Országos Óvodai Bábjátékos Találkozón a Magyar Bábjátékos Egyesület az idén alapított Mészáros Vincéné Emlékéremmel tüntetett ki. Pályafutását áttekintve azt hiszem, hogy lélekben gazdag és boldog embernek jutott az elismerés.

Kovács T. István

OSZTÁLYTÁRSAIMNAK

Figyelmeztetést kaptam, hogy koncentráljak a 2004-es év megünneplésére. Ezt kár volt mondani, úgyis tele vagyok az ünnepségekre való emlékezéssel és az ebből fakadó hálával. Mert szinte hihetetlen az, hogy 78 évesen ennyire meg tudjam „nyergelni” az eseményeket, kihasználni a lehetőségeket, felhasználni az eredmények tapasztalatait...

Már januárban kezdődött azzal, hogy Szakonyi Károlyt hozzá szóló verssel fogadtam, azután iskolai versmondó verseny zsűrijének elnöke lehettem. Emlék-kiállításon verset mondtam, Józsa Judit kerámikusnő alkotásait a Várban versemmel méltattam. Azután Gödön voltam a Kincsem vetélkedő zsűrijében, majd áprilisban a Kincsem parkban az Attila dombra is elmentünk. Ott hagytam dedikált verseskötetemet, mint a mai Hesp család „befutójának” Kincsét.

Előbb még március 21-én a Bábjátékosok Tücsök-ébresztő találkozásán két – a szakmára jellemző – versemet mondtam, ennek méltó kiteljesedése április 27-én volt, mikor az Egyesület a Mészáros Vincéné Alapítvány kitüntetését adta át.

Verseimet ünnepségeken, Vácott Idősek Otthonában, Várban a Lítea könyvesboltban, Kék Golyó utcai gyülekezetben és április 29-én Nagytarcsán a bibliakörben mondtam, majd májusban Révfülöpön Asszonykonferencián. Gyémánt diplomámat helyi ünnepségen június 4-én, majd Vácott szeptember 10-én vehettem át. Közben nyári konferenciákon versek írása, mondása, osztása, meglepetésemre Hatvanban, a gyülekezeti újságban kinyomtatása. Kitüntetéseimről a helyi Kábel TV több adásban tudósított, de szerepeltem a Budapest TV-ben is a Nap Embere-ként.

Augusztus 28-án időben postára tudtam adni a Gyógyulásért folytatott ima eredményességéről szóló 36 oldalas dolgozatomat, Nyíregyházán volt nyilvános eredményhirdetés, ez alkalomból a Zsüri Különdíját, üdülést kaptam. Ugyanakkor Tatabánya Művelődési Otthona versemet könyvvel jutalmazta. Volt úgy, hogy délelőtt az óvodám 50. évfordulóján szerepeltem, délután a 90 éves tanár bácsit köszöntöttem. Azután három napot Országos Versmondók zsűrizésével töltöttem, kerámia kiállítás megnyitásán mondtam

versem és nagy örömöm, hogy AKIOSZ Kristály Antológiájában három versem jelent meg.

Nyáregyházán és helyben szeretetvendégségen mondtam adventi verseimet, könyvem utolsó példányaait vásárolták. Remélem, a 2005-ös évben megérhetem a negyedik könyvem kiadását, mely majd az újabb verseimet tartalmazza.

NYITOTTAN

Ha nyitott szemmel
jársz a világban,
meglátod mennyi
szenny és piszok van.

De nyisd csak ki a
szemedet jobban,
testvérré találsz
a rászorulóban.

Ha nyitott füllel
jársz a világban,
trágár beszédet
hallasz untalan.

De ha a füled
jobban hegyezed,
megérzel finom
rezdüléseket.

Ha nyitott szívvel
jársz a világban,
tapasztalhatod,
sok gonoszság van.

De ha a szíved
ajtaja nyitott,
Jézus úgy lép be,
hogy nem kopogott.
Veled vacsorál,
ott maraszthatod!

(Piliscsabán, 2004. június 23.)

HATVANNYOLC ÉV MÚLVA

József Attiláról

Végre százéves lettem én
gyér utánzat e költemény:
csecse
becse:

Ajándék, mivel meglepem
ez itt kóborló szellemem
időt
idéz.

A száz évem hogy elszelelt!
Hírnévből énrám sose telt.
Az ám!
Hazám!

A pályámat, felívelőt
letörték idő előtt
igaz,
pimasz

szavak, mert hetyke voltam én
harminckét évem idején
kemény
legény.

Sok gyalázóm már rég halott,
a versem életet adott
pedig
nekik.

Ők nem hitték, mit én tudtam,
hogymint versem majd e században
elér,
felér

a költészetnek csúcsára,
így már József Attilára
nem vár
halál...

(A századik születésnapra 2005.)

SZÓTTES

Elkészült, szép lett,
áldást is kapott,
takart csúf ajtót,
poros ablakot.

Épp, mint embersors,
év telt év után,
nem lett rá szükség,
útban volt csupán.

Érte nyúlt mégis
jó szándékú kéz.
Tisztára mosva
szép múltat idéz.

De mégsem elég.
Új alap kellett.
Így a szép forma
érvényesülhet.

Úgy, mint embersors?
Nézd az alapot!
Megújul minden,
ha Megváltód lesz
Fundamentumod!

(2001-ben, a makramé-oltárkép felújításának örömére)

KÖSZÖNTÉS DUNAKESZIEKTŐL

Itt van Hegedűs Valér,
kinek keze kincset ér.
Bár hegedűs a neve,
zongorának mestere.

Úgy játszik a billentyűkön,
hogy szívünk belerezdüljön.
Hogyha énekest kísér,
vele küzd a sikerért.

Kísért már sokszor Barnát – a Pistát,
szóké, a koloraturistát,
basszust, tenort, áriát,
népdalt, Ave Máriát.

De ha kedve úgy tartja,
közönségét bájolja.
andalít és varázsol,
ujja sosem bukdácsol.

Drága Hegedűs Valér!
Minden ujjad kincset ér!
Minden porcikád zenél,
muzsikálsz a dallamért...

Hallgatóid ámulnak
és csak egyet kívánnak,
hogy zongorád hangjának
a Múzsák is örüljenek,
élvezhessék sikeredet,
élhess szép, boldog életet!

(2003. június 11.)

ALICE HELYETT

Földből-vízből-tűzből jöttél,
kezem között gömbölyödtél,
ecsetemtől színesedtél,
a lelkemből lelkedzettél.

Mikor az agyaghoz érek,
senki mással nem cserélek,
vele játszom, vele élek,
míg a forma fel nem éled.

És ha elkészül az egyik,
lehet párja, készül másik,
gömbölyű vagy szögletes,
hasznos vagy csak kellemes
asztaldísz vagy falikép,
– de ha törik, csak emlék.

Hogyha óvod, megvigyázod,
bejárhatja a világot,
hirdetve, hogy mit az ész
kitalált, formálja kéz.
Nem alkothat más ilyet,
csak Istentől ihletett.

Minden kiállított darab
megvalósult, szép gondolat.
Egy kis része a világnak
ez az „Ötvenedik Tárlat”!

(1999)

ANTOLÓGIA

Szél fúj szívemben
– ez a jó,
ez a szél lángot
lobogtató.

Persze a szél is
sokféle,
orkán is lehet
belőle...

Mi szívben széllel
élünk itt,
szívünkéből kifúj
valamit,

hamut, parazsat,
jól látod!
Fel is kavarja
világod.

melegben-fényben
ülünk békében,

nem úgy, mint régen:
sok kitört ablak,
sűrű alomszag,
részeg katonák,
tépett tapéták,
felszedett padló,
vakolat millió...

Képlékeny élet,
minden múlandó,
bárcsak a Béke
lenne maradandó.

(1999. november 6.)

T
 Ű
 Z
 Z
 O
 M
 Á
 N
 C
 K
 I
 Á
 L
 L
 Í
 T
 Á
 S

Tüzet viszek,
 Nem látjátok,
 ha látnátok,
 oltanátok...

Ne oltsátok,
 ne bántsátok,
 kemencébe
 szorítsátok.

Ott a tűznek
 melege,
 forrósága
 kell ide.

Tűzből-színből
 mit csináltok?
 Ezerféle
 tűzzománcot.

Lehet ékszer,
 lehet bármi,
 a fémek kell
 tisztítani,
 Azután kell
 alapozni.
 Cseppenteni,
 varázsolni,
 olvasztgatni,
 szórogatni,
 drótok közé
 szorítgatni.

Kihűteni,
 szárítgatni
 Ha kihűlt, már
 nézhetitek,
 kezetekbe
 vehetitek.
 Nem forró és
 nem tüzes,
 nem cseppen el,
 nem vizes...
 nem csoda ez,
 nem vitás:

TÜZZOMÁNCKIÁLLÍTÁS

Még haza is
 vihetitek,
 falra is
 feltehetitek,
 ha árát
 megfizetitek.

(1999. január 22., a Magyar Honvédség Művelődési Házában)

ÉNEKKAR

Fehér ingben, fényes szemmel álltok,
elkezditek, csak intésre vártok.
Halkan, hangosan együtt zengitek.
Óh, csak én is ott lehetnék veletek!

Hangotok bújja, mint az orgona,
vagy lágyan sújja, mint a fuvola.
Minden hangszernél szebben zengitek!
Óh, csak én ott lehetnék veletek!

Igaz, nekem is volt már karnagyom:
„Munkás dalkörben” szárnyalt a dalom.
Víg dalunk szólt: „Szállj keletről hozzánk!”
Dunajevszkij új világot hoz ránk...

Hittük, hogy selymet magunknak szövünk,
hittük, hogy mindig fényes lesz szelünk.
És míg énekünk zengett, harsogott,
sápadtak már a bálvány-csillagok.

Szerelmem csillaga is leáldozott,
de felfedeztem egy régi csillagot,
amelynek fénye nem huny ki soha:
Betlehem fölött tűnt föl valaha:

„Dicsőség!” – zengik égben az angyalok,
földön emberek, karok, kórusok.
Ti, „Fiaim, csak énekeljetek!”
Óh, bárcsak ott lehetnék köztetek!

(1992)

ERZSIKE KLUBDÉLUTÁNJA

Régi kincseket gyűjtögettél:
szép, ódon holmit sok-sok év alatt.
A friss, hímzett, faragott mintákat
nézegetve, az idő gyorsan elszaladt.

Diaképeken csodálhattuk,
a kommentárt hozzá te mondtad.
Elevenen ragyogtak a minták
és élénk álltak a régen voltak...

Mosolygós néni, furulyás bácsi,
minden feledve lenne már!?
Szép menyasszony arcán a rózsza,
a mosoly is elhervadt talán.

A zenekart is feloszlatták,
a faragó meghalt, a hímző megbetegedett,
de játszanak még a citerákon tovább,
unokák hordják a hímzett szűröket.

Egy néni festett sok szép képet,
de kezdte kilencven évesen.
Azért még öt évig alkotott,
s ment a halálba győztesen.

Mert győz mindaz, ki a világot
faragja, festi, zenével vidítja,
de győz az is, ki a kincset megőrzi
és az utókort emlékezni tanítja...

(1985)

KÖZLEMÉNY

Köztesként mondom:
van közöm hozzád.
Nem közömbös az,
hogyan nézek rád.

Színházban Te vagy
a közönség,
gyülekezetben,
mint közösség.

Ha sátán kísért,
közömbös vagy,
ne találj békét,
ha nyugtot hagy.

Közönyösséged,
hogyha feloldja,
lelkesedésed
közérdek hajtja,
közvéleménynek
lehetsz motorja.

Köztiszteletben
élheted élted,
közakarattal
érhet dicséret.

Ámde közelben
szomszéd, család,
közöttük élve
köztudomást
vehet a sajtó,
közöl híreket...

Köztudott lesz már,
hogy tetteidet
közérdek hajtja
és így életed
nem lesz közömbös
közösségednek.

Rólad neveznek
középületet!!!

(Köztiszteltben állókhoz, 2005. május 15.)

FARSANG TARKA FARKA NŐNAPON ALAGON

Már januárban kitaláltuk, hogy ha a szerdai klubnapunk Nőnapra esik, akkor ne csak magunkat ünnepeljük, hanem foglalkozzunk mindennel, ami éppen időszerű. Például azt is reméltük, hogyha a Tavasz a sokévi átlagot figyelembe veszi, meg azt, hogy mi mennyire várjuk, még el is jön. Ha már tavasz, akkor télbúcsúztató, meg az életkorunkkal és a télvégi fáradtsággal járó nyűgösségtől szabadulni vágyódás a mottó. Így lett a címe: *A tavasz és a nők köszöntése vitamin csemegékkel...* Mivel a szemlélet és életmódváltásra készek vagyunk, Etká jóga, biocsemege mindig van a programunkban.

Sajnos a tervezéskor még nem tudhattam, hogy a klubnapot megelőzően a térdizületem nem fog „rendeltetésszerűen” működni. Röntgenfelvétel kimutatja, hogy meszesedés okozta szűkület a forgókban. Mire szűkszavú fiam a homlokára mutatva mondta: Csak itt ne szűkülj be!

Ilyen előzmények után, – a jobbulást kívánó telefonálgatások során figyeltünk fel arra, hogy ez a szerda már hamvazószerda, a böjt kezdete. Mentegetődzés: ezért is aktuális a zöldségsaláták fogyasztása. Terike külön telefonált, hogy azért tejfölös pogácsát hozhat, ugye? Bizony ám! Mert annak a receptjét ugyan mindig elkérjük, de nekünk még sosem sikerült olyanra, hogy „majd elrepül!”.

Én inkább forgácsfánk sütés gondolatával foglalkoztam, de a térd-

fájásom lebeszélte róla, így feltámasztott lábbal a fotelban ülve, az ölemben pucoltam-reszeltem a hozzávalókat kedvenc csemegénkhez a sárgarépa, alma, méz és citrom keverékéből. A narancshéj kandírozást kiálltam, a szezámmagos cukorpirítás könnyen ment. Zsuzsa megnyugtatóan, hogy értem jön autóval. Ezt kihasználva sok mindent pakoltam a húzós kocsiba, könyveket, a csemegéken kívül még narancsszínű díszítőket is, hadd legyen minél változatosabb a tombola kínálata.

Törzshelyünk, a Városi Könyvtár szerdánként zárva tart, ilyenkor lehet a mienk a nagy olvasóterem. Terített asztalon gyümölcs- és kávé vár, a harapnivaló mindig összejött, de ma! Olyan „terülj asztalkám” lett hirtelen, mint a mesében. Csak Terike nem jöhetett, de Irénke „légies” pogácsája kárpótolt. Gizike táján színes gyümölcs-gerezdek pompáztak, fogvájóval csipegethettük. Volt keksz-golyó és almás kalács, Ibolya elküldte a szezámmagos ízesítésű vaját, rozsenyér-falatkákra kente Kati. Még a kívánt csöröge is megérkezett a telepátia segítségével, az erdei gyümölcs-tea mellé.

Megszavaztuk, hogy az összegyűlt adományokat és a tombolából befolyt összeget a tavaly nyáron jégkárt szenvedett Börzsönyi Természeti védelmi Diáktábor segítségére ajánljuk. Három klubtagunk kapott a Béres-csepp-küldeményből, köszönjük.

Mikor méltattam a Nap-jelentőségét, bemutattam arasznyi, csúf Kiszababámat, de rögtön közöltem, hogy Őt idebent nem lehet sem patakba dobni, sem eltűzelni, – különben is, kell még jövőre! – talán úgy szabadulhatunk meg tőle, hogy a hátam mögé dobom „senki földjére”. Olyan hirtelen lendítettem, Kiszé olyan hitelesen röpült el, hogy a velem szemben ülők is behúzták a nyakukat. Kiszé nagyot koppant, elterült, bizonyítván a Tél-halálát...

Ismerttettem a BIO-naptár-márciusra-hasznos-tanácsait, majd a kalendárium-jeles-napjait. Közben folyt a csemegék-kóstolgatása és tombolajegyek-vásárlása.

A tárgynyermények között könyv és édesség, ropi és cserépkancsó, de porcelán-váza is volt. Kertészkedők-vágya volt a mutatós díszítő-elnyerése, volt nevetés, ha lakótelepen élőknek jutott. Persze, közös hozzájárulással könyvre cserélhette. Földjének hagyunk egy óriási, cifrán becsomagolt dobozt, amelyről sejtettük, hogy egy gyufásdoboznyi ajándék lesz benne. Éva nyerte. „Cikiztük”, míg bontotta,

hogy majd csak a hatodik doboz mélyén talál ajándékot, de NEM! Gyönyörű, selyemmel bevont díszpárnát rejtett a belseje. Mellé képeslapot tett a jó szándékú készítő: „Szép álmokat!” felirattal. Sikerült 3/4 4-kor zárni, indulni. Gyorsan csomagoltuk a maradékot, hogy aki ma böjtölt, holnap süteményt reggelizhessen. Aki nem számított rá, tele szatyor ajándékkal mehetett haza.

De előbb meghallgatni Dávid Ibolya igazságügyi miniszter asszonyt, akit a városunk értelmisége hívott meg vendégelőadóként.

REGGELI TELEFONHÍVÁS

Nehezen virrad. A szürkéségből lassan és kedvetlenül tápászkodik a reggel. A lámpa fényénél kell készülnöm a napi feladatokra. Micsoda nap vár rám! Órára beosztott elintéznivalók. Jó, hogy itthon és a közelben. Sok energia megmarad, ha nem kell utazással, ölődéssel elvesztegetni.

Megszólal a telefon. Csörgése, bár mindig ugyanaz, de most mégis más, vidám fényt gyújt a szürke reggelbe. Felveszem a kagylót és biztató „Jó reggelt”-tel köszöntöm azt, aki keresi velem a kapcsolatot. Ismeretlen hang kérdezi, hogy én vagyok-e? Bemutatkozik, de csak azt fogom fel, hogy csicsereg-csicsereg messziről, valamelyik Balaton-parti városból, Füredről, Földváról? – Nem tudom megjegyezni, csak azon töprengek, ki lehet az a Károlyi Laci bácsi, aki ezt a kedves, – biztosan fiatal – teremtetést hozzám közvetítette?! – Hát persze! A bácsi, meg a Laci zavart meg, mert én Gróf Úrnak, Lászlónak ismerem. Mire így „helyre teszem” gondolataimat, már a hívás célját ismerteti a csicsergő hang. Hogy ő verseket ír és nem tudja, ki foglalkozna vele, ezért bízta őt Laci bácsi énrám. Húha! Új feladat! Már mondom is, hogy az Amatőr Költők tábora tagjaként szívesen olvasom, továbbítom verseit. Sőt, mivel messze él Pesttől, egy vásárnap délelőtti találkozási lehetőséget ajánlok, közel a Keleti-pályaudvarhoz, a Nefelejcs utcában.

Örül, egy terccel magasabban csilingel a hangja, köszöni és megtiszteltetésnek veszi, hogy vállalom. De hisz nekem megtiszteltetés: *„Mert én csak 73 éves vagyok és Mária néninek hívnak és csak küldje nagy*

borítékban, hadd olvassam, továbbítsam az Értőknek” – mondom.

Leteszem a kagylót, a csendben szívemben-agyamban csilingel a hangja, mint a régi szatócsboltba betérő vásárló ajtónyitására a jelzőharang. Én pedig még-még itt vagyok, állok elébe és adom, amit csak tudok, hiszen én is úgy kaptam.

Hála Istennek, hogy új reggel új feladattal indulhatok.

Hála Istennek, hogy ma is felvirradt! – rám is.

(1999. október 21.)

Lelkendező levelemnek helyrebillentő poénja az, hogy Papkeszin él egy költői lelkületű műpártoló, akit Károlyi Lászlónak hívnak. Ő küldte címem és telefonszámom Varga Krisztinának, akinek verseit már a „nagy boríték”-ból kivettem, olvastam, átadtam Móra Magda példájára, „hogya tovább küdjem”!

MÚLNAK AZ ÉVEK

ZÁTONYOK

Nagyon szeretnék egyszerre, röviden, nagyon sokféle élményről, emlékről írni. Talán legfőképp a betegségemről, mert szükségem van arra, hogy nyomon kövessem az Idő félelmetes mélységéből, - tengerből szirt-, zátony- vagy szigetként – előbukkanó feledhetetlen maradványokat. Zátonyoknak képzelem a betegséget, szereteteink halálát, mert tapasztalatom szerint sokunk ezeken a zátonyokon fennakadva valódi hajótörést, katasztrófát él át. Ha el is evickél egy szál deszkába kapaszkodva a partra, már nem mer újabb hajót készíteni, még kevésbé idegen hajóra felszállni, hogy nyílt vízre evezzen, mert fél a vihartól, nem vállal kockázatot. Pedig hajózni szükséges, minden nehézség árán is, ha előttem az Élet Tengere. Nem tagadhatom le, hogy volt, mikor féltem, még a szárazföldön is. Húzott a mélység, ha a hídról lenéztem, ijesztett a hullámozó víz felszínét megtörő sima folt: ilyen békés képet mutat a mélybe lerántó örvény.

Bátor, jó úszó voltam, tudtam, hogy örvényből is van szabadulás, ha a tölcsér spirálja elenged, a mélyből felrúghatja magát az ember. Jó, hogy az ősi recept kipróbálására nem került sor, nem ragadtam el az örvény, a szenvedélybetegség. Annál többször akadtam fönn zátonyon, de a következő dagály megemelte hajómat, kijavíthattam a léket, mehettem tovább. Jó műszereim nem hagytak cserben. Zsinórmértékem, Örök Napom, Betlehemi Csillagom mindig mutatta az egyenes utat. Hitem, akaraterőm, családi otthonom szerényen is derűs, rendezett körülménye erős fundamentum lehetett...

AKTUÁLIS

Mint ősszel a levelek a fákról,
úgy szállnak leveleim szerte, a szobámból.
De jó nekem! – csak írok, címezek
és küldöm-küldöm a sok levelet.
Mint pók a hálója szélén figyel,
úgy vagyok én a levelekkel.
Postaládámnál reggel lesben állok,
kapok-e levelet, (vagy csak majd telefonáltok?)

Könnyű nekem, mert vígan írhatom,
Hogy a verseket – szinte – naponta „kapom”.
Örülök minden sornak, amit leírok,
s ha vidám vagy komoly gondolatot
ingyen, kegyelmi ajándékként kapok,
persze, hogy mindent ingyen tovább adok!
– de azért, ugye választ várhatok?

(Dunakeszi, 2001. szeptember 23.)

MAGÁNYBAN

Magányban,
– tudjátok –
nem vagyok
egyedül.

A lelkem
a reggel
csendjébe
menekül.

Napközben,
ha postám
kibontom,
olvasom,

a lelkem
végigjár:
hozzátok
eloson.

Sok jó hír,
dicséret
egekig
magasztal.

De jó, hogy
elteltem
az égi
malaszttal!

Mert lelkem
már reggel
igéhez
menekül,

ezért, ha
nem írtok,
akkor sem,
sohasem
búsulok
egyedül!

(2004. november 8.)

KÉRÉS AZ ÉLŐKHÖZ

Csak amíg itt vagyok,
míg köztetek járok,
hozzatok vázámba
egy-egy szál virágot.

Csak amíg itt vagyok,
beszélhetek veled,
láthatom mosolyod,
várom leveledet.

Csak amíg itt vagyok
melletted az úton,
vigyázz rám! Figyelj rám!
– Más dolgod van, tudom –

De csak míg itt vagyok
tudod ezt megtenni.
Ne csak temetéskor
kezdj velem törődni...

(1996)

PÉLDA A GYÓGYULÁSOMAT KÉRŐ IMÁDSÁG EREDMÉNYÉRŐL

Most sok-sok évet kell, hogy átíveljen az emlékezetem, hogy a legnagyobb csodát felidézzem.

Mivel beteges, vézna kisgyerek voltam, éreztem, – de máig is tudom, – hogy anyám imádsága segített felerősödésemben. Erre egy példa: Öt-hat éves koromban, mikor még nem voltak radikális hatású antibiotikumok, csak a természetes beavatkozás segített. Ezért a rendszeresen begyulladó fületem, vagyis a dobhártyát fel kellett szúrni a tisztulás, gyógyulás érdekében. Végül is ötször az egyik, hétszer a másik fülemmel történt ez a tortúra, amit kisgyerekként nehezen viseltem el. Egyszer a karácsonyi készülődés közben is megéreztem, hogy gyanúsán hasogat a fülem. Ám nem szóltam róla, ne-hogy nyafogással rontsam el a bensőséges ünnep hangulatát. Persze, arra nem gondoltam, hogy a bajt láz is szokta jelezni. Mire aléltan, forró testtel ágyba tettek, a szüleim a hőmérőt látva csak egymásra néztek és apa személyesen indult a hűsége doktor bácsiért, aki a karácsonyi vacsoráját félbehagyva nálunk termett, hogy a szokásos beavatkozást elvégezze. A félrehúzódo felnőttek suttogásából fél füllel is meghallottam, hogy *„Itt már csak az ima segít, hogy az agyára ne húzódjon!”* Aztán felém fordult és alaposan leteremtett, hogy miért

titkoltam a fájdalmat, mert ha két nappal előbb szólok, már múlna is a bajom... „*Akkor már nem is jön a JÉZUSKA, ha ilyen rossz voltam?*” Fakadtam sírva. Anyám vigasztalt, hogy most csak aludjak és bízzak a Jézuskában, Aki meg fog gyógyítani. Elalvás előtt kiságyamból a félig nyitott ajtón a hálósobájukba láttam. Ezt a képet soha nem felejttem el. Szüleim ágya fölött a Jézus a Getsemáné kertben című festmény függött. Anyám az ágyuk mellett térdel és sírva hajtja fejét az összekulcsolt kezére... Reggelre jobban lettem és a sok ajándék és a feldíszített karácsonyfa mellett köszöntük meg imádságban a ma született Kisjézusnak, hogy a sok szép ajándék mellé gyógyulást is hozott. Ez volt anyám értem szóló imádsága.

ANYÁMNAK 1898–1983

Sírköved előtt állok, jó Anyám.
Ma születél meg, épp kilencven éve...
Hatvankét évem útja vezet Hozzád:
előttem itt leng drága lányod képe.

Születél ekkor – meghaltál akkor.
Két évszám közt csak egy kötőjelet
jelentene ma az utókornak,
számunkra gazdag, drága életed?

Ettől – eddig éltél, valóban.
De én – Tebenned – kilenc hónapot!
Velem, nekem, értem élted élted,
nem érzem, hogy CSAK kötőjel vagyok.

Háborúk, inség, gond, baj, betegség
közt apró öröm, hogy jól tanulok,
fölöttem álltál, jóra bízattál,
erőtlenségem mennyi erőt adott!

„A korpa közé el ne keveredjél!
– és tiszta lábbal sárba ne merülj!
Tudd, hogy eső után mindig kisüt a nap,
a sok, apró kis csodának örülj!”

Megtettem, Anyám! Szót fogadtam, látod.
Családod kitölti már a kötőjelet.
Nem zárják le az életed a számok:
minket szivárványhídon ÉG felé vezet...

MÄRYNEK SZERETETTEL...

Hogyne emlékeznék Anyácskádra, Märy
Oly vidám volt 80-al is, – ész azt fel sem éri!

Szeme tiszta kékje ragyogott felénk
Sok szenvedésének nyomát sem éreznék.

Arca oly piros volt, mint az alma
Emlékezünk Rá, - - - fejet hajtva.

A tiszta szem sugára lelkét tükrözé
Akárcsak Anyám is, – élte a becsületé.

Gond, baj, bánat ő lelkük nyomaszták,
Hogy gyermekük ne tudja, inkább elhallgatták...

Szerettek bennünket, jó lányaikat,
Áldja meg az Isten haló poraikat.

Dunakeszi, 1988. június 20. Pfandler Károlyné, Margit

Visszatekintve látom, hogy eljött az idő, mikor már magamért kellett imádkoznom. Akkor hét éves, második elemista voltam és kertes házban, Rákosszentmihályon laktunk. Vékonyka, gyenge bokám erősítésére magas szárú cipőt és korcsolyázást ajánlott a doktor bácsi.

Kaptam is egy gyönyörű, barna, magas szárú fűzős cipőt. Vastag talpa elviseli a rákulcsolt korcsolya súlyát és fölötte ingadozó-bicsakló boka rángatását is – ajánlották a felnőttek. Mégsem tudtam örülni neki. Lázadásom oka az, hogy lábamnál két számmal nagyobb volt, hogy a jégzokni beleférjen, meg hogy jövőre is jó legyen ez a szép és erős cipő. Utáltam a sok lyukat, meg a hosszan tartó fűzőgetést. És hogy erős? Na, majd én kipróbálom! Találtam egy előző ablaktörésből maradt szép sárga, vastag üvegdarabot, azzal vallattam, nem az erős talpát, hanem a puha felső részét. Szét is nyílt a karcolás nyomán a bőr, rám vigyorgott a fehér vászonbélés. Szaladtam levetni, mélyen bedugni az ágy alá. Persze másnap, mikor édesapám a tisztítás érdekében előkotorta, megkezdődött a vallatás. Hogy történt, mitől járt így ez a szép, új, drága cipő? Könnyemet nyeldesve tagadtam tettemet, ráfogtam kerítésdrótra, utcai kavicsra. Úgy tettek, mintha elhinnék és elvitte apám a suszter bácsihoz „bestoppoltatni”. Másnap reggel ért a nagy szegény. A reggeli imát, a „*Jóistenem, felébredtem*”-et édesanyámmal együtt mondtam mindig a négy kezünket összekulcsolva. Most, a kezemet biztonságosra szorítva megkívánta anyám, hogy ezentúl egy hétig tegyem az ima után a kérést, segítsen a Jézuska arra, hogy többé ne kelljen hazudnom, se a szüleimnek, se másnak...

Többé ne? Micsoda fogadalomnak beillő, életre szóló! Életem folyamán hányszor megszegtem. Hányszor kerestem mentséget a „kegyes hazugság” kiskapuján átsurranva. Ám, ha ettől nem is mentettek meg a körülmények (vagy a gyávaságom), legalább fogadalmat nem tettem.

FÖL ÉS LE

Fölfelé nőni jó volt.
Apám térdéig értem,
hogy a világot lássam,
vállára is felültem.

Magas, szoborszép anyám
válláig is felnőttem,
csodaszép pillantása
jól átívelt fölöttem.

Majd egyszer észrevettem,
nála magasabb lettem.
Én már nem nőttem, mégis
feje fölött átnéztem.

Kiábrándultam akkor.
Rá ezután föl hogy nézek?!
Sután fölé hajoltam,
ne tudja meg, mit érzek...

„Aztán lefelé nővünk!”
Ezt most már tanulgatom.
Hogy ez öregség jele,
magamon tapasztalom.

(2000. november)

MARICÁMHOZ

Másnak születnél, mint a többiek...
Megváltoztatni már nem lehetett,

Vádoltam az Istent, orvost és világot:
„Mire is szültem én ezt az apróságot?”

Orvos fejet csóvál, Isten mélyen hallgat.
Vége nincs minálunk panasznak, sóhajnak.

Évek teltek úgy el reménykedve, várva:
„Majd csak megerősödsz!” – későn álltál lábra.

„Hogy neveljem másét, ha az enyém „Ilyen”?
Orvoshoz? Kórházba? Merre-meddig vigyem?”

Ezernyi levél közt kettő sem egyforma,
aki jobban bírja, annak több a gondja.

Beláttam, hogy nekem TE lettél a gondom:
Könnyebb lesz a teher, ha Jézussal hordom...

Valaki azt mondta: Jó helyre születted.
Boldog embert szültem, nekem TE kellettél.

Boldog ember voltál? Ki tudhatja már ma?...
Sokat mosolyogtál, szeretetre várva.

Ártatlan kis szíved meleget sugárzott,
tele-énekelted az egész világot.

Nagyon ritkán sírtál, jó nagyokat ettél,
mindig simogattál, sohasem ütöttél.

Erőszaktól féltél, zajtól, némaságtól.
„Meséjj, Mami!” – kérted – „Lepkéről, virágról”.

Sokat szaladgáltál. Kifulladásig hányszor:
„Rosszul hallok!” – mondtad – féltél a haláltól.

„Élt 28 évet” – írtuk a fejfádra...

De jó, hogy eljöttél erre a Világra!

DRÁGA MÁRIA NÉNI!

Csodálatos leveledet, lenyűgöző és könnyet fakasztó versedet megkaptam. Hálásan köszönöm őket. Mária néni! Nem gondoltál rá, hogy verseidet össze kellene gyűjtened és kiadatnod? Ezt nagyon komolyan írom. Olyan szépek, meleg hangulatúak, emberhez szólóak, hogy ezt közkinccsé kellene tenni. Tudom, hogy személyes élmények sugallják versed sorait és az igazán az ember magánügye, de én biztosan tudom, sokak lelhetnek soraidban megnyugvást, szépet, pihentetőt. Talán zenei közelségem adja, hogy valószínű érzékenyebb, romantikusabb vagyok az átlagos embernél, de bizony nem is egyszer olvastam el csodálatos versedet Maricádhoz.

SZÁRNYSZEGETTEN

Villámcsapás volt – vagy csak nyílvessző?
Okát már nem is keresem.
Csak érzem, hogy most összetörve
fekszem a földön, véresen.

Vonszolom magam undok porban.
Fényes tollamra sáros vér tapad:
„Vegyétek észre, vegyétek kézbe
a szárnyaszegett madarat!”

Tömör kék égben vitorláztam,
dajkált a szellő, ragyogott a nap,
hegycsúcsok fölött is cikáztam
és sajnáltam a lent maradtakat...

Most én vagyok lent, összetörve.
Nem látok mást, csak talpakat,
csizmáknak, túsarkaknak nyögdcisélek:
„Ne bántsátok a sebzett madarat!”

Csak lépnek, taposnak, rohannak.
Szemembe fröccsentik a sarat.
Az árokparton ki is venne észre
egy égből pottyant, véres madarat?!

Csak aki lassan jár és ráér,
csak aki neszekre is figyel,
csak aki volt már összetörve,
lelkem madarát csak az veheti fel.

(1990)

CERUZAELEM

„Bizony, javamra vált a nagy keserűség!”

Megállt az óráм,
– este nyolckor éppen,
én meg feküdtem
bénán, betegségben.

Két hétig tűrtem,
aztán izgatott
az, hogy az óráм
nyolcat mutatott.

Én nem mehettem,
másokat kértem:
„Csak egy elemet
hozzatok nékem!”

Elfelejtették.
Mást nem izgatott
az, hogy az óráм
nyolcat mutatott.

Végre gyógyultam,
boltba indultam,
azt az elemet
hazahozhattam.

Jár már az óráim
szépen, pontosan,
– én meg tanulom
tőle boldogan,

hogya mit is kérjek
naponta, Uram!
Tőled a Lelket,
– hisz hatalmad van!

Csak egy kis erőt,
pici áramot,
annyit, amivel
órát mozgatok.

Ne is lássanak,
– hisz a Mutató a jel:
HÉ! Ember! Ébredj!
Az IDŐ közel!

ÉLEDŐ TŰCSÖK

Soká sínylődtem sötétlyukban,
az új tavaszt is átaludtam.
A vadgesztenye bolyhos ága
közben átváltott szép virágra:
Cirip-cirip

Míg fulladoztam ott a mélyben,
zsibbadt álomban ráeszméltem,
hogy új tavasz jött el nélkülem,
amit érzékel szemem, fülem:
Cirip-cirip

Törött vállamat nekidöntve
kapaszkodtam vissza a földre
a fű közé, hol süt a nap,
gyöngyvirág illat hívogat:
Cirip-cirip

S amíg zenélek itt a fényben,
VALAKI rábólint fölöttem:
„Hálás-víg dalod, kis Barátom,
énekelheted még a nyáron!”
Cirip-cirip

„Ha el is múlt egy új tavasz,
eljön a nyár és új vigasz,
hogy derűs ősz is várhat még rád,
addig is szívből szóljon nótád:
Cirip-cirip...”

(1994)

GUBÓ

Sok ezer éjszakám,
– eggyel több nappalom...
Milyen lehetőség!
– Micsoda alkalom!
Mily sokat aludtam,
– vagy ébren álmodtam?!
Sokat megélhettem,
– sokat mulasztottam.

Közben ezer szállal
rögzítettem magam
biztonságosnak vélt
új kapcsolatokban...
Szőttem és forogtam
egyre lázasabban,
éreztem, hogy még egy
nagy feladatom van.
Most szűkül a gubó,
peregnek a percek:
magam szötte szálak
körém tekeredtek.
Selyemfal vesz körül,
lassan sötétedik,
hernyócska-életem
bábbá merevedik.
De ott a sötétben
érik majd a csoda:
Pillangóvá válok,
– nem leszek rab soha!

(1997)

Flavin 7

„*Flavin 7! – ne felejtse! – Dehogy, hiszen a vörösbornak is alkotó-eleme!*” – szólt utánam, miközben leszálltam. Hazafelé bandukolva elgondolkodtam a végtelennek tűnő létfontosságú találkozásokról. Mert az is ilyen volt. Idegen nő szaladt a busz után, elérte és há-lálkodva szerencséjén, – hogy nem kell a sötétben fél órát várni a következőre – a mellettem lévő üres helyre huppant le. Szegeden lakik, de Budaörsön és Dunakeszin is élnek családjának tagjai, ezért állandóan úton van. Szó-szót követett „közlekedésről, közbiztonság-ról” és hogy miért kell felnőtt lányának felnőtt gyermekeihez járni, háztartást vezetni. Lánya erőtlen, depressziós, második mell-ampu-táció után kilátástalan helyzetben, fél az áttétől és a további szen-

vedéstől. Ekkor már közeledtem a leszállóhelyhez, annyit mondtam, hogy én is rákosnak nyilvánítottan kezdtem a Flavin 7-et, ami 4 hónapos kúra után úgy felerősített, hogy két hetes törökországi túrára jelentkeztem, azt 75 éves létemre a többi jóval fiatalabb utastárssal a fáradtság legkisebb nyoma nélkül teljesítettem.

Érdekes, hogy ma már másodszor bizonyítom a Flavin 7 életmentő hatását. Délután BIO boltba nyitottam be Kisvirágú füzike teaért, mert M.T. hólyagrák ellen javasolta, azóta érzem jó, gyógyító hatását. A boltvezető csodálkozott, ő még ezt csak a prosztata betegség estében tapasztalta. Nekem viszont a Flavin 7-et ajánlja. Örömmel mondhattam, hogy 4 hónapos kúra után a 3 évvel ezelőtti aktivitást tapasztalom.

Visszagondolva kétségbeejtő helyzetemre, írhatom, hogy az orvosok azonnali műtétet javasoltak. Ebbe a tortúrába és az azutáni életmódváltozásba nem egyeztem bele és hazafelé jövet első utam a BIO boltot vezető barátnőmhöz irányítottam. Ő a Flavin 7-et vette le a polcról, mint a Zeg. Onk. kikísérletezett antioxidáns készítményét: „De drága!” – hátha az egészség ára? – És a műtét és a kórház nem lenne az? Elkezdtem. 4 hónap alatt – bioenergia kezelésre is rendszeresen jártam hetenként – visszanyertem régi tettekésségemet, kedélyállapotomat, szervezek, utazok, fellepek és verseket írok-kiadok. „Annak ellenére”, hogy augusztusban múltam 75 éves, a megjelenésem – a rólam alkotott nézet szerint – hatvanasnak mutat. Le-tagadhatok 15 évet? – Dehogy! Boldogan hirdetem, hogy mindenkinek kívánom, így nézzen ki és így érezze magát 75 éves korában.

A vendégszeretetről el ne feledkezzetek, mert ez által némelyek tudtukon kívül angyalokat vendégelnek meg. Zsid. 13,2

ANGYALOK PEDIG VANNAK...

Négy zárt ajtó mögött élek,
ritkán fogadok vendéget.
Így nem sokszor tapasztalom,
hogy a terített asztalom,
vagy a frissen vetett ágyam
angyal-vendégnek szolgálhat.

Annál többször úton vagyok,
menet közben tapasztalom,
hogyha átadják a helyet,
leszálláskor segítenek,
boltban visszamosolyognak,
aktáimmal nem packáznak,
fájós lábbal autón visznek,
szeretettel körülvesznek,
nem hitetnek hazugsággal,
jóért nem fizetnek rosszal:

Nem hiába imádkoztam,
Angyalokkal találkoztam...

(2000. április 9.)

Angyali üzenet:

Az őrangyalod a társad, együtt mentek MINDENHOVÁ.

Terry Lynn Taylor

ÚJRAKEZDÉS 60 ÉVESEN

Már 60 éve tapasztalom az atyai gondoskodásnak azt az énekversben is kifejezett lényegét, hogy: „*Meg-megújul minden reggel az Ő nagy irgalma!*”

Ha csak az utóbbi 20 évre gondolok: milyen nehéz volt anyám, férjem, gyermekem eltemetése után egyedül maradva új életet kezdeni! Milyen furcsa volt ötévi nyugdíjas lazítás után visszatérni volt munkahelyemre – életmód, életritmus változtatása árán. Milyen jó volt újra tapasztalni a gyerekek rajongását, a kollégák szeretetét. Azután új feladatot vállaltam utazó és környezetvédőként, 62 évesen kilenc hónapos idegenvezetői képzésben vettem részt a váltás érdekében. Közben 20 év alatt folyamatosan hatott rám a misszió fontosságának a tudata: Lepra Misszióban segítettem, majd újdonságként bele-

merültem a hanghullámokba is, a Rádiómisszió keresztül. Kaptam ihletet új versek írására, kaptam kérést, készíttetés új könyv kiadására (1989-ben, 1992-ben és 2000-ben). Közben az új élményeimről rádióriport készült, erről magnókazetták százai keltek el.

A megújulás lehetőségeit rejtették magukban a meghívások is, amikor új közönségnek új környezetben újra elmondhattam „csak” azt, hogy: „*Itt vagyok, itt a lámpám, telve olajjal!*” Új feladat volt eleget tenni egy újabb felkérésnek, amikor a gyógyulásért folytatott imádság jelentőségéről írtam.

Születésnapomon írtam, hogy: „... *alig várom a holnapot, mert mindig újat hoz nekem, így telik el az életem.*”

A 100. énekünk 8. versét hadd idézzem végül:

*Új reggel és új kegyelem
Új erőt Tőled kérek.
Új napom, egész életem
Hadd legyen hálaének!*

ILYEN AZ ÉLET

BÁJOLÓ

Azt akarom, hogy az enyém légy.
Enyém légy tettben, gondolatban.
Az alany én akarok lenni minden
Gondolt vagy mondott mondatodban.

Én legyek számodra a kezdet:
Viharos-lángos nekirohanás,
Legyek utolsó, szelíd sóhajtásod,
Ha jön a deres, könnyes elmúlás...

Válhassak véreddé erédben.
Dübörgő, vörös folyamom.
Éltessen, hajtson, szétáradjon
Minden sejtédben, mert így akarom.

Lehetnék szelíd, kékes árnyék
Tündöklő szemed íriszén,
De mégis, talán az a legjobb,
Ha magam vagyok melletted én.

Én leszek melletted, míg élek,
Rabszolgád, még ha nem is akarom,
Akarni sem tudok már, látod,
A szerelem ilyen hatalom.

(1949)

HOGYAN IS VOLT?...

Azt mondtad: „Szeretlek!”

- megcsaltál.

Azt mondtad: „Hű leszek!”

- elhagytál.

Mikor hívtalak

nem jöttél,

mikor tálaltam

nem ettél.

Mikor azt mondtad:

„Jaj, én meghalok!”

– teljesítetted.

Én meg itt vagyok.

Formállak, most már

jóra, szépre,

tüzet is álló

zománcképre.

Varázs-parázsba

olvasztgatlak,

fénylő-fehérre

megizzítlak.

Hogy összeraktam, kiégettem,

most végre látom, kit szerettem...

(1985)

EMLÉK

A szárnyas ajtónkat
két karral kitárta.
Ott megállt vidáman
„Jó reggelt!” – kiáltva.

Az inge patyolat,
arca napbarnított,
karjait kitárva
vidáman mosolygott.

Szép karcsú derekán
a bőrövek csatja,
nyúlánk lába szárán
porcelán-nadrágja.

Csupa tűz és ritmus,
épp olyan, mint régen.
Úgy érkezett haza,
ahogy megismertem.

Kár, hogy csak álom volt,
tűnődve ébredtem:
épp ma négy hónapja,
hogy őt eltemettem...

(1984)

MERENGÉS

Most már mindegy,
hogy árny takarja,
felejtés fedi képedet.
Most már mindegy,
hogy kit szeretted,
a legjobban tán engemet?!

Most már mindegy,
hogy éjszakákat
töltöttem kétségek közt várva.
Most már mindegy,
hogy hányszor maradt
mellettem hideg a párna.

Most már mindegy,
hogy eddig hogy volt,
de harminc évéd bízta rám.
És nem mindegy,
hogy abban bízom,
szerelmes szívvel vársz reám!

(1999)

ILYEN AZ ÉLET

A búzaszem a földben
el kell, hogy vesszen,
jövő tavaszra érett,
új kalászt teremjen.

A fa csak lombját
veszti deres őszben,
de gyümölcse szunnyad
már ott a rügyekben.

Ember és állat
mindig tovább ad
a gyerekének
valami többet,
hogy ez az Élet
ne szakadjon meg.

Pusztulás árán
terem új élet?
De, aki ember,
sokáig élhet,
mindent remélhet...

Piciny halottam
emlékére bennem
új élet terem,
– lesz még gyermekem!

Minden Szent Atyja!
Téged dicsérlek!
Halottak Napján –
itt az új élet!
– Fiam született!

1993. november 2.
Ez a csoda 37 éve történt.

**Könyvem terjedése során 2000-ben Ancitól kaptam a köszönő-
köszöntő levelet:**

Drága Mária!

„...elküldöm lelkemet meleg kézfogásra, forró ölelésre” szépségbe
öltöztetett nemes gondolataid gazdag csokraért. Olyan érzést váltot-
tak ki belőlem verseid, mint amikor tél végén, hidegben megpillan-
tom a sáros földből előbukkanó hibátlan fehérbe öltözött első kedves
hóvirágot – boldoggá tettek. Emlékszel a virágot lépő lány meséjére?
Ahol elment, ott lába nyomán virág nőtt, és aki ezt látta, örült.
Így lesz mindenkivel, akinek kezébe kerül új versesköteted.
Szép karácsonyi ajándékot adtál, köszönöm, köszönöm! Szívből kívá-
nom, hogy míg élsz, ne apadjon ki szívedből a versek tiszta forrása!
Nagy szeretettel csókollak, lélekben testvéred:

2000. december 8.

Anci

Tudom, vállalom, hogy „A mesében élek”. Csak az nem tudatos, hogyha hat év múlva előbukkan a mélyből egy hasonlat és azt így fogalmazom meg:

MAGAMNAK

2006 – elé...

Amerre én járok,
rózsát lép a lábam.
Jaj, csak sose járnék
sivatagban, sárban.

Virágot nyit szemem,
amerre csak nézek.
Jaj, csak sose látnék
nyomort, szegénységet.

Tele a két markom
szeretet gyöngyével,
jaj, bár megoszthatnám
minden szenvedővel!

Hátamon a világ
szennyeje egy zsákban,
bárcsak letehetném
Isten kapujában,

– ha addig elvinne
rózsát lépő lábam...

(2006. Újévre)

PARTNEREKHEZ

A Nagy Játszmában
a szerva nálam.
Új labdát kapok
és adogatok.

Figyel az Edző,
a Nagy Rendező.
figyel a Bíró,
az Ítélező.

Te mért nem figyelsz,
Játékosársam?!
Vedd már észre, hogy
a szerva nálam.

Ha füle mellett
zúg el a labda,
réveteg partner
azt el nem kapja.

Ha résen állsz és
visszadobod,
új lendülettel
visszakapod.

Szimultán játék,
nem egy partnerrel,
sokan kidőltek,
nem bírtak velem.

Mert nem teniszhez
készült a pálya.
Rögös, buktatós,
csak néhány bírja...

Hetvenöt évem
hosszú menet.
Fogadd a labdát,
partner leszek!

Amíg csak ésszel,
szívvel bírom,
Edzőm, mennyei
tanácsadóm
szavát figyelve
lendül karom,
mozdul lábam.
– Micsoda csoda! –
A szerva nálam!

(2003. január 14.)

KEDVES KISPAJTÁS!

Mire levelemet megkapod, túl leszel a nyári utazásokon, befőzéseken, unokázáson és – remélem – a jövő-menő frontok okozta kellemtelenségeken is.

Az én programom rendhagyó volt, mert ugyan tarkították utazások, de az nem volt nyaralással felérő. Lekvárt nem főztem, csak felfrissítettem a régiékből a ringlófám termésével. Unokáimra már nem nekem kell vigyáznom, de az őrangyaluknak annál több dolgot adnak... Mert Norbi 18 évesen teke bajnokságokon, Mónika 26 évesen a kozmetikai szalonjában jeleskedik. Hétvégéken a diszkózás, bulizás, kirándulások nem igénylik az én „gardírozásomat”.

Tehát, mivel „*mindenkinek annyi dolga van, amennyit magának kitalál*”, nekem az írás volt a dolgom éjjel-nappal, menet közben is. Közben ünnepségeken, évfordulókon, születés- és névnapokon vettem részt, lehetőleg a témához kapcsolódó versekkel. Részt vettem egy pályázaton, amit a Püspöki Hivatal írt ki. 35 oldalas lett, azt is versekkel tűzdeltem, de csak régebben írottakkal. Kemény koncent-

rálást igényelt volna, hogy méltó módon megfogalmazzam. Csak-hogy enni kell, menni kell, venni kell, így hát elhúzódtott vagy hat hétre, épp az augusztus 31-i határidőre tudtam beadni. Most, hogy verssel zártam le a reményteljes feladatot, Nektek írok, hogy ne maradjon itt üres papír.

Mellékelem a Szivárványról írott versem.

Lássátok, hogy égre-földre, magamra gondolva mit sikerült megfogalmazni. Hogy közben Rátok is gondolkodok, azt igazolja a posta, bármilyen lassan és drágán járjon is!

Nagyon kérek, hogy néhány sorban válaszolj és írd magadról, hogyha tartani szeretnéd a kapcsolatot! Addig is szeretettel csókol:

Maya

SZIVÁRVÁNY

Szivárvány volt a
szerződés pecsétje
bűnös földünknek
újkor hajnalán.

Szivárványra már
nem figyelünk régen,
nem nézünk fel az
égre sem talán.

A Szivárványhíd
mégis újra épül
és tündöklöklik
ma is eső után,

Csak emeld fel a
tekinteted végre,
hogy örülhess a
színek látványán.

Mert szivárványban
tükröződni látod,
hogy mennyi színt rejt
a csodás világ,

hogyha a felhő
hét színre felbontja
a fehérfényű
Napnak sugarát.

(2004. július 15.)

AZ ÉN SZIVÁRVÁNYOM

Eddig titkoltam, most megmutatom:
Szivárvány vezet hosszú utamon.
Sokszor vert vihar, perzselt a hőség,
de megvigasztalt a Gyönyörűség,
hogy bárhogy áztat gonosz jégeső,
azért csak feltűnt hét színével Ő!
Benne Istennek áldó kegyelme,
hogyha a jégkár bármily nagy lenne,
kertem sarkában, egy piciny helyre
lábát Szivárvány oda letette.

Ez volt a pillér, innen indulva,
égen ívelve, mindenén túlra.
Csak erre vártam, menten rászálltam,
az Angyalomhoz rajta utaztam.
A tűzvörös szín, veszélyes zóna,
narancsból váltok a sárga útra.
Napsugár színű, sárga utamon,
annak közepén vár az Angyalom.
Átölel, átvisz a zöld zónába,
szivárványhídon, égi világba.

Égi világnak világoskékje
ragyog szemének szelíd színébe',
Híd pillérein szállunk-lebegünk,
színt-színre váltva el is érkezünk
úgy, mint estébe, sötét lilába,
végső pillérre, a híd aljába.
Színes utazás pár percig tartott,
a szép szivárvány elhalványodott.
Csodás színeit őrzi a lelkem,
megláthatjátok a verseimben...

(2004. augusztus 15.)

KEDVESEIM!

Éppen nyaraló műzsám távollétében Kalevala idézetet fogadjatok el:
„Mostan kedvem kerekedik, elmém azon töprenkedik, hogy ím dalra kéne kelni...” – de azt Ti nem hallanátok, ezért írok géppel, hogy együtt érző szíveteknek egyszerre küldjem az életem hullámvasúton zajló fordulatairól a beszámolót... Mert Levendel Juli csak a tavaszi kartöréssel kapcsolatos viszontagságokra is olyat írt, hogy idézem:
„Leveleid egyik rémületből a másikba lökik az embert – amit Magaddal művelsz, azért a katonaságnál öncsonkítás címén elítélnének. Hát vigyázz! Jó, könnyű mondani.” Na, ezt megkaptam! – Hát, vigyázok, sőt, vigyáznak nálam éberebbek is, amint a következőkben olvashatod.

Mert, mivel az 52. osztálytalálkozón már a gyenge, de gipszmentes kezemmel a poharat, meg a köszöntőt mondva a hangomat is emelni tudtam, jól mulattam. Még, mikor a csoportképhez felálltak az udvaron, én, hogy senkit ne takarjak, eléjük guggoltam, epés megjegyzésük kíséretében: *„Nézzétek, ez még le is tud guggolni!”* – (na, de fel is kell majd egyenesedni, gondoltam én,) de sikerült, amint majd olvashatjátok, más egyéb is!

A június 13. elég rossz napom volt, mert drága főorvosom újabb el-távolítandó dolgot talált: műtét 26-án lehetne. Jó, csak addig hadd ün-

nepeljem magam, mert valami Életmű Díjra terjesztett fel az Országos Nyugdíjas Szövetség. Meg is jelentem családotól, Tamásom autóján vitt a Sportcsarnokba. A második sorba kellett ülnöm, hogy hamar a színpad elé érjek az átvételhez. Az volt a kényszer képzelgése, hogy zavaromban belegabalyodok a mikrofon zsinórjába és ott esem hasra. Megnyugodtam, mert a drótok elfelé kanyarodtak a névsorközlők lába mellett, így biztosítva azt, hogy én talpig selyemben-gyöngyben szépen meg tudjak hajolni a több ezres kül- és belföldi, na meg tíz dunakeszi néző előtt az Európai Idősek I. Baráti Találkozásán. Hát nem Kossuth-díj, kb. hetvenen kaptuk, súlyos bronz plakett pálmalevéllal domborítva és oklevél mellé. Jó alkalom volt, hogy a helyi Kábel TV riportot készítsen velem, és hogy eszembe jusson Képes Géza gúnyolódása: *„Ha az ember megöregszik, mindent megkap, amire nem törekszik. Betegséget, kitüntetést, s viseli majd, mint büntetést...”*

Kialkuđtam, hogy hozzák elöbbre a műtétet, hiszen nekem már 27-én a Báb Fesztiválon kell szerepelnem, mert Mészáros Emökétöl kezdve a japán és német szakemberekig mindenki hiányolni fogja a hangomat, két kezemet. (Persze csak a csoport tagjai igazán, mert hét éve már összeszoktunk!) Nézi a főorvos a friss bronzomat, meditál: *„Hogy nyúljak én egy ilyen értékes emberhez!”* – Jó, akkor küldje a hóhért, annak legalább biztos a keze... Ekkora pimaszság hatására hazaküldött egy vesekövet, 20-án befekvés, 21-én műtét. „Csak” a gerincérvéstelenítés miatt kellett bent maradni, a szövettani eredményt megtudom azután.

Így játszhattunk teljes létszámban a Városligetben, majd egy kamara-terem nézői előtt olyan sikerrel, hogy Szolnokra egész évadra, Pestre egy délutánt betöltő műorra hívtak meg.

Közben, 25-én táborvezetők előkészítője, mert június 30-tól július 6-ig 9-14 éves kiskamaszokkal készülünk Alberti, Irsa melletti üdülőjébe, hitmélyítő konferenciára, a Külmisszió Munkatársainak életével való ismerkedésre. Nagyon hálás lehetek, hogy tapasztaltam a biblia-s családokból érkezett gyerekek tájékozottságát és őszinte „gyermeki” imakapcsolatát a Mennyei Atyával. Persze az elmélkedés közben strandolásra, fagyizásra is jutott idő és az utolsó nap szellemi és játékos fizikai vetélkedőkkel telt, harsány éneküket gitáros csapatvezető kísértte. Onnan hazaérkezve, a kapott lelki ajándékokkal, versekkel készülttem az ugyanebben a témában felnötteknek Piliscsabán rendezen-

dő három napos konferenciára. Ámde! – „*Ember tervez, Isten végez!*” A július 8-án délután végigszáguldo, tornádónak beillő vihar a szemközti kiserdő közepén álló fákat gyufaszálként törte össze, odébb egy ház fél tetejét szórta szét, gerendáit is 50 méterrel dobta odébb. Az én szobám ablakai alatt sorakozó 100 éves erdei fenyőket is, gyökerüket megemelve, döntötte rá a ház pala tetejére. Még gerenda is roppant, az itthon tartózkodók nagy rémületére. DE: én nem voltam itthon, hanem csendesebb részében a városnak, imaórán. Az napi vigasztaló Ige: „*Az Úr anygala őrt áll az istenfélők mellett és megmenti őket!*” Zsolt 34,8. Úgy látszik, mellettem is őrt állt, mert nem az utcán vert le a szél a lábamról, a fa koronája nem a csukott ablakon tört be a szobámba és napról-napra megújuló erőt is kaptam a rengeteg telefon, az áramszünet, a darus tűzoltók fűrésze sívításának elviselésére. A Hivatal sem „packázott”, három konténer és egy teherautó szállította a gallyakat, az ágak, és a törzs egy része itt maradhatott tüzelőnek. Most örülhetek, hogy még lakó vagyok és nem tulajdonos. A kárt a Polgármesteri Hivatal katasztrófára kapott pénzével állítják helyre, ma a tetőjavításpótlást befejezték, hétfőn bontják az állványokat. Nem mondhatom, hogy nyoma sem maradt a vésznek. Ugyanis a súlyosan zuhanó fatörzsek, ágak és a leszórt törmelék-pala az élő bokrokat letördelte, a virágokat nyomtalanul a földbe passzírozta, sajtolta.

DE: amint egy-egy darabkát felszabadítottak, én már ástam, gereblyéztem. Borsót, zöldbabot vetettem, az hamarabb nő, mint a fenyő. Egy védett sarokban a tavaly elhullott magból ezernyi kukacvirág kelt ki, övelük fogom az ablakom alatti pusztaságot benépesíteni, hogy míg majd ősszel élő bokrokat telepíthetünk, szivárványszínekkel képviseljék, hogy az „*Élet él és élni akar*” és a kis dolgokban is felfedezhessük a nagyszerűt. (Verset mellékelek)

Brunszvik-nap lesz 26-án Martonvásáron, oda szeretnék elmenni, addigra talán „*kimosakszom*” a fenyőgyantából, de ha előbb, akkor régi, kedves társakkal találkozhatnék az egész héten tartó hitoktatói tanfolyamon...

Még tavasszal – mit sem sejtve – kértem beutalót Berekfürdőre, az július 30-tól augusztus 5-ig lesz. Majd lebegek az uszoda vizében, hogy ne erőltessem vagy gyullasszam be a strapában kidudorodott visszereimet.

És még egy aktuális vers és sok puszi és üdvözet!

Túrmezei Erzsébet:

MÉGIS–VIRÁG

Tegnap a Táncsics utcán
az úttest kövei között
tekintetem aranyló portulácska
ragyogó színfoltjába ütközött.

A kicsi mag kövek közé került:
mégis! Tapossák lábak, kerekék:
mégis! Csak egy csipetnyi földje van:
mégis! – bontja az aranykelyheket.

S nem kérdezi, kinek szolgál vele.
Mosolyog minden szíromlevele.
Megtűrt lakója szürke, vén köveknek.

Ma eltapossák, holnap újra nyit,
újra kibontja fénylő szirmait.
Kis mégis-virág, csodállak, szeretlek.

Rattkó József:

EMBER, FA

Minden emberben fa lakik,
ágaira fészkel a hit,
s dalol, mint valami madár,
míg lenem üti a halál.

Minden fában lélek lakik,
az emeli az ágait,
és fészket óv, szélnek feszül,
s szenved – már majdnem emberül.

DRÁGÁM!

Elolvastam és beleéltem magam az eseménydús életedbe.
Ez vagy Te! Az örökké mozgó, másnak adó, embereket magad után
vivő igazi Tündér! Én ennek neveztelek volna!
Sziporkáztál akkor is, azon a délutánon. Hallottam Rólad, sajnáltam,
hogy nem lehettem ott!
Tanulni kell Tőled a jó időbeosztást, a másokra való odafigyelést.
Légy és maradj ilyen még nagyon hosszú ideig!
Meleg szeretettel gondolok Rád és üdvözöllek:

Dunakeszi, 1988. január 25.

Gizi

PROFÁN KÖNYÖRGÉS

Tárd ki rám ÉG, nagy kéklő ablakod,
Hadd lássam, hogy süt ragyogó napod!
Kókadtan élek – vaksi kis virág –
Mutasd meg milyen színes a világ.

Mi eddig rám csak árnyékot vetett,
Kergesd el végre sötét felleged!
Egy sugár elég, csak rám találjon!
Nincs a Földön más, aki így várjon.

Kinyújtom felé szívem-lelkemet,
Hogy elkerüljön? – Nem! – Az nem lehet!
Tükör lényemmel visszaragyogok:
Csak tárd ki rám, ÉG, fénylő ablakod!

(1984)

A VERSEK SORSA

KÖLTŐK BÍZTATÁSA

„Kitörni” készülsz? – írj! De csak a lelked legmélyéről, legtömörebb kincseidből add, amit másokkal közölni akarsz.

Gondold el, micsoda buja élet volt a földön millió évekkel ezelőtt! Nőtt, zabált, szaporodott, tépázott, tepert, túlnőtt, felülkerekedett a másikon az állat és a növény... Ma, ha kezedbe veszed, vagy csak rá gondolsz is, a köszén. Ha költő vagy és a legjavát válogatod:

GYÉMÁNT

Kicsiben ugyanez a folyamat zajlik le az emberi életben belül. Mennyi gyötrő élmény szörnyetege, mennyi kín folyondárja, mennyi mocskos gondolat posványa közé, mennyi ideig ülepeik. Harag lávája olvasztja, megbánás könnye hűsíti, fegyelem nyomása alatt lerakódik. Rétegeit szinte látod: pala, érc, de egy-egy szép emlék borostyánba ágyazva, ha kezedbe gurul, gyönyörű!

ÉRDEMES ÉLNI

És találsz köszönetet, és nem sajnálsz eltüzelni, hogy másoknak melegíts vele. Aztán még kőolaj is előbukkan: szinte a „belső égésű motor” szisztémája valósul meg benned, Isten szikrája a Kegyelem, folyton égő, folyton munkálkodó generátorra gyújt és hajt. Generátor magyarul „teremtő, alkotó” – s te részese lehetsz a

TEREMTÉSNEK

Milyen csoda! Egyszemélyes világ! Mikrokozmosz létünk átélése.

Kívánom minden jóakarátú embernek.

(Dunakeszi, 1988. augusztus 6.)

MIRE VALÓ A KÖLTÉSZET?

Arra, hogy az ember egy csapással
visszakerüljön a paradicsomba...

Baudelaire

KÖLTÉSZET NAPJÁN

*A vers, a vers...
érdekel itt még valakit?!*
*A költőt se:
csak hagyja, hogy nőjön,
mint a körme.*

Képes Géza keserű, de őszinte sorai ne botránkoztatassanak meg senkit. Hiszen a költő a világ, - vagyis az emberiség – legátkozottabb lény, ha arra gondolunk, hogy micsoda stresszállapotban, kényszerhelyzetben, nyomorgatás során, éjt nappallá téve muszáj leírnia gondolatait. De a legszerencsésebb is, hiszen ki tudja fejezni, ki meri mondani biztonsága, akár élete árán is ezeket a gondolatokat. Ma róluk, e Janus-arcú félistenekről elmélkedjünk, akik – míg élnek – esendő, rongyos, éhes vagy korhely, népszerűtlen vagy talmi dicsfényben élő emberek, haláluk után a korszellem vagy divathóbort kapja fel vagy süllyeszti feledésbe szellemük termékét, életük értelmének summáját...

Ilyenkor sokat idézünk verseikből, boncolgatjuk, mérlegeljük, vagy agyon magyarázzuk a versek témáját, életadta szükségességüket, fontosságukat. A vers magyar meghatározása ez: „sűrített dráma”. A költő német elnevezése, Dichter, mint ige sűrítést, tömörítést jelent, dráma iránt érzékeny, jövőbe látó génusz a költő vagy csak szakbarbár? Garabonciás vagy békés szemlélője az életnek? – Igaz-e, hogy „*A kifejezést meglegelni mindezekhez, a Béke ez*” – mint Reményik írja? Tartós-e ez a megtalált béke, hiszen „mindezek” mindig változnak körülöttünk, új és még újabb élmények, benyomások készítetik az embert, - a költőt még inkább – új és még újabb ki-

fejezősmód keresésére, ez pedig zaklatottá tesz. Hogy a költészet micsoda tulajdonképpen, arról nyilatkozzanak maguk a költők. Prózában megfogalmazva a vers: „*A megismerés öröméből a kifejezés gyönyörűségéig eljutni. Lényege a KÉP, hogy a pillanatnak utána-kaphasson az ember!*”

Petőfi: „*Dalaim, mik ilyenkor teremnek... villámai, pillangói... lelkemnek. És minden hangulatban más és más hasonlatot alkalmaz változó lelkiállapotára.*”

Weöres Sándor szintén kesereg: *Verselni örült fejjel melyik istenség parancsa?*

Felesége, Károlyi Ami megállapítja: „*Ma nem kell vers, túl jámbor műfaj. Nem lehet vele a világot felfordítani. Másik jellemzője a mai versnek, hogy kezd hidegedni, pedig fontos, hogy meleget adjon és szív is legyen benne. Bizony a SZÍV nagyon hiányzik ma.*” Pedig József Attila már ötven éve megírta: „*Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni...*” Petőfi is szívből írja:

*A költészet nem társalgó-terem
Hová fecsegni jár a cifra nép,
A társaság szemenszedett paréja.
Több a költészet! Olyan épület,
Mely nyitva van boldog-boldogtalannak,
Mindenkinek, ki imádkozni vágy,
Szóval: szentegyház, ahová belépni
Bocskorban, sőt mezítláb is szabad.*

Garai Gábor prózában vallja: Előfordul, hogy verset könnyen írok. Ami nagyon bennem van és diktálja magát. A vers kiköveteli a maga idejét, a vershez nem kell idő, ahhoz lelkiállapot kell. A vers kegyelem kérdése, a pillanat adománya. Vagy jön, vagy nem jön. Azokat a verseket, amiket nem muszáj megírni, azokat jobb nem megírni. Milyen jó nekünk, hogy az írásbeliség kezdete óta gyűlnek-gyarapodnak ezek a „Muszájból megírott” csodák, a versek, amelyek széppé tudják láttatni, zenévé tudják hallatni a legintimebb rezdülésekből a legmegrendítőbb eseményekig a világ dolgait és az élet eseményeit. Hála a költőknek.

A MAGYAR KÖLTŐKHÖZ

Itt él a magyar nép egy évezred óta
latinul, németül, oroszul tanulva,
de csakis magyarul szólt a sok szép nóta.

Szólt is a nép ajkán, szállt is szájról-szájra
Enéhnek, Hunornak, Magornak mondája,
koboz, lant kísérte, hangzott a világba.

Majd később leírták, s ki látott ily szépet!
Sok költője támadt már a magyar népnak,
olvashatjuk máig a sok csengő rímet.

Jambus, ditirambus, hexameter járja,
görögöt, franciát fordítanak magyarra:
ritmusra lüktetett költőink vénája,

mert a magyar nyelvnek sohasem volt párja.
Pedig sok szavunk élt idegen országba',
de itt magyarrá lett, nép ajka formálta,

vagy a költők tolla nyelvújítás során,
és íróasztalnál, a Pegazus lován...
– Csak az utcanép ne mondaná – „magyarán”!

Gyertek, Magyar Költők! Álljatok a sorba!
Gyűjtsetek sok szép szót, szedjétek csokorba,
hogy a magyar nyelven ne essen több csorba:

Magyarul daloljunk, mondhassunk verset is
ÉVSZÁZADOK MÚLVA...

(1996)

VERSEK SORSA

Azt tudtam, hogy a könyveknek is van sorsuk, de ilyet még...

„*Még nem tudtuk, hogy két pillér lesz vállunk, melyen az út a jövőbe vezet...*” – írtam az Életbe lépés hajnalán. Most, életem alkonyán már egyes számot használhatok. Mert mikor a verseimet írtam, még nem tudhattam, sőt el sem képzelhettem, hogy gyenge, 75 éves, özvegyi vállamon lendül át Isten szeretetének egyik szivárvány-íve.

Még nem képzelhettem, amit most folyamatosan tapasztalok, hogy leírt gondolataimnak csodálatos ereje van. Pedig csak akkora, mint a pityang-órávirág magját szállító, szerteágazó ernyőcske. De mesze viszi a szél, bejárhatja a Kárpát-medencét, de körbe járhatja a világot is. Itt van a nyíregyházi vasútállomáson búcsúintegetés közben fogant Kezek című versem. Amerre jártam, fénymásoltattam több másikkal együtt, s fizetségként ott is hagytam. Évek múlva valaki arra járt, kért belőle, mert tetszett neki.

Mostanában, idősök találkozóján rendített meg, hogy az előadó az én Kezek versemmel fejezte be mondanivalóját. A nyáron Piliscsabán Missziói Konferencián finn lelkésznek adtam: ennyit tud magyarul, hogy egyszerű kifejezéseit megértse... Nem csak megértette, meg is kedvelte, szívében forgatta, finnre, majd angolra fordította és mindezekről, nekem karácsonyi meglepetést okozva levélben beszámolt. Mikor ezt Angliában élő unokatestvéremnek elújságoltam, kérte az angol nyelvű családtagjai számára az angol fordítását a versnek. Igen ám, de Veszprémben élő evangélikusok a finn testvérvárosukba, sőt egy sarkkör közelében élő finn házaspárnak a finn változatot küldenék. Az angol szöveget meg Indiában, Ausztráliában élő barátaink tudnák értékelni. Nosza, küldjük!

Ám ez még csak az egyik vers sorsa. A Mi lennék című a pedagógusok között kedvelt, a Madarak és Fák napját ünneplő gyerekek között terjed és vált ki együttérzést.

Évekkel ezelőtt csodáltam meg egy karácsonyi kiállítást csuhéból készült Betlehemmel, a Jeles Napokhoz kötődő szokásokat mívelő kicsi figurákkal. „Természetes kispasztika” versem azóta kézművesek, barkácsolók kedvence.

Erzsike klubvezető a példaképem. Klubdélutánjáról írott versem befejező sorai az idős festőnő diadaláról sok depressziós, reményét vesztett kortársat vígasztalt már.

Régen fogalmazott, énekkarról szóló versemet idéztem a veszprémi énekkar dicséretére. Ők jártak Finnországban, általuk bővíülhet, mélyülhet a kapcsolat a finn testvérekkel. Így fonódnak össze a barátság szálai a Kezek segítségével.

Nem folytatom, csak hangsúlyozom, hogy az Úr a gondolatoknak, kapcsolatoknak, távolságoknak is Ura, milyen csodálatosan működik.

(Dunakeszin, 2000 Karácsonyának másnapján)

TERMÉSZETES KISPLASZTIKA

Kukorica bajsza
napégette, barna,
eldobni való.

Kukorica héja
lehántva, lefosztva,
csak a tűzre jó.

Arra sem eleget,
mert nem ad meleget,
könnyen lobbanó.

Szemétre nem való,
tűzön ellobbanó,
akkor mire jó?

Ád Isten ötletet,
türelmes kezeket,
így formálható.

Kihalt mesterségek,
régi események
szobra látható
egy kiállításon.
De ez nem csak álom.
Körbejárható!

Megéledt az Élet!
A csuhé mivé lett!
Fel sem fogható!

(1995)

TŰNŐDÉS

Hogy is van ez? – ma hat levelet kaptam.
Hódmezővásárhelyről még könyv is érkezett,
Egerben, Martonvásáron és a Tisza mellett
még számon tartanak testvér szívek.

Hogy is van ez? –ha felcsendül egy dallam,
hegedűhúr a tokban is ráremeg,
- és hogy lehet, hogy kanadai költő
versére sírva, rímmel felelek?

Hogy is van ez? – hogy édesanyák sorsa
egyformán nehéz a nagyvilágban,
a pedagógus bárhol teszi dolgát,
két végén gyújtott gyertya a hivatásban.

Hogy is van ez? – hogy szóval kifejezni
tán nem is tudod sok ezernyi versben,
de, ha elfogadott sorsod méltón éled,
az életedet senki nem élhetné át szebben!

(2002. január 9.)

MÚLT – JELEN – JÖVŐ

Régen volt az óda,
volt, aki megírja.
Azóta a verset
senki sem olvassa.

Lejárt a szépírók
nagy megbecsülése,
megszállott, sőt bolond
a költő csúfneve.

Lehet, hogy mert sokan
versíráshoz fogtak,
elsekélyesedett
a nemes gondolat.

Nem szól már Istenhez,
nem is a hazáról,
sem elérhetetlen
vágyról, boldogságról.

A nemes léleknek
rezdülése nem kell.
Ilyesmiről írt vers
senkit nem érdekel.

Csak a véres riport
az izgalmas téma:
ki-kitől válik el,
ki az új babája.

Kit mire ítélték,
mért nem büntették meg?
Milliók óvadék
mindenkit felmenthet...

Mi addig is írunk
Istenről, hazáról,
örök szerelemről,
igaz barátságról.

Hátha akad ember,
aki elolvassa,
magáénak érzi,
tán meg is tanulja.

Terem még új óda!
Lesz, aki megírja.
Ember mivoltunkat
az majd igazolja.

(Keserű szívvel, 2004. február 6.)

BARLANGRAJZ

Gyere, jó pajtás, tarts bakot!
Hunyó parázsból most szereztem
faszén darabot,
mert én a képiráshoz
értek ám!

Gyere, gyere és tarts,
de jó magasra, pajtikám,
mert megüzenték
a feladatot:
Nem halok meg,
míg nyomot nem hagyok!
Emelj magasra,
hórukkal bíztass,
amíg rajzolok
egy nagy szívet és
sugaras napot.
Az lesz a jel,
hogymég itt vagyok
és a jövőnek
életre szóló
üzenetet hagyok!

JÖVŐBE NÉZŐ

Múltat idéző, hetyke felhívás:
„Gyere és nekem tarts bakot!”

Barlangrajz-korban – létra sem volt még –
primitív művész ilyet mondhatott...

Toronydaruk korában élő, agyafűrt művész
műtőben teremt műszívet, mű-napot.

Csak én, itt lenn, az én koromban
még arra kérem, akit hívhatok,

„jöjjön és tiszta, nemes művekhez
lelkesen, bátran tartsa a bakot!”

(2002)

TEDD MEG ÉRTEM!

Régebben kértem,
tarts nekem bakot.
Megtennél értem
egy mozdulatot?

Feljebb léphetnék,
úgy rajzolhatnék
sugaras Napot,
nagy szívet is még.

Nem kell nagy erő!
Ha imádkozol,
a kulcsolt kezed
csak kifordítod.

Látod, így rögtön
égre tárt markod
egy mozdulattal
máris tart bakot.

Jó akarattal
az imádságod
tetté is válik,
már alkothatok.

Tedd meg hát értem
a mozdulatot!

(2002. július 25.)

Tudsz arról, hogy a Hétköznapi ballada milyen vihart kavart, Jókai Anna hivatkozott rá előadásában. Ettől függetlenül, ha magyar költők akarunk maradni, **kötelesek vagyunk** helyesen írni és a szótagszám és rím törvényeit betartani: „*Csak szépen, ahogy a csillag megy az égen!*”

HÉTKÖZNAPI BALLADA...

Ötven hályogkovács nagy búsan indulna,
de egyik sem tudja, merre visz az útja.
A búsulásuknak bizony az az oka,
gyönyörű szakmáját egy sem folytathatja.

De nem is szakma volt, hisz arra születtek,
hogy vakoskodóknak szívből segítsenek.
Szívből, tehetséggel, új látást adjanak,
szeretet nevében szemet gyógyítsanak.

Sok volt a köszönet, mosoly volt a hála,
hályogkovácsoknak ez vált rovására.
Megirigyelték a szívvel űzött szakmát,
kivették kezükből a gyógyító bicskát.

Fellépett ellenük bőszen professzor gárda:
tanulatlanságnak büntetés az ára.
Hályogkovácsoknak ím ez lett a veszte,
most ők járnak vakon, új utat keresve.

(2002. szeptember 15.)

Az a vád érte az amatőr költőket, hogy nem írnak eléggé színvonalas verseket, illetve nem is vers, amit írnak, „nem közölhető!”

TÖPRENGÉS

Mitől is vers a vers?
– soha nem kérdeztem.
Sok klasszikus műben
mindig ráéreztem,
hogy ezt így kell írni,
nem pedig másképpen.
De, hogyha én írok,
rögtön más a képlet!
Nem lesz klasszikussá,
hogyha én ráérezek,
ösztönöm diktálja
az újabb verseket.

Tudatosan kell azt
jól felépíteni.
A-B, A-B rímhez
szótagokat tenni,
antik, vagy klasszikus
formába önteni.

Hát még a szabad vers!
Az ám huncut fajta!
Mert a vers-mivoltát
belső ritmus adja.
Lehet így, lehet úgy,
sok szót sorba rakva.

Mitől is vers a vers?
– ha meg nem tanulom,
kell szép rím és ritmus,
hozzá a tartalom, –
Legjobb, ha a tollam
a fiókban hagyom...
Bizony!!!

(2002. október 5.)

Ez a „dafke”-vers azért született, mert nagy vita volt arról, hogy ki az igazi költő, hol kezdődik a versike és mitől lesz a vers költemény?!

CÍMESINCS – RÍMESINCS?

Hogyha kimondod a nevemet,
megsemmisítesz már engemet.
Találós kérdés, válasz, hogy Csend!
– mihelyt kimondod, már tönkrement.

Én is így jártam mostanában,
pedig nem hiszek babonában.
Épp, hogy kimondtam: „Boldog vagyok!”
– elröppent tőlem. Belehalok!

Elszállt boldogság, visszavárlak!
Nem rág szívemben a búbánat.
Újra kimondom, boldog vagyok,
míg meg nem halok, az maradok!

(2002. szeptember 16.)

Szívemből jött szavakról szóló

IGAZMESE

Találkoztunk egyik este a Buda Várban, annak is a kicsi, kedves Lítea Boltjában. Azért jöttünk, mert az estnek célja az volt mára: Könyvbemutatót tart itt a veszprémi Cseh Sára. Alig vártuk e szép napnak késő délutánját, mert a Mária hozta annak savát és a borsát. Nem elég, hogy a Sacival beszélgetést vállalt, süteményt is a javából háromfélét tálalt. Ráadásul a „desszert” is az ő titkos gondja, Fogarásból Márkos Ervint szerepeltetni hívta. Eső szakadt, szívünk tele mégis sok örömmel, mert Pfitzerné Cseh Sarolta ma velünk ünnepel...

Volt „Videjő” és minden jó, mert sok barát és a szép szó mindenén átható. Eljött mindaz, Aki számít Saci életében: iskolatárs, régi barát, új ismerős, rendben.

Kezdődhetett az ünneplés! Szíves Annamária örvendezett, hogy így megtelt az ő kedves boltja. Bevezető beszédében Hespné Házos Mária elmondhatta, hogy a költő nem régi barátja, mégis „egy húron pendülnek”, ezt mindenki látja. Bár a verset mindegyikünk maga módján írja, de ha könyv lesz, minden idős bajának gyógyírja. „Őszi rügyfakadás” volt az első próbálkozás, tizennegyünkől van benne kedves válogatás. No, ha szép lett, következhet a saját kiadás, szemelgetheti egyenként S. Vitai András. Zengő hangján úgy hangzottak a szép gondolatok, hogy a Költészet Hatalma minket elragadott. Hát még, mikor Saci mondta azt, hogy mit is érzett akkor, mikor kicsi fia álmáról írt verset!

Huncut vers is elhangzott ám, mert a fránya gólya békát lesni – meg miegymás – leszállott a tóra.

Aztán utak és élmények elevenedtek fel, folytathattuk az idézést erdélyi versekkel. De ez már egy másik kötet szívből jött tartalma, honleányi szívünk Saci könnyekre fakasztja. Hát még, mikor Ervin góbé ízes magyar szóval elmondta, mint találkozott mai versírónkkal. Hogyan vitte körbe az ő szülőföldje táján, ott mondhatta és hallhatta, - kazettán is hazahozta – hogyan is volt, mikor ott az Ország határán szívszorongva elmerengett Trianonnak átkán. Aztán dalra fakadt Ervin, - hogy is szólt a nóta? – nagy szerencsénk, hogy hallhatjuk, felvétel van róla.

Hanem hamar telt az idő, feketült az este, csúnya eső is a tetőt szakadatlan verte. De a jókedvünknek mindez egy csepp sem ártott, testvériség és barátság, szeretet világolt ebben az ékszerdobozban, a Lítea boltban, ajándékkönyv és koccintás, vidám hangulatban.

Mi lehetne verses mesém szép és méltó vége? Köszönjük a látogatást, köszönjük a vendéglátást! Mindnyájunkat tartson Isten még sokáig jó erőben és jó egészségben!

(2001. november 13. után)

VERSELEMZÉS – VAGY AMIT AKARTOK

Petőfi Sándor Itt van az ősz című versére

Tavaszi suhanc, víg Petőfi
hogy tudsz mégis ősrről zengeni?
Te, aki nyomort, vészt leküzdve
vadul tudtad húrod pengetni,

mégis leültél elmerengve
a csendes őszi verőfényen,
szerelmesként hat suttogásod
úgy, hogy szeretem, de szeretem...

Hogyha tudnál anyaként ülni
és dajkálni őszi képeket,
mikor még apa sem voltál,
később született a gyermeked.

Te, aki állva akarsz halni,
mint büszke faóriás villámtól,
gügyögve altatsz természetet,
hogy elpihenjen szavaidtól.

Te, aki a királyokat is
akasztófára küldenéd el,
szavak párnáján őszt altatgatsz
dúdoló dallam zenéjével.

Te, a pergő rímek mestere
most olyan lágyan ejted a szót,
hogy puha el-lek lendülése
altatódalként elringató.

Te a csatazajtól sem riadsz,
most csak üldögélsz elmerengve,
és megtiszteld a szendergőt,

tüzes párod is csendesítve.
Te nemzetet állítasz talpra,
tudtál hangolni csendes dalra,
Te, akit átfűt a szerelem,
hogy tudsz ábrándozni szelíden!

itt van az ősz és itt a versed.
Lágy dalod átszáll lelkemen,
és érzem, hogy Petőfi Sándort
ki tudja miért, de szeretem...

(2004. szeptember 9.)

AZ ÍRÁS

Nagy, fehér lapok,
kis kutyanyelvek,
szeme káprázik
író embernek.

Romlik a gépe,
kifogy a tolla,
csak az agya jár,
mint a motolla.

Meg kéne írni
még ezt is, azt is,
beleférhetne
egy kis galaxis...

Teremtő módján
alkot az ember,
viszi a gépszíj,
kiszállni nem mer.

Nagy, fehér lapok
már feketéllenek,
rajta üzenet
ifjúnak, vénnek:

Ne tévézzetek!
Ezt olvassátok!
Különben megver
az ősi átok!

Aki nem olvas,
őrzi a szemét,
annak az írás
egy rakás szemét.

(2004. augusztus 26.)

NAGY ÚJSÁG EGY KIS ÚJSÁG

Képes, kedves, kellemes
ránézésre érdekes,
kézbe venni kellemes!

Kis kiadvány, párja sincs,
ez az első színes kincs,
nincs az, ami ebben nincs.

Tudósít a műsorokról,
rendezvényről, mulatságról,
klubnapról, Pinceszínházról.

Nagy örömmel vettük át,
mert megéri az árát,
hogy a polgár belelát
mi történik városunkban.
Ez, vagy az érdekli jobban,
válogathat programokban...

Köszönjük a szerkesztőknek,
a széles látóköruknek,
hogy mindnyájunkkal törődnek!

Kis újságjuk folytatódjon,
bővüljön és gyarapodjon,
sok igényes helyi lakost
közösséggé kovácsoljon!

(2002. november)

RÉGI EMLÉKEK ÉS A MA ÖRÖMEI

Hespné Házos Mária a „*Nagy újság egy kis újság*” című kedves verssel köszöntötte lapunkat. Otthonában kerestem fel, hogy megköszönjem versebe foglalt elismerő szavait és biztatását. A lakásának falain elhelyezett festmények, dísz tárgyak inkább a múltat idézik, míg a könyvespolcokon, asztalokon elhelyezett könyvei, iratai és kiterjedt levelezésének gyümölcsei a mai életét tárták elém.

Korábbi ismeretségünk és mostani beszélgetésünk alapján is nyugodt szívvel kijelentem, hogy Mária néninek nem csak a versei, de gazdag életútja is „papírra kívánczik”, s talán olvasóink is egyetértenek azzal, hogy bátorítsam: lépjen meg minket önéletrajzával. Szívesen tudnánk meg többet egy alagi család múltjáról, ahol a mindennapokat átszöttek és meghatározták a lóversenyzés körüli teendők és események. Mária néni büszkén mutatja a festményt, amin a minden versenyt megnyerő Kincsem trénere, Hesp Róbert dédapa ül büszkén az általa trenírozott lovon. Egy másik festményen édesapja, Fries Ferenc úrlovas látható, aki 1920-ban megnyerte az Alagi Díjat. A családi életben a gondoskodó szeretet mellett a fegyelemnek is fontos szerepe volt. Mária néni elmondása szerint a déli harangszó után már nem lehetett az otthoni ebédlőasztal mellé ülni, a nagypapa parancsoló tekintete ezt már nem engedte meg. Úgyhogy akit a déli harangszó az utcán ért, fordíthatta a lovát a Pavilon étterem felé, ha ebédelni szeretett volna.

A régi történeteknek véget nem érő sora van, de Mária néninek legalább annyi mondanivalója van a mai életéről is. Három verseskötete jelent meg eddig. Az én világom című legutóbbi kötetét a városi könyvtárban Tarján Tamás irodalomtörténész mutatta be.

A Magyar Rádió 60 perces összeállítást szentelt az új verseskötet bemutatására, itt a verseit Komlós Juci színművésznő tolmácsolta. Ez a műsor az alapja az életművet tartalmazó hangkazettának, amiből eddig 200 db-ot vásároltak meg a szép szót igénylő barátok, dunakeszi lakosok.

A lapzártához képest szerencsére időben jelentkeztem be Mária nénihez. Tudtam, hogy elfoglalt, hiszen nap mint nap látom a buszmegállóban vagy az állomás felé sietve, de nem gondolta volna, hogy legalább egy hétre előre kell tervezni, ha beszélgetni szeretnék vele. Naptárában folyamatos írást képeznek a bejegyzések, van olyan hét, ahol egy órányi szabadidő sincs. Lehet, hogy ez a titka a boldog nyugdíjas éveknek, a nyugdíjba vonulás után eltöltött 17 évnek? Az örökös mozgás, munka, fellépés, megjelenés, részvétel, kapcsolatok építése? Úgy gondolom, igen.

Mária néni sok egyéb más társadalmi elfoglaltság mellett tagja az Életet az Éveknek Országos Szövetség Művészeti Bizottságának. Ő fogja össze az ország nyugdíjas vers- és prózamondóit, havonta egy alkalommal tartanak szakmai napot a Láng Művelődési Központban. Országos Ki mit tud?-okon, versmondó fesztiválokon vesz részt hol előadóként, hol a zsűri tagjaként. Tagja az AKIOSZ Művésztsárságnak, versei különböző lapokban, antológiákban jelennek meg. Író-, előadó-, művészismerőseivel, barátaival levelezik. Ereklüként őrzi a híres emberek köszönő, gratuláló leveleit. Büszkén mutatja Jókai Anna gratuláló sorait, és örömmel a veszprémi költőtárs neki dedikált kötetét.

Mária néni! Köszönjük a lapunk indulásához írt rímekbe szedett biztatást. További sikereket, élményekben, eseményekben gazdag Boldog Új Évet kívánunk!

Csonka Mária

KÖSZÖNTŐK

ÚJÉVI KÖSZÖNTŐ

Újév napja van.

Fogadalmak, újrakezdések, tervek és vágyak napja.....

Fogadalmak terhét nem veszem magamra. Vagy ha igen, nem épp ma.

Újrakezdés, ez igen! – de hisz nem is hagytam abba!

Újat kezdeni, ez nagyszerű! – de bár az előzőt befejeztem volna!

Tervek? Már nem! Mögöttem az élet, tele valósulatlan tervekkel.

Tervek özöne mégis! – hiszen élek és előttem az ÉLET!!!

Vágyak? ... Anyám szerint „*A vágy a boldogság*” igaz, hiszen a beteljesülés után, – vagy néha már abban a pillanatban is - csömör.

Maradjak tehát vágyakkal teli, boldog ember, tele napi tervekkel, amik apránként valósuljanak meg.

Lehessek akkumulálódó, energiahordozó és továbbító.

Legyek részese a teremtésnek, az örök körforgás folyamatának szóval, tettel, magvetéssel, hajtatással, tőosztással, örömszerzéssel.

Ne évenként, percenként tudjak megújulni új csodák láttán.

Legyek, lehessek, tudjak ... MIT MÉG? Hiszen embernek születtem, élek! Előttem egy új év, minden percében a választás és a döntés nagyszerű lehetőségével!

Légy üdvözölve 1988!

SZÜLETÉSNAPOMRA

Ha számolom az
éveket,
előttem ennyi
nem lehet.

Hogyha a múltra
gondolok,
ezernyi emlék
kavarog.

Hogy mit megéltem!
– és vagyok!
Alig várom a
holnapot,

mert mindig újat
hoz nekem.
– Így telik el az
életem.

HETVENHÉT ÉVEM

Úgy tudjuk, hét év
sejtjeink kopása,
hét évig tarthat
meg-megújulása.

Testem sejtjei
maguktól újulnak,
tudtomon kívül
megfiatalodnak.

Amiről tudok,
hogy újjászülettem,
az egy nagy csoda
hosszú életemben.

Tizenegyszer hét
év van már mögöttem,
nem hétszer újult,
tisztult meg a lelkem.

Mert tiszta ruhám,
– rá bárhogy vigyázok –
naponta érik
vétkek, mocskosságok.

Ezért könyörgök
most buzgón Tehozzád:
gyarló lelkemtől
ne fordítsd el Orcád!

Amint tanítottad,
mit csak próbálgatok,
hogy megbocsássak
hűtlennek, csalónak.

Szép parancsodat
rajtam Te teljesítsd
és bocsáss meg nekem
hetvenszer hétszer is...

(2003. február 9.)

ÓRIÁSKERÉK

Még benne ülök,
mégsem szédülök.
Mondták azt sokan,
hogy nagy ára van.

Ezt tudom régen,
hiszen a vérem,
az egészségem
a fizetségem.

Kicsi voltam még,
lent volt a kerék.
Majd emelkedett,
tisztá élvezet!

Nekem sikerül,
bármibe kerül!
De csak ment körbe,
leért a földre.

Ki mégsem szálltam,
bíztam csodában.
Sokáig állt ott,
csak lassan váltott.

Már alig hittem,
emelkedhettem.
Ámulva láttam,
más, szebb világ van
már körülöttem,
itt Úr az Isten!

Ő a motorja,
Ő forgathatja
az óriáskereket.
Míg benne ülök,
Őrá figyelhetek.

(2004. március 29.)

EGYHARMAD

Régen szidtam az életem:
miért kell aludni nekem?!
Az életének harmadát
az ember mért alussza át?
Na, majd én ügyes cselt vetek,
megtréfálom az életet.
Ittam jó erős feketét
– negyvennyolc órára elég!

Irattal körülbástyázva,
felkészültem a munkára,
karomra hajtottam fejem,
mert koncentrálni kell nekem!

Ám lecsukódott a szemem,
csak másnap reggel ébredtem.
A tanulságot levonom,
hogy alvás közben kaphatom
a munkához a frissítőt
minden napra az új erőt,
és ha erőhöz kenyeret,
elégedetten élhetek...

KI MINT VET...

Én most már aratok.
Abban részesültem,
hogyan élém zúdítja
– kioldva zsákját, –
az Aratási Kegyelem.
Zuhogva árad
az a rengeteg
aranyló búzaszem,
amit most látva,
megrendült szívvel
emlékezem.

Egyik egy élményt
tár fel előttem,
tán valakivel
egyszer jót tettem.
Felém libbent a másik
kedves leveleket.
Bennük visszatért régi,
vagy új barátokra lelek.

És ha útra kelek,
valahol várnak rám,
szívük is dalol, mert
„egy húron pendül”
minden jót akaró,
szeretetet árad, ha
van befogadó.
Ha itthon vagyok
és szól a telefon,
jó hír, vagy köszöntés
rég hallott hangokon...

Mit jelent mindez?
Jó, ha felfogom,
minden erőmmel
hálát kell adnom:
Bár megvénültem,
a kaszát letettem,
de jószívvel-szájjal
az Aratás Urát
holtig dicsérhetem.

MAGAMNAK–MAGAMRÓL **a 78. születésnapomon**

Napszámos lehettem,
„Nemzet napszámosa”.
Aki a béréért
szívét-lelkét adta.

Dolgom csak játék volt,
mosoly, mesemondás,
bízgatás, segítés,
szeretetsugárzás.

Sok fát is ültettem,
szőlőt metszegettem,
sok szép szóvirágot
csokorba kötöttem.

Megálltam lábamon,
s ha néha elbuktam,
egyenes derékkal
tovább haladhattam.

Sok eltelt évtized
el még sem fárasztott,
munkám eredménye
megvigasztalhatott.

Béremet áldásban
kaphattam naponta,
erőmet, kedvemet
Isten újíttotta.

Kívánom, hogy bánat
el ne keserítsen,
Isten az életben
tovább is segítsen...

(2004. augusztus 6.)

MÉG ITT VAGYOK!

Nekem egy életem van,
tinéktek sok ezer.
Látom, mennyi élet
hiába pusztul el...

Mert nem találja célját
a földi halandó:
„Csak együnk-igyunk! – mondja,
– mert minden múlandó!”

Nekem az egy életem
úgy kell felhasználni,
hogy sok ezer életet
tudjak még táplálni.

Mert újszülöttként kaptam
ÉLETnek kenyerét,
hogy osztogassam naponta,
mert marad még elég.

Ha „éjjel vigad bensőm”
– és úgy ébredhetek,
reggel már verset írok
és küldhetem nektek.

Ha sok ezernyi szóból
verset formálhatok,
áldhatom hű Teremtőm,
hogy ihletet kapok.

Ha egy-egy ünnepségen
még szóhoz juthatok,
Isten dicsőségére
még verseket mondok,
ott, akkor adjunk hálát
azért, hogy „Itt vagyok!”

(2004. szeptember 25.)

KARÁCSONYI KÍVÁNSÁG

Embernek születtem,
emberek közt élek.
Most életem végén
elkészült a mérleg.

Vagyonom, otthonom,
bőségben mindenem,
egyetlen kívánság
tölti el a lelkem.
Családom, barátom,
sok kedves idegen
szeretettel fogad,
bárhol megjelentem.

Mégis előfordul,
hogy bal lábbal lépek,
olyat teszek, amit
később meg sem értek.

Egyetlen kívánság
karácsonyi csendben:
Emberré lett Isten!
Te segíthetsz ebben,
taníts emberségre,
ha már ember lettem!

Amen.

(2004. Karácsonyán)

JÓKÍVÁNSÁG MAGAMNAK 2005-RE

Hej, hogyha egy napom
száz órából állna!
Minden gondom-dolgom
jobban megoldódna...

Tehetnék-vehetnék,
jöhetnék-mehetnék,
talán még egyszerre
két helyen lehetnék,
tíz órát nyugodtan
végig aludhatnék.
De, ha csak így lehet,
hogy huszonnégy óra,
hadd használjam mindet
csak szépre és jóra.

Segíts meg, Istenem!
Adj majd boldog véget!
Addig is áldással,
hittel és humorral
tölthessem naponta
azt a huszonnégyet!

(2004. Szilveszter)

KARBANTARTÁS

Ha nincs is a másé,
ott a saját karod.
Ha tán most még gyenge,
erős, ha akarod.

Mert erős akarat
sok tettnek gyökere,
az egész világot
legyőzheted vele...

Vagy csak világodat,
leginkább magadat,
mert tettekre serkent
az erős akarat.

Eddig is segített,
bánatod, félelmed
legyőzhatted sokszor
kisebbrendűséged.
Edzésre szorulhat
gyenge akaratod:
„Imádkozz és dolgozz!”
Testedet-lelkedet
így jól karban tartod.

Újévre

IMA HEGYOLDALBA

Hogy ott legyek a csúcson?
– Nem, az sok nekem!
Idáig felsegített
ingyen kegyelem.

Ott fönny kopár szikla,
mély a szakadék,
ha meginogna lábam,
meg is ijednék.

Fölfelé ugyan törtem
keskeny ösvényen,
volt úgy, hogy zúgó árban
partot érhettem.

Éjjel is lábam előtt
égett mécsesed,
naponként Napod fénye
tisztán vezetett.

De most, hogy ide értem,
nem kapaszkodom,
szeretnék megpihenni
lankás oldalon.
Ott árasztja a békét,
illatát a rét,
havasi kürtön fújnám
hálám énekét.

A Tatra egyik csúcsán álló nő fényképével köszöntött Kati. Kívánja, hogy engem is így láthasson, sikereim csúcsán. – Nem merek olyan magasra felmászni, ha feljutnék, nem tudnék ott megállni... Magasból „lebukni” pedig biztos halált jelent, azt ne kívánjuk.

(2004. szeptember 1.)

AZ ÚT VÉGE

Farkastörvények közt
gyámolatlan élünk,
saját árnyékunktól
is már gyakran félünk.

Tudjuk, hogy a világ
és vele az élet
egyszer csak elmúlik
és jön az ítélet.

Elkezdődött rajtunk
a „nagy nyomorúság”.
Hideg a szeretet,
eláruljuk egymást.

Fussak a hegyekre
„Ama végső napon?”
Jó, ha minden kincsem
benn, a házban hagyom?
Van-e elég hitem
Abban, Ki ígérte,
hogy ím, veled marad,
míg világnak vége?

Mire építettünk?
Az „Egy kösziklára”?
Mert ha nem, szörnyű lesz
tetteinknek ára.

Hogyha ketten lennénk
mezőn, vagy malomban,
melyik hagyatnék ott,
melyik járna jobban?

Ha eljön a Bíró,
félve és remegve
ítéletét várnám?
Vagy boldog gyermekként:
„Elébe szaladnék,
lábait csókolnám!”

ÚTRA KÉSZEN

Körülöttem már
minden gömbölyű.
Visszapillantva
olyan egyszerű:
Itt vagyok, élek,
ha nem is értem
az egészet...
Meztelen jöttem,
az érkezésem
várva-várt csoda,
örültek nekem.
– És nődögéltem,
ha nem is könnyen.
Aztán felnöttem,
mindent megértem,
gyarapodtam is
az emberségben,
mert szívből hittem,
hogy porszem létem
látja az Isten,
törődik velem.

Pedagógusként,
reflektorfényben,
megítélésnek
kitett a lényem.
Ezernyi bajban,
ím megmaradtam,
tettem a dolgom,
verseket írtam,
vigasztalhattam,
mert erőt kaptam
sok zivatarban.

Az Élet fáján
én, a levélke,
gömbölyű harmat
cseppnyi tükrébe
beletekintve,
minden gömbölyű,
tökéletes.
„Meztelen jöttél,
meztelen mehess!
Koldusként gazdag
királylány lehess!
Mindent megtettél,
ami tőled telt,
de nem azért kapsz
örök életet!”
- Így szólt az Isten,
mert a házában
hívó lelkemnek
Szeretett Fia
készített helyet.

(2005-ben, a nyolcvanadikba lépve)

KITÜNTETÉSI JAVASLAT

Hesp Edéné 2006-ban, 80. születésnapja alkalmából kapta meg a Dunakeszi Városért Kitüntetést, mellyel a város vezetése is elismerte szakmai és irodalmi munkásságát. Az alábbiakban közzétesszük a kitüntetési javaslatot és a Dunakeszi Város Képviselőtestületének döntését.

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Képviselőtestület!

A dunakeszi Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár igazgatójaként, az alábbi kitüntetési javaslatot nyújtom be.

Javasolt kitüntetés: Dunakeszi Városért Kitüntetés

Kitüntetésre javasolt személy: Hesp Edéné

A kitüntetési javaslat rövid indoklása

Hesp Edéné (szül. Fries Mária) 2006. augusztus 8-án tölti be 80. életévét. Sokoldalú tevékenysége 1955-től kötődik Dunakeszihez. 17 évig volt a János utcai óvoda vezető óvónője, majd nyugdíjba vonulásáig – 1981-ig – a 2. Sz. Napköziotthonos Óvoda óvónője volt. Élete, ember és gyermekszeretete, nyugalma ma is példa az óvónők számára. Óvónői hivatása szíve-lelke része volt. Mária néni mindig szerette a társasági életet, és érdeklődése révén az irodalom az, ami összekötötte őt a barátokkal. Nyugdíjba vonulása után házi irodalmi szalonokat szervezett, ahol az irodalmi élet aktualitásai mellett előkerültek a saját versek is. Eddig három verseskötete jelent meg, és az Isten, haza, család témakörbe válogatott verseivel járja az országot. Előadóesteket tart, vers-és mesemondó versenyeken vesz részt, rádióban, televízióban szerepel. Az Életet az éveknek Országos Nyugdíjas Szervezet tagja, tisztségviselője. 1986 óta tagja a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtárban működő Nyugdíjas Pedagógus Klubnak, évek óta vezetője is. Rajta keresztül is látjuk, hogy a nyugdíjasokban mennyi energia, vitalitás van, és érdemes odafigyelni e nemzedék rejtett tartalékaira. Energiája még arra is jutott, hogy a Tücsök Báb-

csoport oszlopos tagjaként szórakoztassa a legifjabb korosztályt. Hesp Edéné városunk köztisztelőben álló, megbecsült polgára, lo-
kálpatrióta érzelmeit nemcsak verseiben, tetteiben is kifejezi. Tevé-
kenységével az ország minden tájára elviszi városunk jó hírét.

Részletes indoklás:

Hesp Edéné 1926. augusztus 6-án született Budapesten. 1944-ben végezte el az Óvónőképző Intézetet. Dunakeszire, a Hesp család gyönyörű kertes házába férje révén került, akivel 1954-ben kötött házasságot. 17 évig vezette a János utcai óvodát, majd 1971-ben az alagi óvodába kérte magát, ahol igazából kiteljesedett pedagógiai munkája, hiszen mint beosztott óvónő csak a gyerekeknek, a csoportmunkának élhetett. Kedvenc időtöltése a dekoráció, a makramé-
zás volt.

Már férje révén megismerkedhetett a társasági élettel, de ekkor még csak szemlélődő résztvevője volt a rendezvényeknek. Később maga köré gyűjtötte az irodalomkedvelőket, és elkötelezte magát az iro-
dalmi élet iránt. Ötvenéves korában írta meg a Hivatásomról című versét, amely a jövőbe vetett hitéről, bizakodásáról szól. (Záró sorai: „*Ötven évesen is akarok és hiszek, erdő túlsó szélén új erdőt ne-
velek*”) Barátai biztatására jelentette meg első verseskötetét Életjel címmel 1989-ben, ennek a 2. bővített kiadását 1992-ben, és 2000-ben jelent meg az Én világom című harmadik verseskötet. Versei további 5 antológiában és országos hetilapokban jelentek meg. Az ország minden részére hívják író-olvasó találkozóra, felolvasóes-
tekre. A város rendezvényein, ünnepségein rendszeresen részt vesz szavalataival. A képviselőtestület egyik tagja egy ilyen alkalommal, amikor bemutatta a vendégeknek, a város költőnőjének nevezte. Több versében örökölte meg a városhoz való vonzódását, tisztele-
tét, szeretetét.

Naptárában hetekkel előre lekötött programjai vannak. Szerepelt a rádióban, televízióban, országos vers- és prózamondó versenyeken, díjakat hozott el irodalmi pályázatokról. Az „Életet az Éveknek” or-
szágos szervezet vezetőségében dolgozik, és az itt létrejött Előadó-
művészek Baráti Köre Vezetőségének titkára. 1996-ban „Életet az Éveknek Díjat” kapott. Széleskörű levelezést folytat a mai magyar irodalmi élet jeles képviselőivel, (Jókai Anna, Szabó Magda, Tarján

Tamás ...) és tartja a kapcsolatot költő-író társaival. Jelenleg előkészületben van negyedik kötete.

Hesp Edéné 1986 óta tagja a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtárban működő Nyugdíjas Pedagógus Klubnak. 11 éve, mint a klub vezetője tevékenykedik, és fáradtságot nem ismerve kéthetente szervezi az idős pedagógusok kulturális programjait. Klubtársai szeretik és tisztelik, elismerik munkáját.

Több mint egy évtizeden keresztül volt oszlopos tagja a József Attila Művelődési Központban működő Tücsök Bábcsoportnak. Az előadásokon újra együtt volt a kicsikkel, nekik játszott, hogy jókedvre derítse őket.

Hespné Mária néni külleme, szelleme és versei egy, a világban és Istenében megbékélt ember nyugalját, bizonyosságát sugallják. Az a fajta ritka ember, aki a napi szolgálatban, a saját hasznosságának érzetében, a hivatásszeretben találta meg a maga lelki egyensúlyát. Boldog, békés életérzés az övé.

Hogy kicsoda ő, azt verseiben maga fogalmazza meg: „*Ha gyümölcsfa lennék, .../ Virágot bontanék, / termést bőven hoznék, / gyereket etetnék, /madarat ringatnék, / halálom után is / hasznos maradhatnék...*” (Mi lennék)

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Képviselőtestület!

Kérem, hogy fenti indokaim alapján Hesp Edéné 80. születésnapja alkalmából szíveskedjenek kitüntetési javaslatomat támogatni.

Dunakeszi, 2006. 03. 06.

Csonka Mária
könyvtárigazgató

TARTALOM

Bevezető	5
VOLT EGYSZER EGY ÉLETEM...	
Volt egyszer egy élketem...	7
Helyettem írták	8
Levendel Júlia: Ajánlás és köszöntő	9
Életjel	10
Életjel	10
Életjel – Lebenszeichen (Ford. Saltzer Ernő)	11
Szerzői estem a könyvtárban	12
Csodálatos Mary	13
Az idő – nem is létezik?	15
Mi lennék?...	15
„Nekem szenzációs életem van!”	16
Pfitznerné Cseh Sarolta: Az én világom – Előszó	21
Horváth–Hoitsy Edit: Hespné Házos Mária	22
Epilógus	23
Utógondolatok az Epilógushoz	24
Kedveseim!	26
Éjfél után	29
Ungváry Ildikóhoz	30
Éjfél után...	31
Mi történt azóta?	32
Édes Máriám!	35
Kató: Aranyos fáklyaként lángoló, szép gondolatokat szóró, fáradhatatlan Máriánk!	36
ÚTON–ÚTFÉLEN	
A kezdet	38
Kárpáton-túli visszhang	39
Bíztató	41
Helyzetjelentés	42

Mendegélés mentegető	43
Go – go (Eredj!)	44
Őslábnymok nyomában	45
Tévelygés	49
Erdély	49
Úton	51
Komoly játékunk	51
Buszversek erdélyből	53
Üdvözlét	53
Hogyan is volt?	53
Példakép	54
Üzenet	55
Főpályaudvar	56
Alpesi emlék	57
Egy nap Velencében	58
Kocsma környéki gondolatok	62
Kedves Világjárta Mérnök Úr!	62
Úti katasztrófák sorozata	63
Willerné Takács Margit: Válaszlevél Máriának	65
Magyarország nem csak Budapest...	66
Akik elmentek és akik maradtak	66
Körkép a nyárról...	68
Hogy mik vannak!!...	69
Álmélkodás	70
Felhőkarcolók	71
Zarándokút	71
Ciprus	72
Hazaérve	74
Ciprusi hajnal	75
Jaj, már megint!	76
Damaszkusz és...	77
Magányos pipacs	78

BARÁTOKKAL

Köszöntő	79
Líra a lóról	80
Gondolatok a galériában	81

Vendégkönyvbe	82
Krizsán Sándor: Válasz egy versre	83
Világot jelentő deszkák	84
Boldog Új Évet! – Évszázadot! – Évezredet!	86
Micsoda szilveszter?!?!?!?	87
Kedveseim!	88
50. levél	88
Tisztelt Professzor Úr, Kedves Évfolymtársak!	89
Szavaink hatása	90
(Pedagógus létemre...)	90
Jókívánság	91
Tornyok építőjéhez	92
Nyárvégi elmélkedés, emlékezés	93
Kedveseim!	95
Tájékoztató	98
Kedves Mindnyájan!	99
Kiállítás megnyitóján	101
Ha én ezt a klubban egyszer...	103
Újra megnyílt a gyűjtemény	107
Megyei verseny Szentendrén	108
Kedves Lányok!	108
Vers- és prózáírók bemutatkozása	109
Kedves Lányok!	112
Kovács T. István: Mária néni és a mesesztárok	114
Osztálytársaimnak	115
Nyitottan	116
Hatvannyolc év múlva	117
Szöttes	118
Köszöntés dunakeszietől	119
Alice helyett	120
Antológia	121
Hangverseny	122
Énekkar	125
Erzsike klubdelutánja	126
Közlemény	127
Farsang tarka farka nőnapon Alagon	128
Reggeli telefonhívás	130

MÚLNAK AZ ÉVEK	132
Zátonyok	132
Aktuális	133
Magányban	133
Kérés az élőkhez	134
Példa a gyógyulásomat kérő imádság eredményéről	135
Anyámnak	136
Pfandler Károlyné: Märynek szeretettel...	137
Föl és le	139
Maricámhoz	139
Drága Mária Néni!	141
Szárnyaszegetten	141
Ceruzaelem	142
Éledő tücsök	143
Gubó	144
Flavin 7	145
Angyalok pedig vannak...	146
Újrakezdés 60 évesen	147
 ILYEN AZ ÉLET	 149
Bájoló	149
Hogyan is volt?...	149
Emlék	151
Merengés	151
Ilyen az élet	152
Anci: Drága Mária!	153
Magamnak	154
Partnerekhez	155
Maya: Kedves Kispajtás!	156
Szivárvány	157
Az én szivárványom	158
Kedveseim!	159
Túrmezei Erzsébet: Mégis–virág	162
Rattkó József: Ember, fa	162
Gizi: Drágám!	163
Profán könyörgés	163

A VERSEK SORSA	164
Költők biztatása	164
Baudelaire: Mire való a költészet?	165
Költészet napján	165
A magyar költőkhöz	167
Versek sorsa	168
Természetes kispasztika	169
Tűnődés	170
Múlt – jelen – jövő	171
Barlangrajz	171
Jövőbe néző	172
Tedd meg értem!	173
Hétköznapi ballada...	174
Töprengés	174
Címesincs – rímesincs?	176
Szívemből jött szavakról szóló igazmese	176
Verselemzés – vagy amit akartok	178
Az írás	179
Nagy újság egy kis újság	180
Csonka Mária: Régi emlékek és a ma örömei	181
 KÖSZÖNTŐK	 183
Újévi köszöntő	183
Születésnapomra	184
Hetvenhét évem	184
Óriáskerék	186
Egyharmad	187
Ki mint vet...	188
Magamnak – magamról	189
Még itt vagyok!	190
Karácsonyi kívánság	192
Jókívánság magamnak 2005-re	193
Karbantartás	194
Ima hegyoldalba	195
Az út vége	196
Útra készen	197
Csonka Mária: Kitüntetési javaslat	200

Kiadja: Hesp Tamás és a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár
Felelős kiadó: Csonka Mária könyvtárigazgató
Műszaki szerkesztő: Preysing Frigyes
Megjelent: 300 példányban
Készült: Raszter Nyomda, Budapest

ÉLETKÉPEK

November 22-én, szerdán 18 órakor
a Városi Könyvtárban

„ÉLETJEL”
HESP EDENÉ nyugdíjas övönő
KÖLTŐI ESTJE

Vendégek:
HORGAS BÉLA és LEVENDEL JÚLIA írók

November 23-án, csütörtökön 14 órakor
a Városi Könyvtárban
a Tücsök bábgyűjtes bemutatja

a **HOLLE ANYÓ** és a **FURFANGOS NYÜL**
című meséket

Sz. Fehér Viola
köszöntésére

Szokatlan formában
írod verseidet:
Felülről lefelé
ismétled a címet.
Eddig nem képzeltem,
hig nem ismertelek,
Hogy kezdéssel
alakítsz rimet.
En most megpróbálom!
Életet - halált!
Remélem, sikerül
Teged utánoznom?!

Végre is, sokszor
szó van a magyarban,
Jaj, talán nem nehéz
az akrostichonban
Olyan rímre lelmi,
hogy egy virág helyett,
Lila violaként
egyszer csak Rád nevet
Az én versemben is
olvasható neved!

Könyvbemutatóra, Exemplum
2001. febr. 2-án Felpré János /húsa

